

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı
Almanca Öğretmenliği Bilim Dalı**

**9.-10. SINIFLARDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE
EĞİTİCİ DRAMANIN
YERİ VE ÖNEMİ**

**VİLDAN ÖZGÜL
(Yüksek Lisans Tezi)**

İstanbul, 2015

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı
Almanca Öğretmenliği Bilim Dalı**

**9.-10. SINIFLARDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE
EĞİTİCİ DRAMANIN
YERİ VE ÖNEMİ**

**VİLDAN ÖZGÜL
(Yüksek Lisans Tezi)**

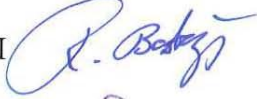
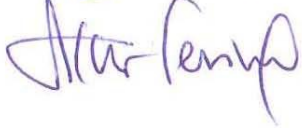
**Danışman
Prof. Dr. Feruzan GÜNDOĞAR**

İstanbul, 2015

**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
©2015**

ONAY

Vildan ÖZGÜL tarafından hazırlanan "9.-10. SINIFLARDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EĞİTİCİ DRAMANIN YERİ VE ÖNEMİ" konulu bu çalışma, 18.02.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı- Soyadı	İmza
TEZ DANIŞMANI	Prof. Dr. Feruzan Gündoğar	
JÜRİ ÜYESİ	Yrd. Doç. Dr. Ragıp BAŞBAĞI	
JÜRİ ÜYESİ	Prof. Dr. Acar SEVİM	

ÖZGEÇMİŞ

1978-1986	Sankt Georg Avusturya Fen Lisesi Mezuniyeti
2007-2011	İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Alman Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim
2008-2011	İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi İngiliz Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı'nda Çift Dal
2013	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yabancı Diller Anabilim Dalı Almanca Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Programına giriş

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Görev Yaptığı Kurum	Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İngiliz Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı İkinci Yabancı Dil Almanca Okutmanı
E-Posta	vildan.ozgul@gmail.com

ÖNSÖZ

Eğitim her vatandaşın hakkı olduğu gibi aynı zamanda ülkenin birliği, bütünlüğü ve yaşam şartlarının belirlenmesinde en önemli etkenlerdendir. Eğitim insan gücünü etkinleştirir. Orta öğretim ise hayata yön veren bir dönüm noktasıdır. Genç nüfusun eğitilmesi, hayata hazırlanması orta öğretim kurumlarında meslek seçimine doğru önemli kararların alınmasıyla sonuçlanır. Bu yönüyle orta öğretimde görev yapan öğretmenlerin omzunda büyük bir yük vardır. Öğretmenler hem öğrencileri eğitmeli hem de onları bilgilerle donatarak önemli kararlar alacak, hayatına yön verebilecek bireyler olarak yetiştirmelidir. Ancak bu süreçte onların ergen olduklarını, duygularındaki iniş ve çıkışları da göz önünde tutmalı; onlara anlayışlı davranarak örnek yetişkin duruşunu da korumalıdır.

Öğretmenlerin omzundaki bu ağır yük ve bu zorlu süreç eğitici drama aktivitelerinin sınıfta yer alması ile hem öğretmen hem de öğrenci için eğlenceli hale getirilebilir. Sınıfta öğrenci drama uygularken rolünü üstlendiği kişinin kimliğinde yanlış yapabilir. Hatalar sınıf içinde değerlendirilir, değişik çözümler üzerine konuşulabilir. Ders konuları yaşam kesitlerinin sınıf ortamında canlandırılması yöntemiyle işlenebilir. Bu denemeler yabancı dil dersinde de yer alabilir ki bu aynı zamanda öğrenilen dili de çalışmak anlamına gelir. Böylece yabancı dilde öğrenilen yeni bilgiler kullanılır, teori hayat bulur, anlam kazanır. Yeni dilde maceralara dalınır, ders renklenir, öğrenci aktif olur, sınıf arkadaşları grup çalışmalarında birbirinden daha etkin öğrenir.

Bu çalışmada 14- 16 yaş grubuna yönelik yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerinin etkileri çok yönlü ele alınmış, Almanca öğretmenlerinin eğitici drama konusunda görüşleri, tepkileri, yaklaşımları araştırılmış, deneyimleri değerlendirilmiş ve dramanın özellikle bu yaş grubu için yabancı dil derslerinde vazgeçilemeyecek bir yöntem olduğu gösterilmiştir.

Burada tez çalışmam sırasında bana yardımcı olan tüm öğretmenlerime, meslektaşlarıma ve dostlarıma teşekkür etmek isterim.

İlk olarak; beni sürekli destekleyen, yorulduğumda güç veren, yüreklendiren, ihtiyaç duyduğum her zaman yanımda olan tezimin danışmanlığını disiplinli ve titiz bir

şekilde içtenlikle yürüten Tez Danışmanım Prof. Dr. Feruzan Gündoğar'a bana verdiği emek, gösterdiği sabır ve anlayış için sonsuz teşekkürlerimi saygılarımla sunarım.

Dünyaya gözümü açtığım ilk günden itibaren beni sevgiyle saran, üstüme titreyen, en iyi şartlarda eğiten, hayatı öğreten, bana her koşulda destek veren, hatalarımla beni kabul eden aileme; başta canım anneme, babama, kardeşime ve tezimi yazdığım süreçte biraz ihmal ettiğim eşim ve oğullarıma anlayışları, yardımları ve tahammülleri için teşekkür ederim.

Ayrıca İlkokul Öğretmenim Yurdanur Yazıcı'dan başlayarak tüm Lise, Lisans ve Yüksek Lisans eğitim hayatım boyunca her konuda bana destek olan öğretmenlerime, sınıf arkadaşlarıma, özellikle İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi Değerli Hocalarıma teşekkürü borç bilirim.

Anket uygulamam sırasında benimle tecrübelerini paylaşan, her zaman yardıma hazır olarak sorularımı sabırla cevaplayan Almanca Öğretmenlerine destekleri için minnettarım.

İstanbul, 2015

Vildan ÖZGÜL

ÖZET

9.-10. SINIFLARDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EĞİTİCİ DRAMANIN YERİ VE ÖNEMİ

Bu araştırmanın amacı etkili öğretim metotlarından biri olarak kabul edilen eğitici dramanın orta öğretim 9. ve 10. sınıf öğrencilerine yönelik yabancı dil derslerinde görülen etkilerini ve uygulama tekniklerini incelemektir. Çalışmada eğitici dramanın bir öğretim metodu olarak sınıflarda yer almasının sağlayabileceği olumlu katkılar ve uygulamada karşılaşılabilecek sorunlarla başa çıkma yöntemleri ortaya konmuştur. Çalışmada ayrıca Almanca derslerini daha etkin hale getirebilecek çeşitli drama etkinlikleri ve oyunlar sunulmuştur.

Araştırma yöntemi tarama ve anket uygulamalı veri inceleme modeline dayanmaktadır. Maksimum çeşitlilik örnekleme için İstanbul ilindeki Almanca birinci ve ikinci yabancı dil eğitimi veren devlet ve özel liselerde 2013-2014 eğitim yılında Almanca öğretmenleri seçilmiştir. Uygulanan anketin nicel veri analizi SPSS ve nitel analizi ise tarama modeli ile yapılmıştır.

Araştırmada verilerden elde edilen bulgular şunlardır:

- Eğitici drama hedef dilin konuşulduğu yabancı ülkenin kültürünü ve günlük hayatı sınıfın içine taşımanın bir yoludur.
- Vücut dili kullanımı ile etkili iletişim, anlatım becerileri ve konular yaşanarak, yaparak, öğrenilenler uygulanarak pekişir.
- Öğretmen merkezli ve ezbere dayalı geleneksel öğretim metotlarından farklı olarak eğitici drama öğrenci merkezli bir öğrenme yöntemidir.
- Eğitici dramada grup çalışmaları ile katılımcılar oyun ortamında işbirlikli öğrenme yöntemi ile birbirlerinden öğrenirler.

Sonuç olarak, yapılan araştırmalar ve anket çalışması ile eğitici dramanın 14-16 yaş öğrencilere yabancı dil öğretimde etkin bir yöntem olduğu görülmüştür. Bu yöntemin yabancı dil derslerinde daha sık yer alması için öğretmen eğitimi programlarında eğitici dramanın önemi ve uygulama teknikleri konusunda çalışmalara yer verilmesi önemlidir. Ayrıca öğretmenlerimizin eğitici drama sınıf içi uygulamaları konusunda fikir alış verişi yapabilmeleri, belli yaş grubu için etkin olan çalışma

örnekleri üzerinde tartışabilmeleri için bu konuda daha fazla eğitim semineri ve çalıştayların düzenlenmesi önerilmektedir..

Anahtar Kelimeler: Eğitici Drama, Oyun, Yabancı Dil Öğretimi, İşbirlikli Öğrenme

ABSTRACT

The aim of this study is to explore the role and the importance of educational drama in foreign language lessons of 9. and 10. classes and to view its implementation techniques. The dissertation shows the positive effects of educational drama in classes and investigates how to cope with problems occurred while using drama techniques in the classes. Final part of this study focuses on the educational drama activities and plays which can make German lessons more effective.

The study was based on the Survey method and on a review of literature about educational drama. Foreign language teachers teaching German as primary and secondary foreign language at public and private schools in Istanbul were asked to fill the questionnaire.

The findings of the present study were:

- Educational drama is a way to bring the target culture and daily life situations in the target countries into the classroom.
- Effective communication, body language, language skills and the topic can be taught by doing and living.
- Unlike traditional teaching methods, which are teacher-centered and based on memorizing methods, in educational drama students work cooperatively, and learn from each other while playing in groups.

To conclude, the findings have revealed that educational drama is an effective teaching method for the 14-16 years old foreign language students. In order to implement improvisational drama in foreign language lessons, the role of the drama and its techniques should be taught in the schools beginning with universities. On the other hand our teachers need workshops to update their knowledge, to exchange ideas about classroom management and to discuss teaching activities.

Keywords: educational drama, play, foreign language teaching, cooperative learning

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	ii
ÖZGEÇMİŞ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
BÖLÜM I. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem	2
1.2 Araştırmanın amacı	4
1.3 Araştırmanın Önemi.....	5
1.4 Sınırlılıklar	6
1.5 Sayıtlar	7
1.6 Tanımlar	7
1.6.1 Eğitimde Dramanın Tanımı.....	7
1.6.2 Eğitici Drama Nedir?	10
1.6.3 Eğitici Dramanın Önemi	15
1.6.4 Beyinde Bilgi Ağı	16
1.6.4.1 Duygusal Filtreleme	17
1.6.4.2 Bilginin Çok Kanaldan Edinimi.....	18
1.6.5 Dil Gelişimi, İfade Becerisinin Gelişimi.....	19
1.7 Günümüzde Eğitici Dramanın Yabancı Dil Eğitimindeki Yeri	20

1.7.1	Eğitici Drama İle Yabancı Dil Öğretimi	21
1.7.2	Öğretim Yöntemi Olarak Eğitici Drama	24
1.7.3	Eğitici Drama İle Kültürel Farkındalık	29
1.8	Eğitici Dramanın 14-16 Yaş Eğitiminde Sağlayabileceği Yararlar	31
1.8.1	Ergenlik Çağı (14-16 yaş grubu) Özellikleri ve Dil Gelişimi	33
1.8.2	Eğitici Dramanın Genç Eğitiminde Etkileri(UNESCO-DICE Projesi) .	34
1.9	Eğitici dramanın yabancı dil öğretiminde uygulama alanları	37
BÖLÜM II. ALAN YAZIN		41
2.1	Türkiye'deki Eğitici Drama Çalışmaları	41
2.2	Eğitici Drama Yöntemiyle 14-16 Yaş Yabancı Dil Öğretimi Çalışmaları	44
2.3	Eğitici Dramanın Uygulama Basamakları	45
2.3.1	Eğitici Dramada Yaşanabilecek Sorunlar	49
2.3.2	Drama Sürecini Etkileyen Faktörlerden İstek	51
2.3.3	Eğitici Dramada Grup Çalışması	52
2.3.4	Eğitici Dramada Öğretmenin Rolü.....	53
2.3.5	Eğitici Dramada Kullanılan Dil	54
2.3.6	Yabancı Dilde Seviye.....	55
2.3.7	Eğitici Dramada Dilbilgisi Hataları	55
2.3.8	Eğitici Dramanın Yabancı Dil Öğretiminde Hedefleri	56
2.3.9	Zaman.....	57
2.3.10	Çalışma Ortamı Sınıf.....	59
2.4	Almanca Derslerinde Eğitici Dramanın Daha Etkin Uygulanması	60
2.4.1	Öyleymiş gibi yapmak ve teatral uzaklık.....	60
2.4.2	Doğaçlama.....	62
2.4.3	Zihinde Canlandırma Duyu, Duygu Çalışması	63

2.4.4	Pantomim	64
2.4.5	Donuk imgeler.....	65
2.4.6	Görüşmeler, Sorgular	65
2.4.7	Rol İçinde Yazma.....	66
2.4.8	Dublaj Eşlemesi	66
2.4.9	Bilinç Koridoru	67
2.4.10	Konferans	68
BÖLÜM III. YÖNTEM.....		69
3.1	Araştırmanın Modeli	69
3.2	Evren ve Örneklem	69
3.2.1	Katılımcı Profili	70
3.3	Veri Toplama Araçları	72
3.4	Veri Toplanması.....	72
3.5	Verilerin Çözümlemesi	72
BÖLÜM IV. BULGULAR		76
4.1	Anket I. Bölüm Sorularının Değerlendirilmesi.....	76
4.2	Anket II. Bölüm Değerlendirmesi.....	91
4.3	Anket III. Bölüm Değerlendirmesi	95
4.4	Anket IV. Bölüm Değerlendirilmesi.....	101
BÖLÜM V. SONUÇ		109
5.1	Yargı.....	109
5.2	Tartışma	111
5.3	Öneriler	113

BÖLÜM VI. EĞİTİCİ DRAMA AKTİVİTELERİ.....	115
6.1 Kendini Tanıtma A1	115
6.2 Kendini Daha iyi Tanıma A2	117
6.3 Sesini Değiştirme	118
6.4 Sandık-Öyleymiş Gibi Yapmak.....	122
6.5 Donuk İmgeler	122
6.6 Doğaçlama Örnekleri.....	123
6.6.1 Bavul	123
6.6.2 Bir Kafede	124
6.6.3 Restoranda.....	125
6.6.4 Baba-Kız	132
6.6.5 Sınav İtiraz	133
6.6.6 Ödev	134
6.6.7 Arkadaşının Saç Modeli.....	135
6.6.8 Kütüphanede	136
6.6.9 Tatil Planı	137
6.6.10 Sinema.....	138
6.6.11 Bingo (Perfekt)	139
BÖLÜM VII: ALMANCA ÖZET	140
EKLER	146
Kaynakça	166
EKLER	146
Ek 1: IPA Oyun Kongresi Kabul Yazısı.....	146
Ek 2: Anket izin yazısı.....	147

Ek 3: Öğretmen Anketi Almanca.....	149
Ek 4: Öğretmen Anketi	153
Ek 5: İzin Yazısı	158
KAYNAKÇA.....	166

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1-1 Dramanın disiplinler arası kullanım potansiyeli	15
Şekil 1-2 Öğrenme Yüzdesi.....	19
Şekil 1-3 Performative Teaching and Learning (Schewe, 2013;17).....	29
Şekil 1-4: Kısa süreli drama/ Small-scale forms (Schewe, 2013;13)	38
Şekil 1-5: Uzun süreli drama/ Large-scale forms (Schewe, 2013;14).....	39
Şekil 2-1: Der dramapädagogische Prozess (Horngacher, 2010;28)	47
Şekil 2-2: Eğitici Drama Sınıf içi Uygulama Basamakları (Vildan Özgül)	48

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4.1. Lisans Eğitiminde Eğitici Drama b1s3	81
Tablo 4.2. Okul * b1s5 Çapraz Değerlendirme	83
Tablo 4.3. b1s8 * b1s11 Çapraz Değerlendirme.....	88
Tablo 4.4. b1s8 * b4s9 Çapraz Değerlendirme.....	105

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 3.1. Yaş Dağılımı.....	70
Grafik 3.2. Cinsiyet.....	71
Grafik 3.3. Okul Türü	71
Grafik 4.1. Hizmet İçi Eğitim Katılımı.....	82
Grafik 4.2 Yayınlarda Eğitici Drama Takibi	84
Grafik 4.3. Ders Kitaplarında Eğitici Drama	84
Grafik 4.4. . Derslerde Eğitici Drama Kullanımı.....	85
Grafik 4.5: 14-16 Gençlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Eğitici Dramanın Katkısı.....	86
Grafik 4.6: Öğrencilerin Almancada Zorlandığı Konular	90
Grafik 4.7: Drama öğretmen merkezlidir	91
Grafik 4.8: Drama öğrenci merkezlidir.....	91
Grafik 4.9: Yapararak, Yaşayarak Öğrenme Etkili Bir Yoldur	92
Grafik 4.10: Yapararak Yaşayarak Öğrenme Sürecine Eğitici Drama Dâhil Edilmelidir .	92
Grafik 4.11: Drama Etkinliklerinde Kültür Dikkate Alınarak Hazırlık Yapılmalıdır ...	93
Grafik 4.12. Dramada Her Türlü Etkinliğe Yer Verilebilir	93
Grafik 4.13. Öğretmenlerin Drama Alanında Eğitimi Gereklidir.	94
Grafik 4.14. Türkiye’de Eğitici Drama Kursları Bulunmaktadır.....	94
Grafik 4.15. Eğitici drama yeni bilgi vermek için de uygundur	95
Grafik 4.16. Öğrenci Katılımı.....	96
Grafik 4.17. Dramada işbirlikli çalışma.....	96
Grafik 4.18. Dramada Kendini İfade Etme Yöntemleri.....	97

Grafik 4.19. Dramada Hayal Gücüne Bağlı Roller Üretme.....	97
Grafik 4.20. Drama Ortamında Üreticilik.....	98
Grafik 4.21. Dramada Empati.....	98
Grafik 4.22. Eğitici Drama ile Yabancı Kültür Algılanması	99
Grafik 4.23. Eğitici Dramada Hataların Düzeltilmesi	99
Grafik 4.24. Almanca Öğretiminde Konuların Yaşayarak Kavranması	100
Grafik 4.25. Eğitici dramada Farkına Varılmamış Özelliklerin Keşfedilmesi	100
Grafik 4.26. Eğitici Dramada Motivasyon.....	101
Grafik 4.27. Grup Çalışması ile Başarının Engellenmesi.....	101
Grafik 4.28. Eğitici Drama ile Soyut Somut İlişkisi.....	102
Grafik 4.29. Aktif Katılımdan Kaçınma	102
Grafik 4.30. Eğitici Dramada Hataların Düzeltilmesi	103
Grafik 4.31. Dramada Temel Unsur Öğretmen ve Öğrenci.....	103
Grafik 4.32. Eğitici Drama Derslerinde Yeni Bilgilere Yer Verilmesi	104
Grafik 4.33. Eğitici DramanınGerçek Yaşamla İlgisizliği	104
Grafik 4.34. Eğitici Dramada Fiziksel Koşullar	105
Grafik 4.35. Eğitici Drama Çalışmalarında Bilen ve Bilmeyeni Ayırt Edilmesi	106
Grafik 4.36. Eğitici Drama Etkinlikleri ile Yeni Bir Kültürün Tanıtıma	106
Grafik 4.37. Eğitici Drama İle Motivasyon	107
Grafik 4.38. Eğitici Dramada Zaman Faktörü	107
Grafik 4.39. Eğitici Drama Derslerinde Tüm Duyularla Öğretim	108

KISALTMA VE SEMBOLLER

Bkz.	: Bakınız
Çev.V.Ö.	: Çeviren Vildan Özgül
DICE	: Drama Improves Lisbon Key Competences in Education
DaF	: Deutsch als Fremdsprache
IPA	: International Play Association
s.	: Sayfa
SPSS	: Statistical For Social Sciences
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific, Cultural Organization
%	: Yüzde

BÖLÜM I. GİRİŞ

Es ist nicht genug, zu wissen, man muss auch anwenden;
*es ist nicht genug, zu wollen, man muss auch tun.*¹

(Goethe, J. W. in Wilhelm Meisters Lehrjahre)

Günümüzden asırlar önce Goethe sadece bilmenin yeterli olmadığını, o bilginin kullanılmasının gerektiğini tespit etmiş ve Goethe bu cümlesine istemek yetmez, yapmak gerekir diye de eklemiştir (Holzinger, 2013,85). Günümüzde ise internetin yaygınlaşmasıyla bilgiye ulaşmak herkes için çok rahat hale gelmiş, bilgi parmaklarımızın ucunda olunca ve bilgiye ulaşmak bu kadar kolaylaşınca, bilgiyi doğru kullanmak daha da önem kazanmıştır. Aynı şekilde yabancı dil eğitim programları da her an elimizin altında hazırlanırken, her türlü bilgi kaynağına, öğretim sitelerine, sesli kitaplara ulaşmak mümkündür. Ancak yabancı dil öğrenmeyi istemek yetmemekte, o dili kullanmak, cevap verebilmek, konuşabilmek gerekmektedir.

Bu bölümde; araştırmanın amacı, önemi ve eğitici drama kavramı olarak açıklanacak, eğitici dramının öğretimde kullanılma yöntemleri araştırılacaktır. İkinci bölümde; Türkiye'deki eğitici drama çalışmaları, eğitici dramının yabancı dil öğretiminde uygulama basamakları ve Almanca derslerinde eğitici drama etkinlikleri ele alınacaktır. Üçüncü bölümde; araştırma modeli ve veri analiz yöntemi açıklanacak, dördüncü bölümde; anket değerlendirmeleri görsellerle desteklenerek açıklanacak, beşinci bölümde sonuçlar ve son olarak altıncı bölümde de Almanca öğretiminde kullanılabilen eğitici drama aktivite örnekleri sıralanacaktır.

¹ “Bilmek yetmez, kullanmak gerek; istemek yetmez, yapmak gerek.”

1.1 Problem

Ülkemizde de diğer ülkelerde olduğu gibi eğitimin önemli sorunlarından biri verilen bilginin uyarlanabilmesidir. Yabancı dil eğitim ve öğretimi düşünüldüğünde yabancı dilin bütün kurallarını, kavramlarını bilen gençler, o dilde kendilerini ya zor ya da hiç ifade edememekte, kısacası bağlam ve söylemine uygun iki cümleyi bir araya getirememektedir. Sınıflarda daha çok ezberi destekleyen öğretim yöntemleri uygulanmakta olup, dil ile ilgili bilgiler öğrenenlere kalıplar şeklinde hazırlanmış olarak sunulmaktadır.

Yabancı dil gençlere nasıl daha etkin öğretilir?

Dil bir davranış biçimidir, her bireyin öznel yaklaşımı, tercih ettiği söylem biçimleri olabilir. Fakat uygulamaya dayalı yöntemler derslerde yeterince yer almadığı için öğrenci bilgiyi davranışa dolayısıyla da eyleme aktaramaz, içselleştiremez. Bu anlamda yabancı dili aktif kullanamaz yani konuşamaz. Yaşamla bağlantı kurulmadan verilen bilgiler daha kısa sürede unutulur; bilgi kalıcı olmaz, etkin bir eğitim ve öğrenme sağlanamaz.

Bununla birlikte eğitici drama metodu yabancı bir dilin sınıf içinde kullanımını ve bir davranışa dönüşmesini sağlayabilir. Yabancı dil bu yöntemle, anadilin ediniminde olduğu gibi önce duyarak sonra konuşarak ve dilbilgisi kurallarını ise ihtiyaç duydukça kullanarak sınıflarda öğrenilebilir.

İlk hayat dersleri çocuk oyunlarını oynarken mahallelerde ya da anaokullarında sosyalleşme döneminde kazanılır. Evcilik, yani öyleymiş gibi yapmak, rol oynamak o deneyimlerden biridir. Oyun oynarken karakterler belirlenir, konuşarak, yaşayarak olaylar canlandırılırken yaparak öğrenme gerçekleşir. Vester'e göre yaratılışı gereği insan sadece oynayarak dünyayı daha derin anlamayı öğrenir². Neyin ne zaman söyleneceği, ne zaman susmak ne zaman oturmak gerektiği yani iletişim içinde davranış

² “unser Organismus ist von Natur aus so strukturiert, dass der Mensch eigentlich überhaupt nur dann, wenn er spielt, wieder ein Stück mehr von der Welt tiefer verstehen lernt.“ (Vester, 2009,s.193)

ve iletişim yolları denenir. Ana dil bu tür oyunlarla eğlenerek öğrenilir. Yabancı dil de eğitici drama metoduyla anadilin öğrenildiği şekilde tüm duyularla duyarak, konuşarak, yaparak iletişim yöntemlerini kullanarak ve eğlenerek öğretilir.

Yabancı dil öğretiminde çok değişik akımlar, yaklaşımlar, metot ve teknikler etkili olmuştur: Dilbilgisi Çeviri Yöntemi, Konuşsal-İşitsel Yöntemi, Bildirişimsel-İşlevsel Yöntemi ve Kültürlerarası Bildirişim Odaklı Yaklaşımı (Tapan, 1993,S.3-22) Bu yaklaşımların hiçbiri tek başına yabancı dil öğretiminde her durum ve öğrenci kitlesi için yeterli değildir. Farklı öğrenci ihtiyaçları ve öğrenme hedefleri için değişik metotlardan yabancı dil sınıflarında yararlanılması gerekir. Eğitici drama da bu metotlardan biridir ve bu çalışma metodu Dilbilgisi Çeviri Yöntemi, Kültürlerarası Bildirişim Odaklı Yaklaşım ile birlikte de uygulanabilir. Çünkü drama metodunun temel ögesi olan rol yapma her türlü öğrenilen bilginin duyarak, konuşarak, yaparak yani yaşayarak değişik öğrenme stillerine(görsel, işitsel, kinetik...) uygun şekilde kullanılmasını ve pekiştirilmesini sağlar.

Eğitici drama ile sınıflarda yaşam kesitlerinin canlandırılması sonucu teorik bilgi de anlam kazanır. Drama teknikleri tarih, fen, matematik, edebiyat gibi birçok alanda yer alabileceği gibi yabancı dil öğretiminde de kullanılabilir. Canlandırma tekniklerinin birçok disiplinde, derste uygulanması öğrencilerin bu tür tekniklere, işbirlikli öğrenmeye ve grup çalışmasına alışarak uygulamayı kısa sürede kavramasını sağlayabilir. Eğitici dramanın eğitim sistemine ana sınıfında girmesi ve her basamakta yaygın kullanımı ile öğrenci grup çalışmasına ve drama tekniklerine alışır; bu da derslerin işlenişini kolaylaştırabilir.

Genellikle drama ve oyun denince akla ilk olarak ana okul ve ilköğretim öğrencileri gelmektedir. Eğitimde oyun daha çok küçük yaşlar için uygundur düşüncesi hakimdir. Araştırmalar, makaleler, kitaplar özellikle çocuk eğitiminde drama üzerinedir. Lise öğrencileri ve yetişkinler için drama etkinliği uygulanabilir denilse de somut veriler, çalışmalar yetersiz sayıda kalmıştır. Bu nedenle çalışmada şu sorulara cevap aranacaktır:

Eğitici drama tekniklerinin 9. ve 10. sınıf yabancı dil derslerinde kullanılmasının faydaları nelerdir?

Eğitici drama tekniklerinin yabancı dil derslerinde daha fazla yer alması için neler yapılabilir?

Yabancı dil olarak Almanca derslerinde eğitici drama nasıl daha etkin uygulanabilir?

1.2 Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı eğitici dramanın eğitim öğretim alanındaki önemini ortaya koymaktır. Bu çalışma ile ergenlik dönemindeki 14-16 yaş öğrencilerin yabancı dil öğretiminde dramanın uygulanabileceğini, Almanca öğretiminde sınıflarda eğitici dramanın ne kadar yer aldığını, daha etkin nasıl kullanılabileceğini göstermek ve orta öğretim kurumlarında yabancı dil eğitimi veren öğretmenlere derslerini daha efektif hale getirebilmeleri için katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmada Almanca öğretmenlerinin dil öğretiminde dramaya yaklaşımları, bilinç düzeyleri, derslerde eğitici drama kullanımları, deneyimleri ve gerekçeleri araştırılmıştır, 14-16 yaş çocuklara yabancı dil dersinde eğitim veren öğretmenlere derslerini daha verimli hale getirebilmeleri için önemli veriler bir araya getirilmiştir.

Bu araştırma sonucunda Almanca öğretimi ve diğer yabancı dil öğretimlerinde (Yabancı dil olarak Türkçe de dahil olmak üzere) eğitici dramanın önemini hatırlatmak ve öğretmenleri dramanın daha yoğun kullanımına teşvik etmek hedeflenmiştir.

Cevapları aranan sorular şunlardır:

- Ankete katılan Almanca öğretmenleri “eğitici drama” konusunda yeterli bilgiye sahip midir?
- Derslerinde eğitici drama aktivitelerine yer veriyorlar mı? Neden?
- Eğitici drama uygulanırken karşılaşılabilecek sorunlar nelerdir?
- Eğitici drama metodu Almanca derslerinde nasıl daha etkin yer alabilir?
- Almanca öğretiminde karşılaşılan zorluklar nelerdir?

Bu anketi uygulamak için İstanbul İl Milli Eğitim’inden alınan izine uygun olarak sekiz devlet lisesi ve yedi özel liseye başvurulmuştur. Bu kapsamda 40 Orta Öğretim Almanca öğretmeni ankete ilgi göstererek doldurmuş, alanlarındaki deneyimlerini

paylaşmış ve araştırmanın sağlıklı ilerlemesi için destek vermeye hazır olduklarını göstermiştir.

1.3 Araştırmanın Önemi

Yabancı dil öğretiminde başarının yükseltilmesi, hedef dili etkin kullanabilen, konuşabilen öğrencilerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Konuşma becerisi dil eğitiminde drama ve 'rol yapma' yöntemleri ile sık sık derslerde yer almalıdır. Telaffuz ve cümlede vurgu dilin anlaşılmasında dilbilgisi kadar da önemlidir. Doğru ses bilgisi ise kullanarak, duyarak ve konuşarak öğrenilir. Kelimelerde vurgu, uzun ve kısa sesler, cümlede vurgu cümlenin anlamını tamamen değiştirebilecek kadar önem taşımaktadır.

Drama öğrencilere yeni öğrenilen dil unsurlarını deneme, yaşayarak öğrenme ve uygulama fırsatları vererek ders ve gerçek yaşam arasında bağlantıyı daha sağlıklı ve etkin kurmaktadır. İnci San(1990) "Eğitimde Yaratıcı Drama" daki öğrenmeyi yeniden yapılandırma olarak tanımlar ve şu ifadeyi kullanır:"Öğrencilerin, çocuk ya da genç, öğrendiklerini, bilgilerini yeni bir bakış açısından değerlendirmesidir...Tüm bu süreç doğal bir öğrenmeyi getirir" (582).

Alev Önder eğitici drama tekniğini bir oyun türü olarak görür. Ancak eğitici dramada kazanma, kaybetme, "yanma" gibi yarışma ortamı yoktur. Oyundan farklı olarak eğitici dramada eğitim amaçlı etkinlikler ve en önemlisi tartışma bölümü yer alır. Drama canlandırması sonrası yer alan bu son bölümde değerlendirmeler ile farkındalıklar üzerinde durulur (Önder, 2012;6).

DICE („*Drama Improves Lisbon Key Competences in Education*“) Projesi Önder'in iddialarını kanıtlamıştır. DICE uluslararası ve Avrupa Birliği tarafından desteklenen, dramanın Lizbon stratejilerinde yer alan 5 anahtar beceri üzerindeki etkisini araştıran kültürler üstü bir çalışmadır. Çeşitli eğitici drama teknikleri ve sahne çalışmaları ile öğrenciler yaratıcı, hayal gücü, ritim-müzik ve duygularla çalışırlar.

Eğitici dramanın gücü dilsel, bilişsel, duygusal ve sosyal öğrenmeyi destekleyen tüm duyularla somut yaşantı sunmasında yatar. Eğitici drama dersinde görme, dokunma, duyma, hareket ve düşünme yoluyla birçok duyu sistemi kullanıldığı için, kalıcı ve içerikli öğrenme sağlanır. Behrens'a göre drama Pestalozzi'sin baş, yürek ve elle

öğrenme teorisini destekler. O'na göre” Ne kadar çok duyu organı öğrenmeye katılırsa bilgi de uzun süreli hafızada o kadar iyi depolanır”(Behrens, 2009;53).

Eğitici drama metodu yabancı dilin duyma, okuma, ritmik konuşma, pantomim ve duygusal yaşamı gözlerle, ellerle, ayaklarla ve yürekten deneyimlemek için şans kapısını açar (Horngacher, 2010;22, Liu, 2002,55;Wagner, 2002;15).

İngiliz eğitimci ve akademisyen Dorothy Heathcote'e göre, drama sadece bilgi öğretmek için etkin bir araç değil, aksine olay bilginin kapsamlı şekilde anlaşılmasını sağlar (Johnson & O'Neill, 1991,100).

Eğitici drama etkinlikleri yabancı dil derslerinde öğrencilerin hata yapma, sınıf önünde komik olma korkuları başka kişinin rolüne bürünerek azalmakta, drama uygulamaları motivasyonu artırıp öğrencilerin kendilerine güvenmelerini sağlamaktadır.

Drama yaşam kesitlerini sınıfa taşımanın en basit yoludur. Eğitimin tarih, edebiyat, matematik, fen gibi birçok dalında drama tekniğinden yararlanılabileceği gibi yabancı dillerin öğretimininde ve pekiştirilmesinde de bu teknik kullanılabilir. Günlük hayat, sorunlar ve alternatif çözümleri rollerle sınıfa taşıyıp hem yabancı dil yaşanarak öğrenilir hem de öğrenciler hayata hazırlanmış olurlar. Özellikle 14-16 Yaş Grubuyla sosyal ve toplumsal çatışmalar ele alınarak alternatif çözüm seçenekleri üzerine çalışılabilir. Drama çalışmalarının ikili çalışma ya da grup çalışmaları şeklinde yapılması ise sınıf içi iletişimin daha etkin olmasını açısından da ayrıca önem taşımaktadır (Dubs, 2009;191).

Drama yöntemiyle yabancı dil eğitimi ülkemizde daha yaygın kullanılmalı, böylelikle konuşma becerisi yabancı dil derslerinde daha yoğun yer almalıdır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırma için yapılan anket İstanbul ilinde Mili Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izin belgesinde belirtilen orta öğretim kurumlarında uygulanmıştır. Bu nedenle araştırmadan elde edilen bulgular çalışma grubu açısından 14-16 yaş grubu hazırlık ve lise öğrencilerine yabancı dil eğitimi veren öğretmenlerin görüşlerinin ele alınması ile

sınırlıdır. Zaman açısından 2013-2014 eğitim-öğretim yılı ile ve konu açısından da eğitici drama metodu ile Almanca öğretimi ilgili sınırlıdır.

Çalışmanın araştırma evreninin dar kapsamı nedeniyle, bu çalışmadan yola çıkarak ülkenin tümü ya da bir bölge veya bir kent ile ilgili sonuçlar bağlamında genelleyici bir yoruma gidilemez. Sadece öneriler kısmında konu bağlamında genel önerilerde bulunulabilir.

1.5 Sayıtlar

Eğitici drama metodunun incelendiği bu çalışmada temel sayıtlar şunlardır:

9. ve 10. sınıf Almanca öğretiminde öğrencilerin aktif olduğu yaparak öğrenme ve bütünsel yöntemler uygulanarak daha etkin ve kalıcı öğretme sağlanabileceği varsayılmaktadır.

İstanbul ili içerisinde bulunan, birinci veya ikinci yabancı dili Almanca olan orta öğrenim kurumlarında görev alan öğretmenlerin uygulanan anket sorularına doğru ve samimi cevaplar verdikleri varsayılmaktadır.

1.6 Tanımlar

Bu bölümde eğitici drama teriminin kullanımı, geçmişte ve günümüzde dramanın eğitimdeki yeri, özellikle yabancı dil eğitiminde yer alması ve hedef kitle olarak 14- 16 yaş arası ergenlik dönemindeki öğrencilerle eğitici drama etkinliklerinin yabancı dil derslerinde çalışılması konuları ele alınmıştır.

1.6.1 Eğitimde Dramanın Tanımı

Drama sözlüklerde komedinin zıt anlamı bir tiyatro türü olarak da sözlüklerde tanımlanmaktadır (Balhar, Cyffka, Quaas, & Sassmann, 2005; 318). Drama denince akla televizyon dizileri de gelebilir, tiyatrodaki sahnelenen oyunlar da. Drama, izlendikten sonra bir ders çıkarılan, hayatın gerçeklerinin acı, tatlı yönleriyle gözler önüne serildiği bir gösteridir. Dramada sorunlar, problemler, çözümlenmemiş durumlar ve olaylar işlenmektedir, bu nedenle de drama eleştirel düşünmeye (critical thinking) yöneltilir.

Ancak drama terimi tiyatro ile eşanlamlı da kullanılabilir. Alev Önder (2012) drama denilince akla “tiyatro denilen bir gösteri, anlatım ya da birçok türü içinde barındıran (çocuk tiyatrosu, katılımcı ve eğitici tiyatro v.b.) bir sanat türü” geldiğini söyler. Bu sanat dalında üç temel ölçüt vardır. Oyun seyirciler için oynanır. Sahne ve kostüm vardır. Diyaloglar ezberlenilir. Önder’e göre tiyatro bu yönleriyle eğitici dramadan tamamen ayrılır, çünkü eğitici dramada kostüm, sahne, ezber ve seyirci yoktur (5).

Eğitici dramayı tiyatrodan ayıran en önemli faktör eğitici dramada sürecin öğretici olmasıdır. Tselikas da eğitici drama metodunun ürün değil süreç odaklı olduğunu vurgular. Bu süreçte insanda doğuştan itibaren bulunan oynama ve rol yapma yetileri dil öğrenimini hızlandırır. Eğitici dramada teatral oyun sadece konuları görselleştirmek için bir araç değildir; o daha çok, konuşma, düşünce ve eylem ile bireysel ve sosyal kimlik arasındaki ilişkiyi ortaya koyar (Tselikas, 1999;22).

Drama terimi geniş bir alanı tanımlar ve farklı disiplinlerde karşımıza çıkar. Uşaklı (2011) drama sözcüğünün başına ya da sonuna getirilen sözcüklerle farklı disiplinlerde kullanılan terimler oluşturulduğundan bahseder. Psikodrama psikiyatride, sosyodrama sosyal bilimlerde, dramatisasyon ve yaratıcı drama ise eğitimde yer alır (4).

Aslında drama eski çağlarda da çok kullanılan, geniş kitleleri bilgilendirme yöntemlerindedir. Schewe eğitimde dramanın kullanılmasını Plato (427-347 MÖ) zamanına dayandırır ve kitaplara ulaşmanın zor olduğu, öğretimin elit tabakada görüldüğü dönemlerde halkın tiyatroyla eğitildiğini vurgular (Schewe, 2013;6-7).

Öğretimin yaygınlaşmasıyla birlikte eğitim sistemleri oluşturulmuş ve değişik metotlar geliştirilmiştir. Yirminci yüzyılda görülen eğitim reformunda Finlay-Johnson’ın “Öğretimde Drama Metodu/The dramatic Method of Teaching”(1912), Cook’un “Oyun Yolu/The Play Way”(1917), Slade’in “Çocuk oyunu/Child Play”(1954) ve Way’in “Yaratıcı Drama/Creative Drama”(1967) adlı kitapları yol gösterici olmuştur (Even, 2011,6).

Harriet Finlay-Johnson (1912) “Neden ana okulundaki prensipler daha büyük çocuklar için okullarda kullanılmaya devam edilmesin?”³ sorusuyla yola çıkarak tarih, edebiyat, coğrafya, matematik, kompozisyon ve fen bilgisi derslerinde drama yöntemini uygulamıştır. Ancak oyunu öğretmen değil, öğrenciler yazmalı diyerek bir değişiklik yapmıştır. Çünkü hazır sunulan ürünlerin çocuğun duygu ve düşüncelerini, hayal dünyasını yansıtamayacağını görmüş ve öğrencilerin kendi diyalog ve hareketlerine karar vermelerini istemiştir. Ardından bu şekilde çocuklar tarafından oluşturulmuş drama örneklerine de kitabında yer vermiş.

5 Nisan 2008 tarihinde Ankara’da yaptığı konuşmanın özetini Scenario Dergisinde yayınlayan Koch ise, Almanya’da Tiyatro’nun eğitime (*Theaterpädagogik*) girişini Bertolt Brecht’ in tiyatro oyununa seyirciyi dahil etmesiyle başladığını savunur. Brecht’in ‘Die Massnahme’ adlı eserini ne okumak ne de izlemek için üretmediğini, bu eseri kendi aralarında canlandırmak için⁴ yazdığını hatırlatır. Almanyada kullanılan *Theaterpädagogik* teriminde sanat eğitimini; *Dramapädagogik* kavramında ise eğitimde drama kullanımı merkezdedir. Koch’a göre; 1970 de Boal’ ın eserlerinin Almancaya çevirisi eğitimde dramanın Almanya’da gelişip şekillenmesini sağlamıştır (Koch, 2011;75-94).

İngiltere’de Dorothy Heathcote dramayı bir değişim süreci olarak görür. Drama; gerçek hayat deneyimlerinin yeni ve anlaşılır yaklaşımlara ayrılmasıdır, bununla birlikte yeni farkındalıkları da birbirine kaynaştırır. Heathcote’a göre edinilmiş bilgilerden yeni anlayışlar doğar, bu da büyümek, olgunlaşmak, eğitilmek demektir. (Johnson & O’Neill, 1991;122)

Eğitici drama kaynaklarda doğaçlama yani “improvisation” olarak yer alabildiği gibi “process drama”, “ educational drama” şeklinde de adlandırılmıştır. Jun Liu drama

³ “Why not continue the principles of the kindergarten game in the school for older pupils?” (Finlay-Johnson, 1912,6 <https://archive.org/stream/dramaticmethod/>)

⁴ „Zum Spielen. Zum Spielen unter sich.”

süreci (Process Drama) teriminin Kuzey Amerika'da eğitici drama (educational drama) ve eğitimde drama (drama in education) terimlerinin ise Britanya'da kullanıldığını belirtmektedir (Liu, 2002,S.54).

Ülkemizde İnci San(1990) “Eğitimde Yaratıcı Drama” daki öğrenmeyi yeniden yapılandırma olarak tanımlar ve şu ifadeyi kullanır:”Öğrencilerin, çocuk ya da genç, öğrendiklerini, bilgilerini yeni bir bakış açısından değerlendirmesidir...Tüm bu süreç doğal bir öğrenmeyi getirir” (582).

Adıgüzel Türkiye’de eğitim sistemimize 1980 li yıllarda giren dramanın ortak bir söz birliği yani terimolojisinin olmaması nedeniyle kavram kargaşası yarattığını, ancak bu karmaşanın pek çok ülkede de var olduğunu belirtir. “Yaratıcı drama, eğitici drama, eğitimde drama birbirinden farklı kavramlar değildir. Aynı amaçlar doğrultusunda işleve sahiptir. “ *Eğitici Drama* kavramının *Yaratıcı Drama* kavramından farklı olmadığını tespit eden Adıgüzel, dramada eğitimin kaçınılmaz olduğunu, bu nedenle yaratıcılığın kavram olarak belirtilmesi gerektiğini savunur ve eğitimde *Yaratıcı Drama* terimini kullanmayı tercih eder (Adıgüzel Ö. , 2013,S.54). Önder ise yaratıcı dramayı ”yaratıcılığı geliştirmek için çocuklarla yapılan drama etkinlikleri... ve eğitici drama denilen eğitim tekniğinin bir alt türü olarak” kabul eder ve *Eğitici Drama* terimini kullanır (Önder, 2012,S.4).

1.6.2 Eğitici Drama Nedir?

Öğretimde farklı, pratik, eğlenceli aktivite arayışları sınıf içi kısa oyun çalışmalarını ortaya çıkarmıştır. Eğitici drama isminden de anlaşılacağı gibi dramanın eğitim amacıyla kullanıldığı bir yaklaşımdır. Drama yoluyla, öğretilmek istenen konuda öğrenci çalışma yapar, o konuyu yaşayarak öğrenir, kavrar, anlamlandırır, belki bazılarını fark eder, nasıl olduğunu görür ve anlar⁵; farkındalık yaşar. Eğitici drama, eğitim bilimlerinde yer alan yaparak öğrenme/learning by doing, Gardner’ın çoklu zeka teorisi ve yeni bilginin eski bilgi üzerine yapılandırıldığı görüşüne dayanır.

⁵ “Aha Effekt”

Alev Önder eğitici drama tekniğinin bir oyun türü olarak görür. Ancak eğitici dramada kazanma, kaybetme, "yanma" gibi yarışma ortamı yoktur. Oyundan farklı olarak eğitici dramada eğitim amaçlı etkinlikler ve en önemlisi tartışma bölümü yer alır. Drama canlandırması sonrası yer alan bu son bölümde değerlendirmeler ile farkındalıklar üzerinde durulur (Önder, 2012;6).

Adıgüzel eğitimde yaratıcı drama ya da eğitici dramayı herhangi bir konunun doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden yararlanarak, grubun tecrübelerinin de işe koşulmasıyla canlandırılması olarak tanımlar ve oyundan doğrudan yararlanan, kurgusunu, gelişimini oyun üzerine kuran yaratıcı drama ile oyunu içiçe geçmiş ancak birbirinden farklı kavramlar olarak kabul eder (Adıgüzel Ö. , 2013,36-54).

Avrupa Birliği'nin desteklediği "Drama Eğitimde Lizbon kriterlerini geliştiriyor DICE"⁶ projesi kapsamında 12 ülkeden öğretmenler iki yıl boyunca kültürlerarası bir çalışma yürüterek eğitici tiyatro ve dramanın genç eğitimindeki etkilerini araştırırken şu tanımları kullanmıştır:"Drama süreci hayali bir dünyada birlikte araştırmaya, problem çözmeye odaklanmış eğitici drama formudur... Drama sürecinde amaç gösteri ve eğlenceden çok, öğrenmek, anlamaktır"⁷ (Consortium, 2010,203).

Schewe 2. Dünya Savaşı'ndan otuz yıl sonra Almanya'da iletişime önem veren yaklaşımın oyun türleri arasında 'Darstellendes Spiel' 'Lern- und Rollenspiel' veya 'Handlungsspiel' adıyla dramaya yer vermeye başladığını belirtir. Almandada 'Dramapädagogik' terimi ilk olarak 'Information Deutsch als Fremdsprache' dergisinin 4/1988 sayısında görülür. Ancak 90'lı yıllarda eğitici drama bilimsel olarak ele alınıp yabancı dil ve ikinci dil derslerinde yer almıştır (Schewe, 2007,158).

⁶ DICE ("Drama Improves Lisbon Key Competences in Education")

⁷"Process drama is a genre of educational drama which focuses on collaborative investigation and problem-solving in an imaginary world... In process drama there is an intention to learn and understand, rather than to perform and entertain."

Eğitici drama teknikleri derslerde kullanılsa da bir metot olarak eğitim programlarında yer bulması zaman almıştır. 1970 ve 1980'lerde eğitici dramanın akademik açıdan kabul gördüğünü belirten Even şu bilgileri paylaşır(2011,s.6): "Dramanın eğitimde yer almasının kökleri on dokuzuncu yüzyılın sonları ve yirminci yüzyıl başlarında görülen eğitimde reform dönemine dayanır... Tüm insanları eğitebilecek şekilde yoğun ve kişiye özel aynı zamanda konuya dayalı eğitim sağlamak için performans sanatlarının teknikleri kullanılmıştır."⁸

Eğitimde gerşekleştirilen reform çalışmaları ile ğrenci merkezli, aktif öğrenme yöntemleri sınıflarda oyun aktiviteleri olarak yer almıştır. Drama da bu etkinlikler kapsamında görülebilir. Uşaklı kitabında Ward'da dayanarak dramatik oyunun, öykü dramatizasyonunun, pandomimde hazırlık çalışmasının, gölge ve kukla oyunlarının; yani tüm hazırlıksız dramaların eğitici drama (informal drama) aktivitesi olduğunu savunur. Ayrıca yaratıcı dramanın merkezinde de yalnızca oyun olduğunu söylemektedir (Uşaklı, 2011;9).

Uşaklı iki hipotez ortaya atar (2011;16):

1.İnsanlar öğretilenleri öğrenmez, hareketlerinin sonuçlarını tecrübe ederek öğrenirler. Oyun, gençlerin yetişkinler gibi gerçek sonuçlarla yüzleşmesini yaşanmış hayattan önce tecrübe etmelerini sağlar.

2. Okul modern toplum yaşantısının karmaşıklığını öğrencilere gösterememektedir. Bu yüzden öğrencilerin çoğunun sorun çıkınca problem çözme ve karar verebilme konusunda hemen hemen hiç deneyimleri olmamaktadır.

⁸"Drama in education has its roots in the new education movement of the late nineteenth and early twentieth centuries ... In pursuit of educating the whole human being, techniques from the performing arts are used to drive forward intense and personalized yet content-oriented learning. "

Bu hipotezlerden yola çıkarak Uşaklı; yaratıcı drama etkinlikleri ile öğrencilerin hayatın karmaşıklığına hazırlanabileceğini, sorunlara daha kolay çözüm üretmeyi öğrenebileceğini belirtir.

Yaşantı, bireyin diğer bireylerle ve çevresiyle etkileşimidir ve bireyde izlenimler bırakır. Heathcote'a göre eğitici drama yaşantının özelliklerini taşır. Eğitici drama da bir yaşantı belirli bir zamanla, planla sınırlı değildir. Herhangi bir mekâna da bağımlı değildir. Sınıfta sahnelenen olay bireyde yaşanmışlık oluşturur, böylece kalıcı öğrenmeyi sağlar. Eğitici drama, grup üyelerinin yaşanmışlıklarına, tecrübelerine dayalıdır. Bunun için de öğrenenlerin etkin katılımı gereklidir. Dorothy Heathcote çalışmalarıyla dramanın eğitimde ve yaşantılara dayalı öğrenmede etkisini göstermiştir. Heathcote'un drama anlayışı katılımcıların yaşantılarından canlandırmak üzere bir zaman diliminin alınmasına, oyuncuların kendi hareket ve kararlarıyla yüzleşmelerine ve sonra da kazanım sağlayabilecekleri gerçek sonuçlara ulaşmalarına dayalıdır. Drama çalışmalarında katılımcılar rol için başka biri olmazlar, sadece kişilerin yerinde olsalardı ne yaparlardı düşüncesinde rol oynarlar (Johnson & O'Neill, 1991;115-117).

Eğitici dramanın ilk örneklerinden Ezilenler Tiyatrosu, Augusto Boal'un 60'lı yıllarda toplumu sosyal konularda bilinçlendirmek için kullandığı eğitim metodudur. Günümüzde 40 dan fazla ülkede çeşitli projelerde kullanılmaktadır. Irkçılık, ayrımcılık, şiddet, okul kuralları gibi konular ele alınmaktadır. "Ezilenlerin Tiyatrosu" çalışmasıyla Forum Tiyatro Tekniği'nin yaşantılara dayalı öğrenme arasında somut ilişki kurar. Bu nedenle Forum Tiyatro Tekniği süreçsel drama çalışmalarında kullanılır (Adıgüzel, 2006;55-56).

Ezilenler tiyatrosunda bir kurban (Örnek: Kalabalık bir ailede abla) ve karşıt bireyler (Örnek: Ablaya emreden anne, baba, kardeşler) vardır. Başlangıçta hiç konuşulmaz. Sadece konuyu anlatan bir duruş (Donuk imge) sergilenir. Grup bu duruşta anlaşır, diğerleri konuyu tahmin eder. Sonrasında her grup kendi konuşmasını belirleyerek bir drama hazır ve sunar. En iyi çözüm sınıf içinde seçilir. Her bir grubun canlandırması üzerine konuşulur. Ezilen rolü başka fikri olanlar tarafından devralınıp oyun tekrar tekrar sergilenerek olgunlaşır. Bu aktivite 2 ders birimi sürebilir. Önce grup üyelerinin birbirlerine güvenmeleri için ısınma çalışması yapılır. Role giriş ve rolden çıkış basamakları özenle uygulanmalıdır; öğrencilerin rol kimliğine bürünmeleri ve

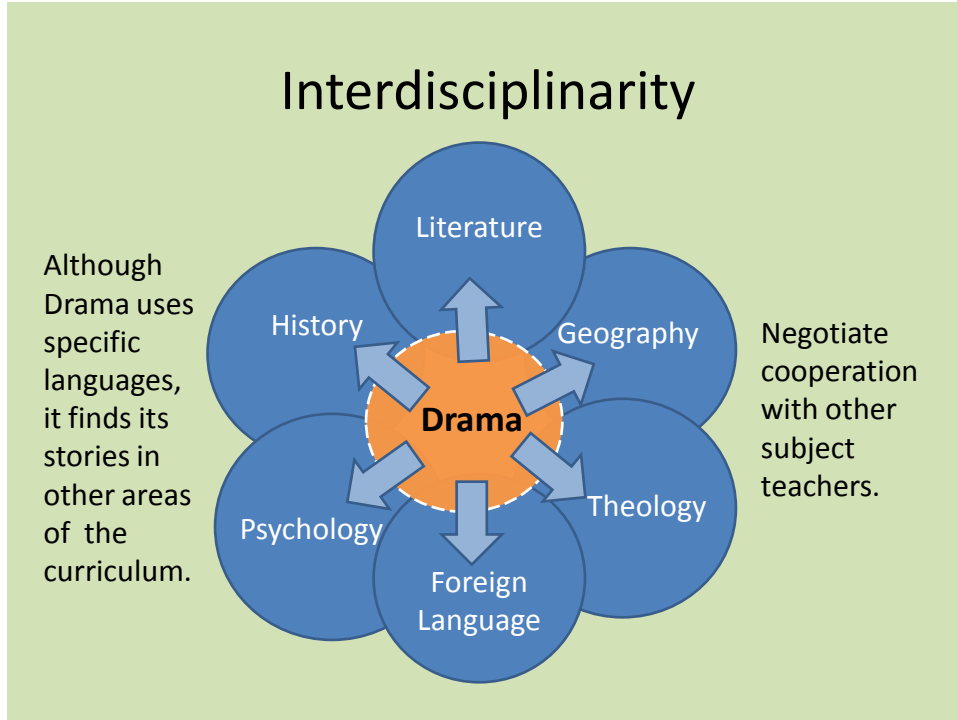
sonrasında da o kimlikten çıkıp kendi kimliklerine dönmeleri çok önemlidir (Adıgüzel, 2013,S.299-303).

Öğrenenlerin başkalarının rol kimliklerine bürünmeleri sınıfta teatral bir ortam oluşmasına neden olur. Sıralar karşılıklı yerleştirilir restoran oluşturulur, şapka yana yatırılarak giyilip sanatçı olunur... Eğitici drama göre teatral öğeleri eğitim alanına yerleştiren bir metottur. Teatral unsurlar konuşma işinin yanı sıra vücut, ses ve rol işlerini de kapsar. Eğitici dramada hayali dünyalarda yapay temalar oluşturulur ve üzerinde çalışılır. Bu sırada öğrenenler gerçek hayattan ayrılıp teatral dünyaya adım atarlar ve sonunda da tekrar gerçek dünyaya dönerler (Tselikas, 1999; 16).

Eğitici drama tekniklerinin okullarda birçok derste kullanılabileceğini savunan Üstündağ (2012) da yaratıcı dramayı bir öğretim yöntemi, bir disiplin olarak görür ve kitabında ilköğretimdeki derslerin (hayat bilgisi, matematik, Türkçe, fen bilgisi, sosyal bilgiler, vatandaşlık) yaratıcı drama yöntemiyle işlenişine çok sayıda örnek verir. Yaratıcı dramada öğretmen, çocuk ve gençler bir yandan duyularını eğitime, dünyayı algılama sürecindedir, diğer yandan da başkalarıyla etkileşime girme ve öğrenme sürecinde etkin katılımcıdır. Yaratıcı dramada öğrenme düşünsel, duygusal ve bedensel boyutlarıyla bütünleşmiştir. Öğrenci kendi yaptığıyla öğrenirken duyu organlarını harekete geçirir ve unutulmayacak yaşantılar kazanır (25-28).

Aslında okullarda öğretilen derslerin konuları hayatın içindedir. Örneğin günlük alış-verişte sayılar ve matematik, yön bilgisi ve renklerle karşılaşılabilir. Moraitis eğitici dramanın disiplinler arası olduğu düşüncesini paylaşır: dramada matematik, fen, edebiyat, coğrafya, tarih, din, psikoloji ve yabancı dil gibi farklı disiplinler bir arada ve iç içedir; drama uygulanırken eğitimde kazanılan tüm bilgilerden yararlanır. Bu nedenle eğitici drama metodu her derste kullanılabilir (Moraitis, 2011,S.1). Eğitici drama ile tekrar farklı konseptlerde karşılaşılan bilgi pekiştirilmiş olur ve kalıcı öğrenme gerçekleşebilir. Böylece ezberlemeyi gerektirmeyen konunun bir bütün olarak görüldüğü holistik öğrenme yaşanabilir. Yani tarih dersinde coğrafya karşımıza çıkabilir veya yabancı dil dersinde fen, matematik, coğrafya, tarih derslerinden bilgiler eğitici drama ile konu içinde yer alabilir.

John Somers dramanın büyük bir disiplinler arası potansiyeli olduğunu bu görselle desteklemiştir. Drama etkinliğinde konum yani coğrafya, geçmiş yani tarih, edebiyattan bir konu, kim, nerede, nasıl sorularının cevapları ve davranışlar yer alabilir.

Şekil 1.1 Dramanın disiplinler arası kullanım potansiyeli 9

Somers'e göre drama belli bir dili kullansa da konusunu diğer ders müfredatlarından alır. Eğitici drama konusunu tarihin, edebiyatın, coğrafya bilgisinin, psikolojinin, din ve ahlak bilgisinin içinden alır. Buna dayanarak Somers okullarda öğretmenlerin bir araya gelerek işbirliği içinde ders akışlarında eğitici dramaya yer vermelerinin eğitimin etkinliğini artıracığını savunur (Somers, 2012).

1.6.3 Eğitici Dramanın Önemi

Eğitici drama edinilen bilgileri kullanabilmek için ortam sunar. Drama tekniğiyle bilgi yaşanarak uygulanmış olur, böylelikle teorik bilgiler havada boşlukta uçmaz,

⁹ Interdisciplinary potential of drama

kullanılarak hafızaya yerleşir, gerçek hayatın içinden olur, güncelleşir, anlam kazanır. Vester ‘Denken, Lernen, Vergessen’ (Düşünmek, Öğrenmek, Unutmak) isimli kitabında bunu tavsiye eder ve bilgiyi sadece kavramlarla çalışmak yerine bilgiyi, onun etkileşimleriyle ve çevresiyle ilişkisiyle ele almak gerektiğini vurgular. Böylece kavramlar beyinde hem dilsel olarak, hem de farklı kanallardan kalıcı ve kullanılabilir bilgi şeklinde beyine yerleşecektir¹⁰ (Vester, 2009;132).

Eğitimde drama ve tiyatronun kullanılması alanında Cecily O’Neill eğitici drama tekniği ile hakikatin eylem içinde anlaşılmasına elverişli zeminin oluşturulduğunu tespit etmiştir. Drama; zamandan bir kesiti alır, katılımcının tecrübelerini oyuna katarak kendi davranışlarıyla, kararlarıyla yüzleşmesini sağlar ve öğrenenleri inanılır, memnun/tatmin edici bir sonuca götürür. (Johnson & O’Neill, 1991; 99-100)

1.6.4 Beyinde Bilgi Ağı

Günümüzde görüntüleme tekniklerinin de gelişmesiyle birlikte beyin ve öğrenme üzerine daha somut bilgilere ulaşılabilmektedir. Öğrenme nasıl gerçekleşiyor, bilgiler beynimize nasıl yerleşiyor, ne zaman öğrenme daha kalıcı oluyor? Bazı bilgileri hemen unutturken bazılarını nasıl kolayca hatırlıyoruz? Bu sorular artık daha somut verilerle yanıtlanabiliyor. Behrens Pestalozzi’nin “baş, kalp ve ellerle” öğrenme teorisinin günümüzde nöroloji biliminin bulgularıyla kanıtlandığını belirtir ve ekler: “Öğrenmede ne kadar çok duyu organı katılırsa bilgiler uzun süreli hafızada o kadar kalıcı olur”¹¹(Behrens, 2009;53).

Vester ‘Denken, Lernen, Vergessen’ (Düşünmek, Öğrenmek, Unutmak) isimli kitabında düşünmek ve öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini anlayarak eğitim sistemimizde çok büyük bir ilerleme gösterebileceğimizin altını çizmektedir. Görme, duyma, hissetme, tat

¹⁰ “Statt nur mit Begriffen von Dingen sollten wir auch mit den Dingen selbst arbeiten, mit ihren Wechselwirkungen, mit ihrer Beziehung zur Welt.”

¹¹ “Informationen bleiben desto besser im Langzeitgedächtnis haften, je mehr Sinnesorgane beim Lernen beteiligt sind.”

alma, koklama, dokunma ve hareket etme gibi duyularla yaşanan tecrübeler hafızada daha kalıcı olarak saklanmakta, beyinde hücreler arasındaki bağlar, çocukluk ve ergenlik dönemlerinde gerektiği gibi uyarılmazsa ve sıkça ve farklı bağlamlarda kullanılmazsa körelmektedir. Oysa deneyimlerle, algılarla aktive edilen bağlantılar güçlenmekte ve yenilenmektedir. Bir konuda ne kadar çok duyu organı kullanılırsa beyinde o kadar çok hücre harekete geçmekte, böylece olay hafızada daha uzun süre kalabilmektedir. Beynin limbik sisteminde duyular vardır ve öğrenme bu sistemle doğrudan doğruya bağlıdır. Duyularla bilgiler belleğe birlikte işlenmektedir. Duygusal açıdan olumlu izler bırakan öğrenme uzun süreli belleğe kolayca kaydedilebilmektedir. Bilgiler birçok kanal devreye sokularak içselleştirilmiş tecrübeler haline getirilince tek seferlik bilgi girişi bile unutulmayan, kalıcı öğrenmeyi sağlamaktadır. Bu bilgilere dayanarak Vester, artık eğitim sistemlerinin daha iyi bir seviyeye getirilmesi için öğrencilerin düşünerek, anlayarak ve yaparak eğitilmesi gerektiğini savunur (Vester, 2009;88-119).

Nero-biyolojik açıdan öğrenme sağlanması için:

- Hazırda bulunan bilgiye mümkün olan en çok sayıda değişik bağlantı kurulmalı
- Öğrencilerin deneyim ve yaşanmışlıklarına atıfta bulunmalı
- Yeni bilgiyle anlamsal ilişki oluşturulmalı, bilgi bağı sağlanmalı

Bu açıdan ele alındığında eğitici dramının öğrenenlerin edindikleri tüm bilgileri ve tecrübeleri sınıfa taşımalarını sağladığı görülür. Ve böylece yeni bilgiyle önceden var olan bilgiler arasında sağlam köprüler kurulabilir. Bunun sonucunda içeriksel ve dilsel öğretiler beyinde yerleşir ve içselleştirilebilir. Kelime ve kavramlar yalnız kalmaz, bir tema içinde yaşanır, bağlantılarla birlikte depolanır. Horngacher'ın da belirttiği gibi coğrafya, tarih, edebiyat ve hatta matematik dersinde edinilen bilgiler de eğitici drama sürecinde kullanılırlar (Horngacher, 2010,18).

1.6.4.1 Duygusal Filtreleme

Günümüzde çok kullanılan duygusal zeka kavramı dikkatleri öğrenme ve duygular arasındaki yoğun ilişkiye çekmiştir. Sağ ve sol beyinin ayrı ayrı gelişmediğini, limbik sistemin duygusal filtreleme yaparak kişi için önemli, gerekli, anlamlı bilgileri düzenleyip hafızaya yerleştirdiği kabul edilmiştir. Bilgi ve duyguların birbirinden

ayrılmayacağı artık bilinen ve çeşitli araştırmalar sonucu kanıtlanmış bir tezdır. Korku ve stres bilginin hafızaya alınmasını zorlaştırır. Olumlu duygularla bağlantılı bilgiler daha iyi hatırlanır ve yapılandırılarak kullanılır. Sürprizin etkisi ¹² ise daha kalıcıdır, bilginin ilginç ve gerekli olarak görülmesini ve uzun süreli hafızaya kaydedilmesini sağlar (Vester, 2009,s.70;104).

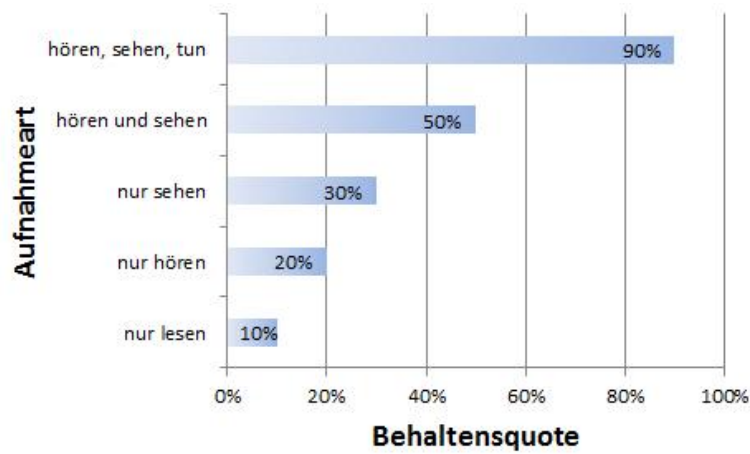
- Duygusal filtrelemeyle bilginin kazanımı için aşağıda belirtilen iki husus çok önemlidir.
- Bilginin öğrenciye bireysel olarak anlamlı olması ve kişilik özellikleriyle kesişmesi,
- Olumsuz duygulardan uzak, pozitif bir öğrenme ortamı sağlanması.

Bu açıdan bakıldığında; eğitici drama bir olay içinde canlandırmalarla öğrenenlerin duygularını da işin içine katarak deneyim kazanmalarını amaçlar.

1.6.4.2 Bilginin Çok Kanaldan Edinimi

Öğrenmede ne kadar değişik kanal aktifleşirse beyinde o kadar çok işlem gerçekleşir ve hatırlama kapasitesi yükselir. Duygudan yoksun mekanik tekrarlar girdileri kısa süreli hafızada depolar. Sadece duyulan bilgi 20%, sadece görülen 30% hafızada kalır. Oysa renklerle, resimlerle, kokuyla, hareketle, sesle, hislerle bağlantılı olan bilgi daha uzun süre hafızada kalır.

¹² “Überraschungseffekte”

Şekil 1.2 Öğrenme Yüzdesi

Grafikte sadece duyulan bilgiyi hafızada tutma oranı 20%'de kalmıştır. Görüldüğü gibi hem duyup hem görülen bilgi 50% öğrenilirken hem duyma, hem görme hem de uygulama yoluyla edinilen bilgi 90% hafızada tutulur. Ne kadar değişik kanaldan bilgi algılanır, ne kadar çok hücre uyarılırsa ve bu bilgiler ne kadar sağlam his merkezimize bağlanırsa o kadar kalıcı o kadar tekrar kullanılabilir özellikte olur. Horngacher, eğitici dramının duyarak, okuyarak, hareketlerle anlamı destekleyerek ve duygularla deneyim yaşayarak yalnız değişik kanallardan bilginin algılanmasını sağlamakta kalmadığını; ayrıca görsel, işitsel ve kinetik öğrenme şekillerine hitap ettiğini savunur. Eğitici drama nöropsikolojik prensibe dayanmakta; yani ne kadar çok duyu harekete geçirirse o kadar etkili öğrenme sağlanabilecektir (Even, 2003,53;Horngacher, 2010,22).

1.6.5 Dil Gelişimi, İfade Becerisinin Gelişimi

Eğitici drama katılımcılara değişik konuşma yöntemlerini deneme fırsatı sunar, öğrenenlerin dil kullanım alanlarını genişletir. Ayrıca kişiye ses, tempo, ses perdesi, diksiyon gibi özelliklerin yanı sıra sözel olmayan beden diliyle ifadeyi de kullanma şansı verir. Sınıf ortamı öğrenenler için kendi seslerini keşfedip geliştirebilecekleri, ifade seçeneklerini deneyebilecekleri bir öğrenme platformu haline gelir (Even, 2011,6).

Uşaklı'ya(2011) göre de; drama katılım, dil ve iletişim yeteneklerini, problem çözme becerilerini ve yaratıcılığı geliştirebilir, olumlu benlik kavramını, sosyal farkındalığı ve empati duygusunu artırmaya destek olabilir, değer ve tutumları önemli kılar, ayrıca tiyatro sanatını da anlamayı kolaylaştırabilir (8).

1.7 Günümüzde Eğitici Dramanın Yabancı Dil Eğitimindeki Yeri

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın yayınladığı Milli Eğitim Almanca Öğretim Programında Anadolu Liseleri Ortak Kazanım Raporu'nda konuşma becerisine önemli yer verilmiştir. Konuşma becerileri arasında ilk iki sırasında şu ifadelerine yer verilmiştir (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2011;51):

Konuşmalarında beden dilini kullanır.

Görgü kurallarına ve değerlere (evrensel, milli, manevi, kültürel, ahlaki, sosyal vb.) uygun konuşur.

Konuşmada beden dili, ses, tonlama ve vurgular anlamı tamamlayıcı faktörlerdir. Beden dili, ses ve sözcüklerin iletişimi ne kadar etkilediğini belirlemek için yapılan bir araştırmada bedeninin 55%, sesin 38% ve sözcüklerin 7% oranında etkili olduğu sonucu çıkmıştır. Bu veriler sözsüz iletişimin en önemli faktör olduğunu gösterir (Üstündağ, 2012,15). İletişim becerisinin bu gibi birincil yetileri drama teknikleri ile öğrenenlere daha kalıcı şekilde verilebilir. Dramada iletişim ön planda olduğu için konuşulan dilin yanısıra beden dili, hareketler, mimik, ses tonu gibi etkenler etkin kullanılır.

Yabancı dil öğreniminde alıştırmalarla öğrenilen bilgilerin gerçek kullanım alanlarına taşınması için dile dayalı olmaktan çok iletişim amaçlı hale gelmesi gerektiğini belirten Butzkamm bunun için gerçek hayattan alınmış konuların işlenmesini faydalı görür. Yapısal dilbilgisine yönelik alıştırmalar dışında öğrencilerin kendi istekleri doğrultusunda fikirlerini de katabilecekleri metinler oluşturmalarına fırsat verilebilir. Butzkamm'a göre, dramanın sunduğu hayal dünyasında öğrenenler kendilerince ve özgürce dili deneyimleyebilir. Özellikle yeni metinlerin sınıfta canlandırılması sınıfta konunun daha geniş açıdan ele alınmasına imkan sağlar. Böyle bir ders ortamında öğretmen kendini biraz daha geri çeker ve öğrencilere öğretmenden bağımsız öğrenmeleri için uygun ortam sunulmuş olur (Butzkamm, 2002;221-222; Wagner, 2002;3-15).

Drama yaşamın içinden gerçek durumları sınıfa taşımının en basit yoludur. Eğitimin tarih, edebiyat, matematik, fen gibi birçok alanında drama tekniğinden

yararlanılabileceği gibi yabancı dil öğretmeninde ve pekiştirilmesinde de bu teknik kullanılabilir. Günlük hayat, yaşanan sorunlar, alternatif çözümler rollerle sınıfa taşınıp hem yabancı dilin yaşanarak öğrenilmesini hem de öğrencilerin hayata daha özgüvenli hazırlanmaları mümkün olur.

Çok küçük yaşlardan başlayarak, anadil kullanırken neyin, ne zaman, kime ve nasıl söyleneceği öğrenilir. Toplumsallaşma süreci içinde içgüdüsel olarak sadece belirli durumlarda ne demek gerektiği değil aynı zamanda ne zaman susmak, dinlemek, gülümsemek, oturup kalkmak, kime nasıl hitap etmek gerektiği de yaşayarak öğrenilir. Yabancı dil öğretiminde tüm bu özellikleri geliştirebilmek için dramaya bağlı olarak kullanılan tekniklerden biri “rol oynama” tekniğidir. Heatcote rol yaparken öğrenenin bilgiyi eylem dayalıyken daha zengin kazanımlarla anlayıp, anlamlandırdığını savunur (Johnson & O'Neill, 1991;99). Even da bu platformda çalışmalarını yapılandırmış ve yabancı dil derslerinde ‘ölü bilgiyi’¹³ yani dilbilgisi kurallarını ve soyut kavramlarını (isim, sıfat, fiil gibi) drama tekniklerini kullanarak hareketlerle canlandırarak anlamlandırmıştır (Even,2003,294).

1.7.1 Eğitici Drama İle Yabancı Dil Öğretimi

Dramanın temel ögesi olan diyalog ile yabancı dil öğretiminde öğrenilen dil hayat içinde kullanılır. Yabancı dil öğrencisi zihnindeki bilgileri kullanmakla kalmaz, vücut dili ve hareketleri, yüz ifadelerini, ses tonu ayarlarını, vurguları da sahnelenen olay içinde duruma uygun canlandırır. Sınıf içinde birlikte çalışırken karakterleri belirler, olayları geliştirir ve yol haritası çizerler. Böylece dikkatleri yoğunlaşır, dersi sahiplenirler, konuya odaklanırlar. Eğitici dramada devinimsel, sosyal ve içselleşmiş öğrenme anları etkin ve kalıcı öğrenme deneyimi sağlarken, geleneksel okul kitaplarındaki diyalogları aşar, ötesine geçer¹⁴ (Even, 2011,6).

¹³ “Totes Wissen”

¹⁴ “Kinesthetic, social and empathic learning moments make for intensive and lasting language learning experiences, that go far beyond the stilted dialogues of traditional textbooks.”

Dramanın eğitimde 16. yüzyılda yer almaya başladığı bilinmektedir. Öncelikle 1560 yıllarında Latince ve İngilizce sahnelenen tiyatro eserleri Westminster'da öğrencilerin telafuz becerisini geliştirmek amaçlı kullanılmıştır. Goethe'nin babasının tiyatroya karşı olduğunu Coggin'in tezine dayanarak belirtir Schewe; ta ki Goethe'nin Fransızca'yı drama yoluyla daha hızlı öğrendiğini görünceye kadar. 19. Yüzyılda İngiltere'de yabancı dil öğretmenleri de bu görüşe katılarak sahne performanslarını ölü dillerin (Latince gibi) öğretiminde kullanılır hale getirmişlerdir. İngiltere'de 20. Yüzyılın başlarında drama başlı başına bir ders veya öğretim yöntemi olarak okul müfredatlarında ve birçok üniversitede de eğitimde yan dal olarak yer almıştır (Schewe, 2013,7).

Sosulski (2008) Almanya'da eğitici dramının yabancı dil öğretiminde kullanılması ve ders programlarında yer almasının 1929 yılında Mark Waldman'ın açıklamaları ile başladığını belirtir.(8) Waldman dergideki yazısında yabancı dil öğretmeni olarak lise ve orta öğretimde kullanılan çeviriye dayalı yöntemleri eleştirir. Yazısına şu sözlerle başlar: “İlginç görünse de, bildiğim hiçbir anlamlı metot dil dersleri için en önemli uygulamalardan biri olan drama sunumu kadar önerilemez...Yapılması gereken şudur: Başlangıçtan itibaren kısa hikaye ve şiirler tiyatrolaştırılarak sınıfta canlandırılmalıdır”¹⁵ (Waldman, 1929,15).

Eğitici drama yabancı dil öğretiminde bir oyun türü olarak ele alınabilir. Sabine Jentges “Effektivität von Sprachlernspielen” adlı kitabında rol oynama/ "Rollenspielen" tekniğini konuşma öğrenme oyunları/"Sprachlernspiele" başlığı altında incelemiştir. Jentgens 1981 Neuner kaynağına dayanarak Neuner'in yabancı dil olarak Almanca derslerinde drama şeklinde serbest konuşma ile sonlanan alıştırmaları önerdiğini

¹⁵ “Strange as it may seem, no method of any significance to my knowledge has thus far been proposed for the presentation of the drama, one of the most important branches of language study... What ought to be done is this: from the very beginning short easy stories and poems should be dramatized and enacted in the classroom...”

belirtmektedir. Jentgens bundan 16 yıl sonra ise Neuner' in kısa süreli rol oynamayı özellikle iletişim ağırlıklı yabancı dil derslerinin vazgeçilmez bir alışırma türü olarak gördüğünü ifade etmektedir¹⁶ (Henrici, Koreik, & Riemer, 2007, S:4).

Yabancı dil öğretiminde eğitici drama ile sadece hedef dil öğretilmekle kalmaz bu süreçte öğrenenlerin sosyal becerileri de gelişebilir. Liu ikinci dil ve yabancı dil öğrenenlerinin yapay ve kurgulanmış bir drama dünyası içinde rol yaparak dil becerilerini ve kendilerini ifade etme yetilerini geliştirdiklerini vurgulamaktadır. Liu'ya göre drama süreci dil öğreniminin hem kişisel hem de sosyal davranış olduğunu kabul eden stratejik etkileşimdir¹⁷ (Liu, 2002, 54-55).

Eğitici drama etkinliklerinde oyun özellikle ısınma yani giriş bölümünde, aktiviteler arasında geçiş yaparken sıklıkla yer alır. Eğitsel drama, drama aktiviteleri ve dilbilgisi oyunları birbirine çok yakın duran çalışmalardır ve bu tür çalışmaların arasında geçişler görülmektedir. İkisi de yabancı dil öğretimini amaçlar. Bununla birlikte kendi içlerinde farklı ağırlık noktalarının olması sınırlamayı ve kategorize etmeyi zorlaştırmaktadır. Eğitici drama bir ders sürecidir, içersinde drama aktiviteleri, teatral teknikler, küçük, münferit, giriş ya da tekrar amaçlı ısınma, rahatlama evreleri bulunur. Oyunlar da eğitici drama aktivitesi olarak kullanılabilir. Fakat oyun kapalı, sınırlı, kurallı iken eğitici drama açık uçludur ve öğrenene bu süreçte özgürce hareket alanı sağlar (Even, 2003;56-65).

Diğer yandan yabancı dil eğitiminin Avrupa Birliği'nde çeşitlenerek yaygınlaşması istenmektedir. Avrupa Birliği kültürlerarası hoşgörü ve sınırların kalkması hedeflerinin gerçekleşmesi için yabancı dillerin okullarda öğretilmesini teşvik etmektedir. Bu amaçla

¹⁶ „Der Einsatz von (Mini-)Rollenspielen ist somit in kürzester Zeit fester Bestandteil im kommunikativen Fremdsprachenunterricht“

¹⁷ “Process Drama is Strategic Interaction, which recognizes that language is both a personal and a social behavior.”

açıklanan Avrupa Dil Portfolyosu Avrupa Birliği'nde çok dilliliği esas alıp dil öğretimi ve seviye belirleme konularına standart getirmiştir. Tavsiyelerde bulunurken rol yaparak, diyaloglarla aktivitelere yer vermiş, ancak eğitici drama aktivitelerine değinmemiştir (Schmeck, 2004,20). Eğitici drama yönteminin yabancı dil öğretiminde etkin kullanımı görüşünün eğitmenler arasında yaygınlaşmasına rağmen, Avrupa Dil Portfolyosu'nda yer almamasını bir eksiklik olarak değerlendirenler vardır. Bununla birlikte bu portfolyonun sınıflarda uygulama yöntemleri, aktivite ve etkinlikler konusuna fazla yoğunlaşmadığı dikkate alınmalıdır.

1.7.2 Öğretim Yöntemi Olarak Eğitici Drama

Yabancı dil öğretiminde çok değişik akımlar etkili olmuştur. Dilbilgisi Çeviri Yöntemi, Konuşsal-İşitsel Yöntem, Bildirişimsel-İşlevsel Yöntem ve Kültürlerarası Bildirişim Odaklı Yaklaşım gibi yöntemler uygulanmıştır (Tapan, 1993,S.3-22). Bu yaklaşımların hiçbirisi tek başına yabancı dil öğretiminde özellikle de farklı bağlam ve öğrenci kitlesi düşünüldüğünde yeterli değildir. Farklı öğrenci ihtiyaçları ve öğrenme hedefleri için değişik metotların yabancı dil sınıflarında uygulanması kaçınılmazdır.

Öğretmenler öğrenci kitlesinin ihtiyaçlarını göz önüne alarak sınıfta kullanabileceği yöntemleri belirlemeli ve gerekirse işe yaramadığını düşündüğü tekniklerden vazgeçebilmelidir. Tek bir mükemmel metot seçmek değil, metodun öğrencilerin öğrenmesine etkisini değerlendirilmek önemlidir¹⁸(Hattie, 2014a,95). Hattie'nin araştırma sonuçlarına göre okullarda en iyi sonuç veren metotlar aktif, direkt katılıma yönelten ve öğrenme, öğretme sürecini etkileyebileceği duygusunun kuvvetli olduğu özerklik içeren metotlardır. Bu yöntemler arasında en başta birbirinden öğrenme(reziprokes Lernen), geri bildirim(Feedback) ve Üstbilgi, yani kişinin

¹⁸ „Die Botschaft ist nicht, eine Top-Methode zu wählen, sondern eine Methode zu wählen und dann ihre Wirkung auf das Lernen der Schülerinnen und Schüler zu evaluieren.“ (Hattie, 2014,95)

kendi düşünme süreçlerinin farkında olması ve bu süreçleri kontrol edebilmesi gelir (Hattie,2014a,287).

Eğitici drama etkinliklerinde öğrenenler hem birbirinden öğrenir, hem de geri bildirimlerle değerlendirmelere katılabilirler. Eğitici drama teorik bilgiyi duyarak, konuşarak, yaparak yani yaşayarak değişik öğrenme stillerine (görsel, işitsel, kinetik...) uygun hale getirir. Dilbilgisi, kelime bilgisi ve deyimler gibi soyut bilgiler eğitici drama yöntemiyle iletişimsel işlev kazanır.

Liu'ya göre yabancı dil öğretiminde başlangıç noktasında verilmesi gereken karar şekile mi (Focus on Form) yoksa anlama mı (Focus on Meaning) odaklanılacağıdır (Liu, 2002,S. 52). Yabancı dil dersinde öncelikli ve ağırlıklı olarak biçime önem vermek geleneksel yaklaşımlarda görülmektedir. Bu yöntem kapsamında dilbilgisi kuralları belli sırada verilir, tekrar edilir, kısa diyaloglar ezberlenir, kolaylaştırılmış metinler kullanılır. Anlam odaklı öğretimde ise dil yapısı ve kurallarıyla değil; öğrenci ve öğrencinin dili öğenebilmesi önceliklidir.Bu yaklaşımın en önemli özelliği dilin sadece bir araç değil, amaç olduğunun altına çizilmesidir. Savunulan diğer bir tez ise; yabancı dilin anadilin ediniminde olduğu gibi önce duyarak sonra konuşarak ve dilbilgisi kurallarını gerektiğinde kullanarak öğrenildiğidir. Ancak Liu'ya göre bu iki yöntemle de yeterince ana dil seviyesine yakın yabancı dil öğretimi gerçekleşmemektedir. Liu iki yaklaşımın da üçüncü bir seçenikle yani dramayla bu sorunun üstesinden gelebileceğini savunur. Gerek şekile gerekse anlama odaklanan yöntemler eğitici dramayı uygulamaya kattıkları zaman başarılı olabilirler. Liu dramanın uzun yıllardır yapılan araştırma ve uygulamalarla kendini gösterdiğini vurgular (Liu, 2002,S:54).

Tselikas ise öğretimin bilgi ve yeti olmak üzere iki farklı hedefi olduğunu belirtir. İkisi kazanım da gereklidir ve birbirlerini tamamlamalıdır. Dili bilmek ve dili kullanabilmek kendiliğinden bir arada olmaz. Ayrıca bazı durumlarda derste verilmeyen, fakat dilin pasif olduğu ortamlarda karşılaşılan iletişimsel bilgi (mimik, jest, tonlama...) ana dilde edinilen deneyimde depolanmıştır. Öğrenenler temayla ilgili kelime ve cümle bilgileriyle gelirler ve bu bilgi yeni kelimeleri anlamalarını sağlar. Tselikas'a göre dersin hedefi bu farklı bilgi kaynaklarını ve önceden kazanılmış bilgileri canlandırarak yabancı dille bağlantı kurmasını sağlamak olmalıdır (Tselikas, 1999;42).

Schewe son 20-30 yıllık süreçte eğitici drama yabancı dil öğretiminde yaparak öğrenmeyi geliştiren temel ve önemli bir disiplin haline geldiğini belirtir. Bir hikayenin sadece okutulması yerine onun öğrenenler tarafından senaryo şeklinde uyarlanması ve oynanması daha kalıcı öğrenmeyi sağlayacağını savunur (Schewe, 2013;16).

Knoll'e göre rol oynama basit bir anlatımla, oyuncuların hayali karakterlerin rollerine bürünmeleri ve bu figürlerin konuşacağını ya da davranacağını düşündükleri gibi konuşup davranmalarıdır. Jörg Knoll yetişkin öğretim yöntemlerinden biri olarak ele aldığı dramının amacını şu şekilde açıklamaktadır:

- Konuların yaşanarak kavranması;
- Konuşarak ve oynayarak deneyim kazanılması;
- Farkına varılmamış özelliklerin keşfedilmesi;
- Denenmemiş davranışların denenmesi;
- Bir durumun ya da rolün hissedilmesi (Knoll, 2001;188).

Rol oynama, öğrencilerin toplumsal ilişkilerini gözden geçirmelerini, farklı kişilerle ilgili empati kurmalarını kolaylaştırır. Rol oynama sayesinde çok çeşitli deneyimler henüz sınıf ortamındayken edinilebilir ve öğrenciler böylece iletişimde gerekli olan vücut dilini bir sınıfın güvenli ortamında denemiş olurlar. Özellikle ergenlik döneminde olan 14-16 yaş grubuyla sosyal ve toplumsal çatışmalar ele alınarak alternatif çözüm seçenekleri üzerine çalışılabilir. Hagl, (2006)"Öğrenme Kültürü Bağlamında Eğitici Drama" adlı tez çalışmasında eğitici drama projelerinin hayatla doğrudan bağlantılı öğrenme sağladığını tespit etmiştir (Hagl, 2006).

Maley ve Duff dramının yabancı dil öğretiminde neden kullanılması gerektiğini uzun bir liste halinde sıralar. İlk sırada eğitici dramının tüm becerileri doğal yolla birbiriyle kaynaştırması yer alır. Dramanın temelinde dikkatli dinleme ve konuşma olmakla birlikte yazma ve okuma çalışmaları da konunun sunulması ve sonuç aşamalarında doğal olarak yer alır. Drama sözel ve davranışsal iletişimi vücut ile akıllı bir arada kullanarak öğretimde fizik ve zekayı dengeler, bilişsel ve duygusal zekayı kullanırken duygu ve düşüncenin önemini korur. Dil böylece anlamlandırılır ve anlam üzerinde yoğunlaşarak gerçek hayatın konuları ve konularla birlikte davranış modelleri sınıfa taşınır olur. Bütünsel öğrenme ve çoklu zekanın uyarılması öğrenmede hedeflerin

gelişmesine ve varsa öğrenme güçlükleri ile başa çıkmayı sağlayabilir; böylece her öğrenene eşit fırsat sunulmuş olur. Maley ve Duff'a göre drama kendini ve başkalarını tanımayı, kendine güveni teşvik eder ve kişinin motivasyonu artırır. Sorumluluk ise olması gerektiği gibi öğretmenden öğrenciye doğru kayar.

Ayrıca drama ile açık ve deneyerek öğrenme desteklenirken yaratıcılık ve hayal gücü gelişir. Eğitici dramada öğrenen yabancı dilde yeni öğrendiği ifadeleri kullanarak denerken aynı zamanda risk almış olur. Risk alma etkili dil öğreniminin bir parçasıdır. Yabancı dil öğretiminde dramanın sınıf dinamiğini ve ortamını grup çalışmaları ile pozitif etkileyen eğlenceli bir deneyim olduğunu belirten Maley genellikle eğitici drama aktiviteleri için bir sınıf dolusu öğrencinin yeterli olduğunu vurgular (Maley & Duff, 2005;1).

Porzig'e göre de yabancı dil öğretiminde telaffuz, tonlama ve melodi önemli yer tutmalıdır. Parkinson hastalarının konuşmalarında dilin ritmi ve melodisi zamanla eksildiği için doğru yapıdaki cümleleri dinleyenler tarafından anlaşılabilir olmaz. Porzig bu gerçeğin konuşmada ritim ve melodinin en önemli etken olduğunu kanıtladığını ve konuşma tonunun içerikten bile çok daha önemli olduğunu savunmuştur (Porzig, 1993;188). Öğrenilen yabancı dilin konuşularak kullanılması önemli ise, konuşurken vurgu ve tonlama öğretimi üzerinde durulması da önemli olmaktadır. Düz cümlenin sonuna vurgu yapılarak soru cümlesi haline gelebilmesi gibi. Bu ses ve vurgu çalışmaları özellikle eğitici drama yoluyla yapılabilir.

Eğitici drama sürecinde olay ilginç bir sorunu veya çatışmayı içinde barındırır ve öğrenenlerden kendi yorumları beklenir. Dorothy Heathcote yazısında bir garson örneği üzerinden eğitici dramanın kitaplardaki metin halinde verilen rol oynama etkinliğinden farkını açıklar: Bir garson rolünde masanın üstü silinir, örtü serilir, tabaklar konur, müşterinin siparişi alınır, verilen rol okunur. Heathcote'e göre okul kitaplarında verilen diyalog hayata ait değildir. Bu duruma hayat vermek için garsonun başına bir sıfat

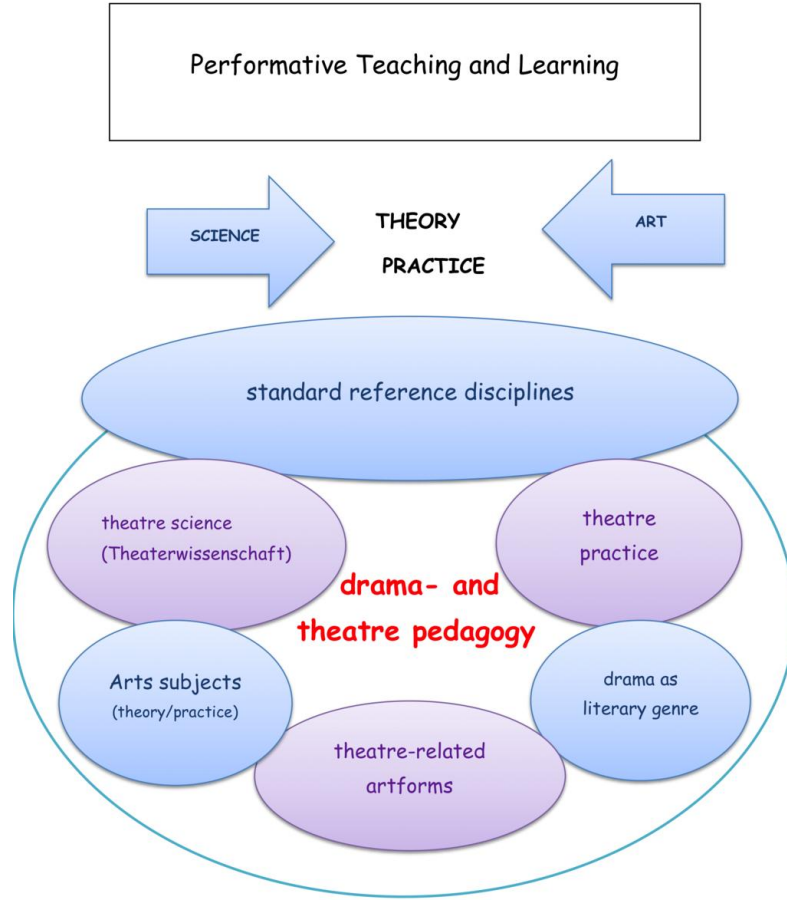
getirmek gerekir, yorgun garson, unutkan garson veya kötü garson gibi.¹⁹ Eğer bu garson kötü bir garson ise siparişler karışır, komedi başlar. Veya garson eski kız arkadaşına/ yeni sevgilisine servis yapacaksa; gerçek duygular düşünceler ifade edilir.²⁰ Kültürel yaklaşımı belirgin hale getirmek istersek garson mesleğini yabancı bir ülkede öğreniyor olabilir. Olay istenilen düzleme taşınabilir. Dorothy Heathcote'un amacı garsonun üzerinden kişisel ve kültürel değerleri görmek ve onları korumaktır (Heathcote & Bolton, 2002, 159).

Eğitici dramada problemin çözümüne yoğunlaşmak öğrenenler için rahatlatıcıdır. Böylece işe/olaya konsantre olunur; öğretene ya da izleyicilerin itirazları ve rekabet için endişe duyulmaz. Tselikas'a göre eğitici drama yoluyla bireyler görev ve grup; performans ve iletişim; bireysellik ve grup çalışması arasında gidip gelirler. Böyle bir öğrenme yabancı dilin ilerlemesi için çok elverişlidir ve kapsamlı bir hayat dersini yaşatır, canlandırır (Tselikas, 1999;45).

Schewe yabancı dil öğretiminin (Fremdsprachendidaktik=Foreign Language Didactics) geçmişte bilimsel bir öğretiyi olduğu tezini savunur. Schewe'ye göre yabancı dil öğretimi bilimle ve bilimsellikle tanımlanırken günümüzde bilim ve sanat, kuram ile uygulama arasındaki sınır kalkmıştır. Sanat ve sanatsal terimler (tiyatro, müzik, görsel sanatlar, dans, film...) bilimi de kapsamaktadır ve günümüzde uygulamalı yabancı dil öğretimi (Performative Fremdsprachendidaktik= Performative Foreign Language Didactics) önem kazanmıştır.

¹⁹ "...the kind of language may belong to the textbook rather than to life, for improvisation may merely provide an 'image' of a context...One way of livening the process is to add an adjective to the waiter-he is 'tired' or 'forgetfull' or 'deferential'."

²⁰ "a further way is to turn the role-play into something that feels like 'real' drama...: our waiter finds himself having to serve an ex-girlfriend and her new partner."

Şekil 1.3 Performative Teaching and Learning (Schewe, 2013;17)

Yabancı dil öğretmenlerine düşen görev farklı bir öğretim yaklaşımı geliştirerek estetik ifade biçimlerini içinde kelime, cümle oyunları kullanarak; vücut, ses, kelime, cümle ve davranışın birbirini nasıl etkilediğini göstermektir (Schewe, 2013, 16-18).

1.7.3 Eğitici Drama İle Kültürel Farkındalık

Dili konuşmaya başlamak aynı zamanda hedef kültürü tanımaya başlamak anlamına gelir. Eğitici drama metodunda yaşamdan kesitler sınıfa taşındığı için kültürel farklılıklar da gözlemlenebilir. Örneğin bir restoranda buluşma, bir mağazada alış-veriş, yol sorma canlandırılırken öğrenenler kendi yaşantılarını, kültürlerini olayın içine taşır, kültürel farklılıkları yaşarlar. Yabancı dil öğretiminde eğitici dramayı sadece bir canlandırma, rol yapma olarak görmeyen Fleming, eğitici dramanın” yabancı dil öğrenme” hedefini ileriye taşıdığını ve “yabancı dilin insan davranışlarının

karmaşıklığına, zenginliğine odaklanarak öğrenme” sağladığını tespit eder veya başka bir deyişle; eğitici drama yabancı dile kültürel bağlamda yaklaşır (Fleming, 2002,149).²¹

Jensen ve Hemmer’a göre de yabancı dil öğretimi sırasında yabancı kültürün gündeme gelmesi kaçınılmazdır. Konu ne olursa olsun mutlaka “onlar” ve “biz” karşılaştırması yapılır. Örneğin zaman ve saat konusunu bile işlerken Almanların sabah(Morgen), öğle(Mittag), akşamüstü(Nachmittag), akşam(Abend) zaman kavramları Türk günlük hayatıyla farklılık gösterebilir. Farklı kültürle tanışma kişinin kendi kültürünü farklı birçok kültürden biri olarak algılamasını, karşılaştırmalar yaparak da kendi kültürünün farkına varmasını sağlar. Eğitici dramayla bu kültürel farklılıklar daha yoğun işlenebilir (Jensen & Hermer, 2002,184). Garson örneğimizde olduğu gibi restoranda bir yabancı müşteri de olabilir ve bir yabancı müşterinin masasına oturmak da gerekebilir.

Manfred Schewe proje kapsamında Sansibar(Alfred Andersch 1957) romanını işlerken kültürel farkındalığı artırmak için romanı okumaya başlamadan önce öğrenenlere romandan kısa bir replik verir: “Yakında buralarda insanların buluşabilecekleri yerler kalmayacak”²²

Schewe öğrencilere bu repliğin bir Alman yazar tarafından yazılan Almanya’da geçen bir romanda bir karakterin söylediğini belirtir. Sorusu şudur: Bu sözler nasıl, nerede, kime ve ne zaman söylenmiş olabilir? Burada amaç katılımcıların Alman kültürü ile ilgili bilgilerini gözden geçirmelerini sağlamaktır. Grup halinde çalışılırken hayallerdeki yabancı kültür görüntüsü canlanır. Gruplar donmuş kare (tableaux) tekniğiyle(Bölüm III) hayallerinde oluşturdukları durumu sınıfla paylaşır. Schewe yabancı dil öğretiminde edebiyatın ve kültürün eğitici drama metodundan başka hiçbir şekilde bu derece etkin verilemeyeceğini öne sürer. Diğer araştırmacılar gibi Schewe de dramada eller, ayaklar, mimik, jest ve ses kullanıldığını ve hareket olduğunu vurgular. Ayrıca öğrenenlere

²¹ The case “learning a foreign language” changes to “learning a foreign language in a way which focuses on the richness and complexity of human behaviour” or, to put in another way, it is to approach language in its cultural context.

²² “Soon there won’t be places anymore where people can meet.”

bilgilerine, kendilerine bakma ve bu bilgileri dışa vurarak değerlendirme imkanı sunulması gerektiğini öne sürmektedir (Schewe, 2002,220).

Tselikas kültürel farkındalığı empati kurmak ile bir arada değerlendirir ve empati kurabilme yetisinin yabancıyı anlayıp sempati oluşturmayı sağladığını belirtir. Eğitici dramada rol alma sırasında oyuncular role bürünmek için duygusal hafızalarını kullanırlar, böylece tanıdıkları, bildikleri ve kendilerini güvende hissettikleri konumdan başlamış olurlar. Rol ve başkası olmak öğrenenler için güvendikleri alanla yeni, bilinmeyen ve korkuları arasında bir köprü işlevi sağlar. Rol öğrenenlere yeni davranış biçimlerini deneyerek teatral tiplene deneyimi de kazandırır. Başkasının rolünü oynamak duygudaşlık kurmayı, diğer düşünme şekillerini anlamayı, kendine yabancı olanı anlamayı ve ona yakın olmayı yaşatır. Kendi benliğinden uzaklaşarak yabancı bir kimliğe girmek oyun şeklinde gerçekleştiğinde daha az korkutucu olur. Sempati ve empati duyguları mutlaka olumlu izlerini bırakır ve yabancı olanla iletişim motive edilmiş olur. Rol geliştirilirken rolün kültürdeki anlamı daha iyi anlaşılır ve ayrıştırılarak kültüre uygun hale getirilmiş olarak oynanır (Tselikas, 1999,36).

1.8 Eğitici Dramanın 14-16 Yaş Eğitiminde Sağlayabileceği Yararlar

Yabancı dil öğretimini etkileyen sosyal faktörlerden yaş, cinsiyet, sosyal sınıf, etnik köken, öğrenilen konu ve öğrenenin yaklaşımı bilimsel araştırmaların ve hipotezlerin en yoğun olduğu alanlardandır. Bu sıralanan öğelerden en çok öne çıkan ise yaş ve öğrenenin yabancı dile yaklaşımı olmuştur.

Önder çalışmalarında daha çok çocuklara yönelik olan eğitici drama teknikleri üzerinde durmakta, ancak "bazı çalışmaların lise çağında gençlere de uygulanabilir" olduğunu belirtmektedir (Önder, 2012, S:6).

Önder eğitici dramanın önemini aşağıda gösterilen toplumsal olguların ve değişkenlerin ışığında vurgulamakta:

- İç göç
- Rekabetin artması
- Çekirdek ailenin artması

- Çalışan anneler
- Boşanmaların artması
- Televizyonun etkileri
- Şiddetin artması
- Medyanın giderek artan hakimiyeti
- Rollerde ve değerlerde belirsizlik
- Çok kültürlü eğitim
- Çok boyutlu eğitim yaklaşımı (Önder, 2012, S:13-19)

Sayılan maddeler ergen eğitimi için de göz önünde tutulması gereken faktörlerdir. Çok kültürlülük ise özellikle yabancı dil eğitimi ve öğretiminde karşılaşılan en önemli etkidir. Yabancı dil eğitimi ve öğretiminde diğerinin kültürü, konulara farklı yaklaşım ve özel yaşam biçimleri sınıfın içinde yer almaktadır. Yabancı dil öğrenme sürecinde öğrencinin yabancı kültürü tanması, farklı kültürü kendi kültürüyle karşılaştırıp bunun sonucunda hoşgörü ve kendisinden farklı olanı anlama duygusunu kazanması amaçlanmalıdır.

Even yabancı dil öğretimine en uygun yaşın, en duyarlı olunan dönemin²³ araştırılması sonucu “ileri yaşta daha hızlı, erken yaşta daha iyi”²⁴ hipotezinin ortaya çıktığına değinir. Bu hipoteze göre; ergenlik dönemini tamamlayan gençler, küçük çocuklarla karşılaştırıldığında, gençler yabancı dile çocuklardan daha hızlı adapte olmaktadır, buna karşılık çocuklar daha uzun bir süreçte daha yüksek bir yetiye ulaşırlar. Even yapılan araştırmaların 6-8 yaş arası öğrenenlerin telaffuzda; 15-16 yaşındaki yabancı dil öğrenenlerinse söz dizimi, cümle yapısı konusunda en duyarlı dönemlerinde olduklarını gösterdiğini ve bu dönemler kaçırıldıktan sonra anadil düzeyinde bir yabancı dilin kazanılamayacağını savunur. Ayrıca Even iki dillilikle yabancı dil öğrenimi arasında ayırım yapmak gerektiğini vurgular. Even’a göre bugüne kadar yürütülen bilimsel

²³ ‘sensible Phase’

²⁴ ‘older is faster but younger is better.’

araştırmalar çoğunlukla ikinci dil edinimi üzerinde yoğunlaşmıştır ve bu araştırma sonuçlarıyla yapılan değerlendirmeler yabancı dil öğrenenlerle iki dilli büyüyen çocukların karşılaştırılması anlamına gelmektedir. Even, bazı araştırmacıların da dil öğrenimine duyarlı dönemi tamamen yadsıdıklarını savunur (Even, 2003;79).

1.8.1 Ergenlik ağı (14-16 yaş grubu) zellikleri ve Dil Gelişimi

Ergenlik terim olarak Latince “gelişen” anlamını taşımaktadır. Bazı kaynaklarda adolesan olarak geçer ve Türkçeye ergenlik dönemi olarak çevrilmiştir. Ergenlik döneminde Semerci’ye göre fiziksel, cinsel, ruhsal ve sosyal gelişme hızlı olur. Ancak ergenliğin başlama ve bitiş yaşları bireylerde farklılık gösterebilir (Bakırcıoğlu, 2013,253;Semerci, 2007,3). Genellikle 11-12 yaşında başladığı ve yirmili yaşlara kadar devam edebileceği kabul edilmiştir. Semerci 12-14 yaş aralığını erken ergenlik olarak tanımlamıştır. 14-17 arasını ise orta dönem olarak değerlendirmiştir ve bu dönemde ergenlerin yaşam felsefesini, sosyal değerlerini, dini ve ahlaki yönelimlerini keşfetmeye ve geliştirmeye çalıştığını tespit etmiştir. Semerci özellikle okulların bu dönemde toplumsal projeler ve sorumluluk ortamı hazırlamasının ergenin gelişimini olumlu etkileyeceğini vurgular (Semerci, 2007,3-4).

Saygılı erkek çocuklarda ergenliğin 14 yaşında başladığını ve ‘ergenlikte yetişkinliğin birikimi sağlanır, bilgiler, kültür, yetenekler yerine oturur’ tespitini yaparak ergenlik döneminin çok verimli geçirilmesi gereken kişiliğin olduğu önemli bir devre olduğunu savunmaktadır (Saygılı, 2014,13-28).

Böylesine hızlı gelişmenin yaşandığı ergenlik döneminde beyin de yoğun çalışır. İnsan beyninde düşünme, öğrenme ve unutmanın nasıl gerçekleştiğini sorgulayan Vester ergenlik dönemindeki gençlerin davranışlarını günümüzdeki yeni bulgular ışığında tekrar yorumlamıştır. Ergenlik döneminde beynin n lobundaki sinir hücrelerinin arasındaki sinapsların hızlı çoğalması dikkat çekicidir. Yeni oluşan bu bağlantıların hedefleri, öncelikle plan, organizasyon ve tepki yönetimidir (Vester, 2009,54-55).

Sosyopsikoloji alanında yapılan araştırmalar yabancı dil ediniminde yaş faktörünü ele almıştır. Alınan sonuçlarda yetişkinlerin çocuklara göre daha oturmuş benlik duyguları olduğunun altı çizilir. Buna bağlı olarak çocuklar yabancı kültüre ve hedef dile istekli, n yargısız yaklaşırken, 14-16 yaş grubu öğrenenlerde motivasyon eksikliği ve hedef

kültüre önyargılı yaklaşım görülebilir. Genç yetişkinlerde karşılaşılabilen önyargıyı yabancı dil eğitimi hedef dilin kullanıldığı ülkelerdeki yaşantıyı gençlere tanıtarak kaldırabilir. Kısa süreli okul gezileri değişik kültürleri tanımak için uygun olabilir ancak yabancı ülkeye yapılan ziyaretler yüksek maliyetli projelerdir. Bir, iki haftalık turistik geziler yabancıyı anlamak için yeterli değildir. Oysa eğitici drama öğrenenleri o ülkelere götürebilir. Yabancıların kültürü, bakış açısı ve gündelik hayatı öğrencilere eğitici drama yoluyla tanıtılabilir. Kurgulanan olaylarda istenen ülkeye gidilebilir, kendilerini dramadaki olayın içinde hissetmeleri, yabancı dili içselleştirmeleri, kendilerini ve hedef kültürü tanımaları, kültürel farklılıkların ve dilsel özelliklerin farkına varmaları sağlanabilir. Even eğitici dramada ben kimliğinden çıkılıp yapay role bürünerek olaylara farklı açıdan bakıldığı için çekingenliğin ve hüviyetin bir kenara bırakıldığını savunmaktadır. Böylece kişi cesaretlendirilerek öğrenmeye teşvik edilmiş olur (Even, 2003,82-89).

Uşaklı, geleneksel olarak yaratıcı dramının çocuk ve gençler için uygulanabilir bir yöntem olarak görüldüğünü, daha ötesinde sürecin her yaş grubu için uygun olabildiğini belirtir ve kitabının sonunda 15 ve daha büyük yaş grupları için ısınma, doğaçlama ve değerlendirme bölümlerinden oluşan 3 oyuna yer verir. Bunlar arasında “bir orman hikayesi” içinde fotoğrafçı doğaçlaması, kiracı ev sahibi oyunu, “bankada işler karıştı” adlı bir doğaçlama vardır. Oyunların sonunda neler hissedildiği, çatışma durumunda sakin tavırların önemi üzerine değerlendirme yapılır (Uşaklı, 2011,8,88-92).

1.8.2 Eğitici Dramanın Genç Eğitiminde Etkileri(UNESCO-DICE Projesi)

Eğitici drama uygulamaları sırasında öğrenenlerin iş birliği içinde hayatın içinden bir durumu yorumlamaları, canlandırmaları onları düşünmeye ve fikir alış-verişi yapmaya yönlendirir. Bu durum onların sosyal ve kişisel gelişimlerini olumlu etkiler.

Eğitici dramının gençler üzerindeki etkilerini tespit etmek amacıyla yürütülen bir projeyi kısaca özetlemek gerekir: DICE projesi ile 12 ülkede (Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Norveç, Filistin, Polonya, Portekiz, Romanya, Sırbistan, Slovenya, İsveç ve İngiltere) 4475 öğrenciyle uygulanan 111 değişik drama programı Avrupa Birliği'nin belirlediği 8 yetinin araştırması sonuçlanmıştır. (Consortium, 2010,24). Bu yetiler:

1. Ana dilde iletişim,
2. Öğrenmeyi öğrenmek,
3. Toplumda iletişim,
4. Kültürlerarası iletişim,
5. Vatandaşlık yetileri,
6. Girişimcilik,
7. Kültürel söylem (ifade),
8. Evrende insan olmak.

Oyunda eylem anlama tabiidir. Oysa gerçek hayatta eylem anlama hakimdir, hükmeder²⁵ (Vygotsky1978) hipotezinden hareket eden araştırmacılar eğitici drama ile gençlere temel öğretilerin nasıl verilebileceğini ve bu kapsamda yapılan çalışmaların sonuçlarını değerlendirmişler.

Öğrenmeyi öğrenmek: ‘Valiz’²⁶ adı verilen oyun Kasım 2009 da ilk kez Çin’de, son olarak Mart 2010 da Malta da olmak üzere 6 ay 6 kez uygulanmış ve yabancıların, göçmenlerin gelinen yeni ülkede yaşadıklarını öğrenciler grup arkadaşlarıyla birlikte kurgulamış. Sınıfta 10-18 yaş arası öğrenciler o valizin içinde ne olduğunu, muhacirin bakış açısıyla senaryo oluşturmuş. Benzeri drama çalışmaları örneğin:“Engelli Yarışı”²⁷ Macaristan’da, “İnsan Eli” Norveç’te, “Çocuklar çocuklar için” projesi Filistin’de, “Çalınan Sınav” çalışmayı Hollanda’da, “Öğretmen” adlı proje Romanya’da, “Bir Pencere” projesi İngiltere’de uygulanmış ve sonunda eğitimciler; 10-18 yaş grubunda katılımcıların:

- tüm derslerinde başarılarının arttığını,
-

²⁵ „In play, action is subordinated to meaning, but in real life, of course, action dominates meaning."

²⁶ “Suitcase”

²⁷ „Obstacle Race” , „The Human Hand”, “Kids for Kids”, „The Stolen Exam”, “The Teacher”, „A Window”

- okuma, alıştırmalar ve iletişimde daha güvenli, yaratıcı olduklarını,
- okula daha severek gittiklerini,
- okuldaki çalışmalardan hoşlandıklarını,
- problem çözme ve stresle başa çıkma da daha başarılı olduklarını,
- azınlıklara ve yabancılara daha hoşgörölü bakabildiklerini,
- daha iyi birer vatandaş olduklarını,
- oylamalara ve toplumsal konulara daha ilgili duyduklarını,
- empati duygularının geliştiğini,
- daha tarafsız, ön yargısız, yeniliklere, girişimciliğe açık, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılmaya daha istekli,
- televizyon ve bilgisayar oyunlarında daha az zaman geçirip ailesiyle ve okuma, ödev, oyun ve sohbete daha fazla zaman ayıran,
- gelecek için planlar yapan
- sınıflarında popüler karakter olmaya daha yakın öğrenciler olduklarını tespit etmişler (Consortium, 2010;25).

Rolf Dubs'a göre de, eğitici dramının amacı öğrenenlere sosyal davranış biçim ve şekillerini, çatışma ve çözüm stratejilerini gözlemlene ve bunları bizzat uygulayarak tanıma imkanının verilmesidir. Genç, eğitici dramada çeşitli problem ve çatışma ortamlarını tanıyabilir ve bu tarz durumlarla yüzleşebilir. Drama özellikle 14-16 yaş grubu öğrencilerin yaşadığı problem ve çatışma durumlarını değerlendirmeleri açısından önem taşımaktadır. Aynı zamanda öğrenci dramada rol yaparak, bizzat o kişiyi canlandırarak, o duyguyu hissederek ve o ortamı oynayarak çözüm üretebilir. Dubs ayrıca drama çalışmalarının ikili ya da grup halinde yapılmasını sınıf içi iletişimin daha etkin olması açısından bu yaş grubu için yararlı görmektedir (Dubs, 2009;191).

Ergenlik dönemindeki 14-16 yaş grubunun eğitiminde ve öğretiminde önem taşıyan eğitici drama ders planlamasında oyunlar, doğaçlamalar, canlandırmalar şeklinde yer alabilir.

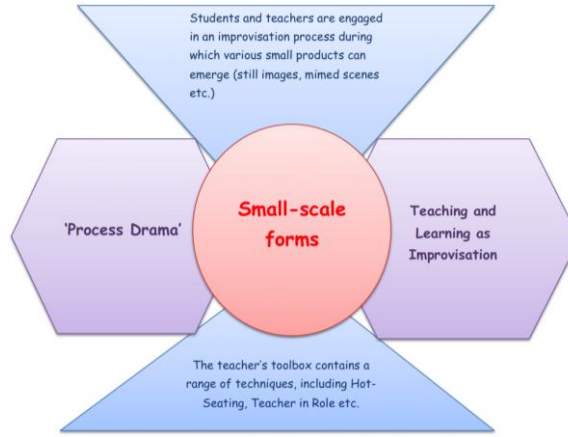
1.9 Eğitici dramanın yabancı dil öğretiminde uygulama alanları

Yabancı dil öğretiminde daha iyi bir dil seviyesine ulaşarak, hedef dili etkin kullanabilen, konuşabilen öğrencilerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Konuşma becerisine dil eğitiminde drama ve 'rol yapma' yöntemleri ile sık sık ders kitaplarında yer verilmiştir. Ancak hazır halde sunulan diyaloglar sadece tekrar etmeyi gerektirir. Öğrenenler rolleri paylaşıp cümleleri sadece okur. Bu şekilde rol yapmanın(Rollenspiel) iletişimsel bir amacı, kendini ifade etme çabası olmadığından öğrenme yetersiz kalır. Oysa eğitici dramada heyecan vardır; bilmek ve bu bilgiyi kullanabilmek (Wissen-Können) arasında, verilen görevin grup içinde çalışmasında, öğretmenin de oyuna girerek olaylara yön vermesiyle heyecan artar. Tselikas yabancı dil dersleri için hedefin sadece kelime, dilbilgisi ve kuralları öğretmek değil, özellikle o yabancı dilde iletişim kurma becerisi kazandırmak olduğunu vurgular. Derslerde risklerle ve dilin yetersiz kaldığı zor anlarla da yüzleşmeli, bu zorluklarla baş etme yöntemleri edinilmelidir (Tselikas, 1999, 39).

Betty Jane Wagner "Dramaya Dayalı Eğitimi Anlamak "(Understanding Drama-Based Education) adlı çalışmasında Japonya ve Amerika'daki matematik derslerindeki öğretim metodu farklarını araştıran bir çalışmayı anlatmaktadır. Wagner öğretmenlerin çeşitli yaklaşımlarını ortaya koymakta ve değerlendirmektedir. Bu araştırma kapsamında Japonya'da öğretmenler ders anlatmadan önce öğrencilerinden bir problemi çözmelerini istemektedirler. Amerika'da ise öğretmenler önce konuyu anlatmakta ve sonra da öğrencilerinden öğrendiklerini uygulamalarını istemektedirler. Wagner Japonya'da öğrencilerin daha hızlı ve kalıcı öğrenmekte olduklarını belirtmekte ve Japon eğitim sisteminde uygulanan matematik dersini drama çalışması ile karşılaştırmakta. Bu kapsamda drama çalışmasının temelini oluşturan rol oynama tekniğinin matematik dersinde öğrenci için nasıl cevaplanacağı öğretilmeden çözülmesi gereken bir problem gibi düşünülebileceğini vurgulamaktadır. Kendisi yazısında 25 yıldır öğrenci merkezli dil derslerinde eğitici dramayı konuşma, duyma, okuma ve yazma temel becerileri ile birlikte beşinci yeti olarak görmekte hatta içlerinde en temel becerinin drama olduğunu savunmaktadır. Wagner Lev Vygotsky ve Jerome Bruner'in tezlerini değerlendirmekte ve eğitici dramanın öğrenmedeki önemini Vygotsky ve Bruner tarafından bizzat vurgulandığını, John Dewey, Jean Piaget de Vygotsky gibi bilimcilerin rol yapma-ve

bilişsel gelişmenin paralellliğini ortaya koyduklarını tekrar etmektedir (Wagner, 2002,S:8).

Eğitici dramada dili, edebiyatı ve kültürü sahnelemeyi uzun ve kısa süreli olmak üzere ikiye ayıran Schewe, tek derslik ya da birkaç ders sürebilen eğitici drama metodunu kısa süreçli drama grubuna dahil eder. Kısa süreli dramada öğrenme süreci önem kazandığı için ders boyunca öğrenenler sürekli üretir, özgürce oyunlarına hazırlanırlar, sınıf içinde kendi yazdıkları dramayı canlandırırlar. Sonrasında sınıfta oyun üzerine tartışılır ve belki performans tekrar sahnelenir ve böylece dilsel, kültürel öğrenmişlikler ve bilgi şekillenir, yeniden oluşur, gelişir.

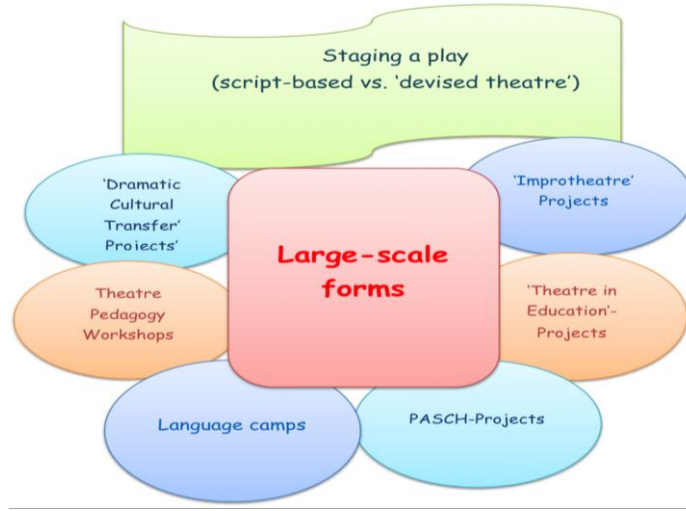

Şekil 1.4: Kısa süreli drama/ Small-scale forms (Schewe, 2013,13)

Kısa süreli drama (Dramapädagogik) şekil 1 de görüldüğü gibi eğitici drama sürecidir ve oyun sınıfta yazılır, doğaçlama sahnelenir. Oyunun donması, oyuncuların bir süre hareketsiz kalmaları, olayları ve duyguları mimiklerle ifade etmeleri bu süreçteki kısa drama aktiviteleridir. Öğretmen isterse bir rolü üstlenerek dramaya katılabilir ve oyunu kontrol edebilir ya da oyunun dışında kalır ve oyunculara sorular sorarak dramayı yönlendirebilir.

Oysa uzun süreli dramada (Theaterpädagogik) yabancı dilde bir eser seçilir ve sahnelenir. Schewe'nin ikinci kategorisindeki uzun süreçli drama aktivitesi ürün odaklıdır. Sahnelenecek tiyatro gösterisi günlerce hazırlık ister. Evde rollerin ezberlenmesi, sahne-kostüm seçimi gibi sınıf dışı aktiviteler devreye girer. Eğitimde Tiyatro Projesi de bir uzun süreli drama örneğidir. Estetik, sanat veya edebiyat ön plana

çıkar. Sahnelenecek oyun seçilince oyunun konusu, oyunun içinde yer alan olaylar, kişiler bellidir, bunların dışına çıkılmaz. Lauer'a göre Almanca öğretiminde edebi eserlerin canlandırılması öğrenenlerin rollerini ezberlemesi dil becerilerini geliştirmekle kalmayıp onların sınıf atmosferinin dışında bir bakış açısı yakalamalarını da sağlar²⁸(Lauer, 2008,27).

Şekil 1.5 Uzun süreli drama/ Large-scale forms (Schewe, 2013,14)

Schewe dil kamplarında, kardeş okul projeleri kapsamında tiyatro eğitmenleri eşliğinde ortaya konan performansları, kültür projelerinde yer alan tiyatro uyarlamalarını da dramanın yabancı dil edinimindeki uzun süreli uygulamaları olarak sınıflandırır (Schewe, 2013,15).

Gerek kısa süreli gerekse uzun süreli eğitici drama etkinliklerinin derslerde yer alması öğretim sürecini olumlu etkileyecektir, çünkü eğitici drama öğrencilere yeni öğrenilen

²⁸ „Not only did students improve their language abilities through performing and memorizing their speaking parts, but they also first-handedly encountered the advantages of looking beyond the scope of the classroom environment.”

dil unsurlarını deneme, yaşayarak öğrenme ve uygulama fırsatları vererek ders ortamı ve gerçek yaşam arasında bağlantıyı daha sağlıklı ve etkin kurmaktadır. Yabancı dil derslerinde öğrencilerin hata yapma endişeleri, toplum önünde konuşmaya çekinmeleri ve korkuları başka kişinin rolüne bürünerek azalmakta, drama uygulamaları motivasyonu artırıp öğrencilerin kendilerine güvenmelerini sağlamaktadır.

Eğitici drama yöntemiyle yabancı dil eğitiminin ülkemizde daha yaygın kullanılması, ve konuşma becerisinin yabancı dil derslerinde daha yoğun yer alması konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

BÖLÜM II. ALAN YAZIN

2.1 Türkiye’deki Eğitici Drama Çalışmaları

Ülkemizde drama ve rol yapma yöntemiyle eğitim üzerine çalışmalar 2000’li yıllarda çocuk eğitimi, anaokulu ve ilköğretim öğrencileri üzerinde yoğunlaşmıştır. Tülay Üstündağ 2002 yılında kaleme aldığı “Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü” adlı kitabında oyunlaştırma, canlandırma ve doğaçlamalarla eğitimin yaşamın bir parçası olduğunu ve eğitici dramanın örgün eğitimin her basamağında, yaygın eğitimde, dersler içinde bir öğretim yöntemi olarak hemen her düzeyde kullanılabileceğini belirtir. (Üstündağ, 2012,38) Ancak Üstündağ çalışmalarını ilköğretimdeki dersler üzerine yapmıştır.

Türkiye 'de eğitim amaçlı tiyatro yapan Boal’ den etkilenen Ezilenlerin Tiyatrosu’nun eserlerini sergileyen ve tanıtan “Tiyatro Boyalı Kuş” Jale Karabekir yönetiminde çalışmalarını yürütmektedir.

Karadağ, (2005) “Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri İlişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Türkiye’de ve yurtdışında yapılan araştırmaları kronolojik olarak sıralamıştır. Tüm araştırmaların çocuk ve ilköğretim öğrencilerini hedef kitle olarak ele aldığını tespit etmiştir (Karadağ, 2005,130-135).

Umutlu, (2004) “Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerindeki Etkisi ve Dramatizasyon Yöntemi ile Sıfatların Öğretimi” adlı yüksek lisans tezinde ilköğretim 4. sınıf İngilizce dersinde drama yöntemiyle öğrencilerin daha kalıcı öğrenme gerçekleştirdiğini tespit etmiştir (Umutlu, 2004).

Çocuk eğitiminde dramanın yeri ve önemini çeşitli alanlarda (matematik, sosyal vb.) ele alan birçok çalışma bulunmaktadır. Güner’in, (2008) “Eğitici Drama Uygulamalarının 5-6 Yas Grubu Çocukların Sosyal-Duygusal Uyumlarına Etkisinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezi okulöncesi yaş grubunda eğitici drama uygulamasına katılan çocukların sosyal-duygusal uyum düzeyleri ile hiç drama

etkinliğine katılmamış çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koyar.

Çevik'in, (2006) tarihli “Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Drama Tekniğinin Kullanımı” adlı yüksek lisans tezi özellikle çocukların eğitici drama yoluyla birçok kavram, konu ve sosyal davranışları daha kolay kavradıklarını gösterir.

Kılıç, (2009) “Yaratıcı Dramanın İngilizce Konuşmaya Ve Tutuma Etkisi” adlı çalışmasında drama yöntemiyle yapılan öğretimin öğrencilerin İngilizce konuşmaya karşı tutumlarını olumlu yönde etkilediğini tespit etmiştir (Kılıç, 2009).

Kara, (2009) “Yabancı Dil Eğitiminde Eğitici Drama Oyunları ve Teknikleri Uygulamaya Yönelik Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, öğretmenlerin eğitici dramayı yabancı dil öğretiminde sınıflarda vazgeçilmez gördüklerini savunur. Kara, 2006-2007 akademik yılı güz yarısında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Almanca Öğretmenliği ile İngilizce Öğretmenliği'nde öğrenim görmekte olan 4. sınıf öğretmen aday öğrenciler ve İstanbul'da eğitim vermekte olan öğretmenler ile anket çalışması yapmıştır. Bu çalışma sonunda Kara, dramanın yabancı dil öğretiminde öneminin öğretmen ve öğretmen adayları tarafından bilindiğini fakat uygulamada sorunlar yaşandığını belirtmektedir (Kara, 2009).

Elif Aldağ, (2010) “Yaratıcı Dramanın Dil Öğreniminde Motivasyonu Artırma Üzerindeki Etkisi” adlı tez çalışmasında ilköğretim 4. sınıf öğrencileri gözlemlenerek yaratıcı dramanın motivasyonu artırmada ve konuşma becerilerini geliştirmede önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna varmıştır (Aldağ, 2010, S:9).

Dil Dergisi'nin 149. Sayısında Nevide Akpınar Dellal - Zeynep Kara'nın Yabancı dil öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerin “drama teknikleri” konusunda farkındalık düzeyleri adlı yazılarında “Yabancı Dil Dersleri Alanlarından” Hangisi ya da Hangilerinde Drama Tekniğinin Daha Etkili Şekilde Kullanılabileceğini Düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar Grafik şeklinde görselleştirilmiştir. Nevide Akpınar Dellal - Zeynep Kara'ya göre soruyu yanıtlayan öğretmen adaylarının %48,5'inin “konuşma” derslerinde dramanın etkili olacağını düşünmektedir (Akpınar Dellal & Kara, Temmuz-Ağustos-Eylül 2010;S:15). Anket çalışmasında öğretmenlerin

%90'ı derslerde kullanılan drama tekniklerinin çocuğun bilgi düzeyinin yanı sıra ilerideki sosyal davranış modelleri üzerinde de olumlu etkileri olduğunu söylemektedir. Öğretmenlerin verdikleri bilgiler doğrultusunda dramanın öne çıktığı bir derste öğrencilerin tamamı dramaya aktif olarak katılmakta, %80'i grupla yada sınıf arkadaşları ile çalışmaktan memnun, %90'ı sözel olarak veya jest ve mimikleri ile kendisini ifade etmekte, %70'i hayal gücüne bağlı olarak roller geliştirebilmekte ve üreticiliğini drama ortamına aktarabilmekte, %60'ı ise dramada edindikleri rolleri düşüncelerine, sosyal yaşamlarına empati kurarak aktarabilmekte olduğu saptanmıştır (Akpınar Dellal & Kara, 2010).

Ülkemizde eğitici drama alanındaki araştırmalar genellikle çocuk eğitimi üzerinde yoğunlaştığını bir kez daha belirtebiliriz.

Bununla birlikte Kodaz, (2007) "Ortaöğretim 9. sınıflarda Dil Öğretiminde Drama Yönteminin Etkinliği" adlı tezinde cümlelerin öğeleri konusunda 9. sınıf Türkçe dersi öğrencilerin öğrenme düzeyleri arasında drama yöntemiyle ders işleyen deney grubu lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bundan hareketle; 9. sınıfların dil ve anlatım dersinde dil bilgisi konularının öğretiminde drama yönteminin öğrencilerin öğrenme düzeylerini olumlu yönde etkileyeceği sonucuna varmıştır (Kodaz, 2007).

Aydeniz, (2012) "Yaratıcı Drama Yönteminin Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Fransızca Konuşmaya Yönelik Tutumlarına Etkisi" adlı yüksek lisans tezi üniversite Fransızca hazırlık sınıflarına uygulanan yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin dilsel başarılarına ve öğrencilerin Fransızca konuşmaya yönelik tutumlarına olan olumlu etkisini ortaya koymaktadır (Aydeniz, 2012).

Hakan Uşaklı 1966 yılında İlköğretim Genel Müdürlüğü'nün dramaya önemli derecede yer verdiğini belirtir. 1980'li yıllarda Türkiye'de yaratıcı dramanın hızlı yükselişini Uşaklı, tiyatro sanatçısı Tamer Levent ile sanatçı ve bilim insanı İnci San'ın yaratıcı drama alanındaki ortak çalışmalarına bağlar (Uşaklı, 2011;13). Okullardaki öğrenmeyi genellikle birbiri üzerine yığılan (additive) bir öğrenme olduğunu tespit eden San, dramayı öğretimde bir tür yeniden yapılandırma olarak değerlendirir. San'a göre; *'drama çalışmaları, demokratik, çeşitli ve değişik ilişkileri görebilen, bağımsız*

düşünebilen, hoşgörülü ve yaratıcı çocuk, ergen ve gençler yetiştirmeye yöneliktir'
(San, 1990,582).

İngilizce ve Almanca öğretmen adayları ile yapılan bir araştırmada yabancı dil öğretmen adaylarının derslerinde sözsüz iletişimi yeterli seviyede kullanmadıkları ve Öğretmenlik Uygulaması dersi çerçevesinde alınan uygulama eğitiminin sözsüz iletişimi kullanma düzeylerine etki etmediği tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının sözsüz iletişimi yeterli seviyede kullanmadıklarını ve sözsüz iletişimin yabancı dil öğretimindeki önemi konusunda bilinçlenmeleri gerektiğini savunan çalışmada vücut dili kullanımı ile ilgili olarak etkili iletişim, anlatım becerileri, drama ve yöntembilim derslerine daha fazla önem verilmesi öneriler arasında yer almaktadır. (Ünal, D. Ç. ve Altay, İ. F.,2013,s.427)

2.2 Eğitici Drama Yöntemiyle 14-16 Yaş Yabancı Dil Öğretimi Çalışmaları

14-16 yaş arasındaki gençlere eğitici drama yöntemiyle yabancı dil öğretimi oldukça yeni bir alan olduğu için bu konuda araştırmalar devam etmektedir. Performansa dayalı bir öğretim metodu olan eğitici drama yabancı dil derslerinde İngiltere’de 20. yüzyılın ortalarında, Almanya’da ise son 20 yıldır uygulanmaktadır (Küppers, Schmidt, & Walter, 2011,42).

Susanne Even Drama Grammatik adlı kitabında dilbilgisi kavramlarının eğitici drama yöntemi ile anlamlandırılarak, sahneleme ve doğaçlama yöntemleriyle yaparak ve yaşayarak öğretimi üzerine yaptığı çalışmasıyla dilbilgisi kurallarının dil edinimi için önemini de vurgular. Eğer girdiler dilsel etkileşimlere dönüşürse, öğrenenlere birlikte anlama, anlamlandırma şansı verilmiş olur. Öğrenenler ezberlemeden, düşünerek, keşfederek cümle öğelerini, onların özelliklerini ve kullanımlarını anlarlar. Even’in çalışmasında gençler isim, sıfat, fiil, bağlaç gibi terimleri ve cümle içindeki görevlerini duyguları içine katarak, kişileştirerek öğrenirler. Örneğin bir öğrenen grubu Almanca dil bilgisi konusunda eğitici drama dersinde şu sorulara cevap arar: Cümle öğeleri insan olsaydı özellikleri/ meslekleri ne olurdu? Edatlar (Präposition) neden baskıcıdır, herkese ne yapmaları gerektiğini söylerler? Bologna Üniversitesi’nde yürütülen iki günlük bir çalıştay sonrası bir öğrenen “dilbilgisi ailesi” resmi çizer. Fiil baba, isim annedir ve ailenin merkezinde dururlar. Zarflar çocuklardır, ancak babaya daha

yakındırlar. Artikel ise anneye yakındır. Edat küçük kuzen, kedi ve kanarya da bağlaç olarak yer alırlar (Even, 2003, 208-216).

Sabine Jentges rol yapma ve oyun teknikleriyle konuşma becerisini geliştirmeye yönelik alıştırmaların Yetişkin Almanca Dil Öğretiminde kullanılan kitaplarda seçmeli veya ek aktiviteler olarak yer aldığını tespit etmiştir. İsteğe bağlı uygulanan rol yapma ve oyun teknikleri ile ilgili bilimsel araştırmaların da yetersiz kaldığına dikkat çekmiştir (Henrici, Koreik, & Riemer, 2007, S.7).

İncelenen araştırmalar ışığında 14-16 yaş grubu Almanca yabancı dil öğretiminde dramının önemi, drama uygulamaları konusuna dikkat çekilmesi gerektiği söylenebilir. Eğitici drama uygulamalarının yaygınlaşması eğitim seviyesini olumlu etkileyecektir.

2.3 Eğitici Dramanın Uygulama Basamakları

Ders planı hazırlanırken konu ne olursa olsun öncelikle hangi bilginin üzerinde durulacağına karar verilmesi gerekir. Hangi alanda kazanım sağlanmasının hedeflendiği (zihinsel, dilbilimsel, sanatsal...) önceden tespit edilmelidir. Öğrenenlerin kendilerine hedefler koymaları ve bu hedeflere ulaşmak için çaba harcayacakları, onları motive edecek, onların ilgi alanlarına giren konuların seçilmesi gerekir. Heathcote bu temel öğretim esaslarını sıraladıktan sonra eğitici drama uygulamasında dört prensipten bahseder. Görsellerle zenginleştirilmiş takdim (presentation), kurgu (fiction), eylemin devingenliği (dynamic of action) ve geçmişle geleceğiyle inandırıcı hikaye/bağlam (a past history and an implied future) Öncelikle bir konu seçilir ve gerçek hayatta kimler bu konuda bilgiye ihtiyaç duyar sorusundan yola çıkılarak kişiler/roller ve olay/olaylar akışı belirlenir. Sonrasında gruplar belirlenir ve roller katılımcılara dağıtılır (Heathcote & Bolton, 2010;25-42).

Maley ve Duff ise eğitici dramının planlanmasını şöyle yapar: aktiviteyi yapma amacının belirlenmesi (aim), öyküyle dilbilimsel/dil bilgisel hedefleri ilişkilendiren dilsel öğelere odaklanma (focus), seviye (level), zaman (time), sınıftaki tüm katılımcılar (roomfull of human being), uygulama, ödevler yada sınıf içinde uygulanabilen tamamlayıcı aktiviteler, değişkenler doğrultusunda çeşitleme (variation) ve yapılan çalışmalar üzerine detaylı değerlendirme ve yorumlamalar. Maley ve Duff eğitici drama

uygulamasında en önemli bölümün sınıftaki hazırlık konuşması sırasında vücut dilinin kullanılması olduğunu vurgularlar (Maley & Duff, 2005;4).

Elektra Tselikas'a göre ders hazırlığı nasıl yapılıyorsa eğitici drama dersi de aynı o şekilde hazırlanır. Eğitici drama dersinin planlanması her hangi bir yabancı dil dersi ile aynı şekilde yapılır. Öğrenci kitlesinin yaş, kültür, dil seviyesi, sınıf mevcudu, hedef kazanımlar göz önünde tutularak konu, alıştırmalar ve süre planlanır (Tselikas, 1999,52).

1.Cisimlenme(Verkörperung): vücut ve ses alıştırmaları ile ısınma çalışmaları grup içi iletişimi güçlendirir.

2. İz düşünüm(Projektion): yer, zaman, kişi, ilişkiler ve olayların tasarımı eğitici dramanın gövdesini oluşturur. Her eğitici dramada temel konu üzerine odaklanılır. Konuya göre diğer bölümler planlanır. Durum, olay, yer, kişiler ve bu etkenler arasındaki ilişkilerin oluşturacağı duygusal ve heyecan verici bir sınıf ve ders ortamında oyun sahnelenecektir.

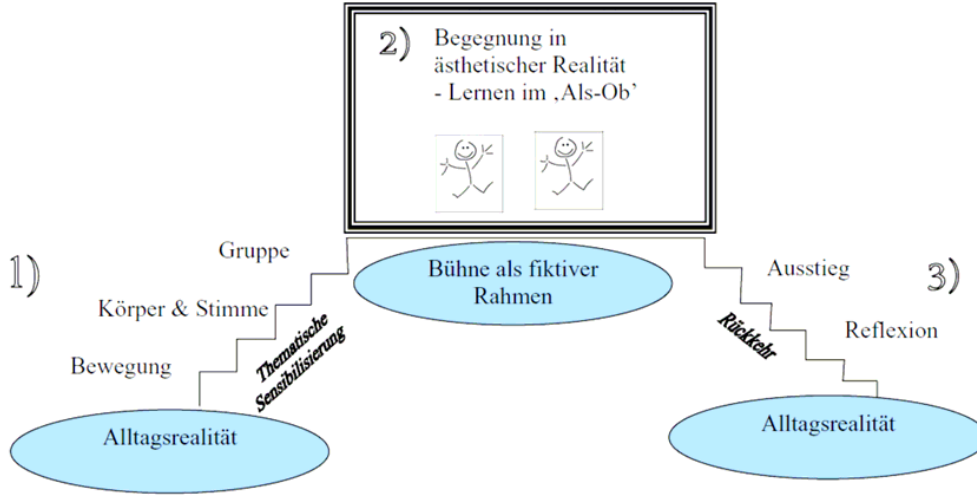
3. Rol paylaşımı (Rollenübernahme) ile kişiler ve ilişkiler somutlaşır, alışılmışla yeni arasında köprü kurulur ve deneyimler yaşanır. Rolü üstlenen öğrenen öncelikli olarak karşısındaki karakterin hislerini anlamaya çalışır, bu doğrultuda söylem geliştirir ve rol paylaşımı süreci sonunda söylemek istediklerini yazmaya başlar.

4. Sahnenin, oyunun geliştirilmesi ve yaşanması: Her oyuncu diğer figürlerle oyundaki ilişkisi ve amacı ile ilgili düşüncelerini söyler ve böylece grup içinde olay biçimlenir. Sonrasında olayın gelişimi üzerinde anlaşmaya varılır.

5. Eğitici dramada çözülme ve bitiş bizzat önemlidir. Son bölüm seyirciyi ve oyuncuyu dramanın gerçekliğinden çıkarıp günlük hayata geçişini sağlamalıdır. Bitiş bölümünde canlandırılan oyun sona ermiştir ve oyuncuların rollerini bırakıp gerçek sınıf içi hayatlarına dönmeleri gerekir. Tselikas'a göre eğitici dramanın bitirilişi bir macera gezintisinden dönüş gibi de düşünülebilir.

Şekil 4'de Horngacher, Tselikas'ın bahsettiği eğitici dramadaki iki farklı düzlemi göstermektedir. Birincisi günlük sınıf atmosferi, ikincisi ise kendi deneyim ve algıların hatırlanmasıyla öğrenmenin gerçekleştiği estetik, dramatik, teatral düzlem. Tselikas'a

göre; eğitici dramada öğrenenler gerçek hayattan ayrılıp teatral dünyaya adım atarlar ve sonunda da tekrar gerçek dünyaya dönerler²⁹ (Tselikas, 1999;23).

Şekil 1.6 Der dramapädagogische Prozess (Horngacher, 2010;28)

Dramanın başlangıcındaki ısınma egzersizleri gerçek dünyadan oyun dünyasına geçişi sağlar. Bitiş bölümü ise hayal ve duyguların sakinleşmesi ve gerçek düzleme dönmeyi ifade eder. Özellikle çocuk ve gençlerle çalışırken bu etkinlikler yani başlangıçtaki ısınma çalışmaları ve son bölümdeki sakinleşme uygulamaları iki farklı dünya arasındaki geçişleri sağladığı için önemlidir. Tüm aktivitelerin sonunda bir değerlendirme (refleksiyon) ile drama üzerine fikir alış veriş yapılr.

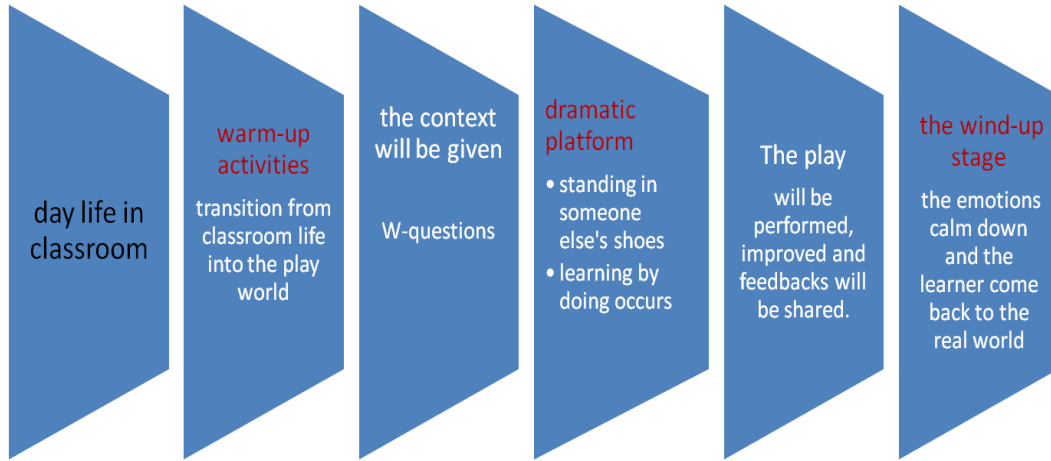
Eğitici dramada hayali dünyalarda yapay temalar oluşturulur ve üzerinde çalışılır. Bu durum aslında yabancı dili kullanırken herkesin içinde bulunduğu bir durumdur; hedef dilin kültürüne, hedef dile adım atılır. Yabancı dilde konuşurken kendi güvenilir dünyamızı bırakıp tekrar dönmek üzere yabancı dünyaya ayak basarız. Bu açıdan bakılırsa teatral oyunlar yabancı dil eğitiminde faydalı olabilir. Yabancı dilin ve

²⁹ “In der Dramapädagogik bewegen wir uns auf zwei unterschiedlicher Realitätsebenen: auf der Ebene der Alltagsrealität...., und auf der Ebene der so genannten dramatischen oder ästhetischen Realität.“

durumun verdiği duygusal direnç ve anlamama ve konuşamama endişesi teatral oyun ortamında daha kolay aşılabılır. Sunulan mimiklerin ve hareketlerin devreye girmesiyle öğrenenler kısmen de olsa konuşulanı anlayabildiği için kendilerini daha rahat hissederler, kendi kişilikleri ve kültürleriyle bağlantı kurarlar; böylece yabancı bir ortam içinde kimlik tespiti de sağlanır. Öğrenen kendisiyle, karşısındakiyle ve onun kültürüyle ilgili karşılaştırmalar yaparak farkındalık oluşturabilir (Tselikas, 1999;16-26).

Eğitici dramada kısa çalışmalar ders programı içerisine yerleştirilebileceği gibi eğitici drama süreci bir bütün olarak uygulanabilir, bu tamamen katılımcı grubun özelliklerine, hedeflerine, içeriğe, seçilen tekniğe, kullanılacak malzemelere göre değişir. Even'a göre de eğitici drama teknikleri modüler kullanılabilir. Böylece kolaydan, zora doğru; kapalı uçlu alıştırmalardan kontrollü alıştırmalara daha sonra da açık uçlu iletişimsel görevlere geçiş sağlanabilir (Even, 2011,6).

Uygulama aşamalarını Adıgüzel 1. Isınma- Hazırlık çalışmaları, 2. Canlandırma ve 3. Değerlendirme-Tartışma olarak adlandırırken (Adıgüzel Ö. , 2013,109) Üstündağ “giriş, gelişme ve sonuç etkinlikleri” olarak genel öğrenme süreçlerine ve öğretim etkinliklerine uygun olarak düzenlemiştir (Üstündağ, 2012,41-45).

Şekil 1.7 Eğitici Drama Sınıf içi Uygulama Basamakları (Vildan Özgül)

Sınıf içi günlük yaşamdan ısınma aktiviteleri ile drama atmosferine öğrenciler alıştırılırlar. Doğaçlama konusu ve roller dağıtıldıktan sonra 5N1K sorularına her öğrenci kendi görevine uygun şekilde cevap bulur. Böylece rol şekillenir. Teatral platformda rol karakterine bürünerek yaşayarak öğrenme gerçekleşir. Oyun sergilenir,

düzenlemeler, değerlendirmeler yapılabilir. Son olarak rolden çıkılır, tekrar günlük sınıf ortamına dönülür.

Eğitici drama uygulamaları sürecinde öğrenenlerin yetenekleri doğrultusunda performans sağladıkları gözlemlenebilir. Performansa dayalı çalışmalardan biri olan drama uygulamalarının ölçme ve değerlendirmesi katılıma bakılarak yapılabilir. Uygulamalar sırasında istenen rapor, hikayenin devamının, bir kısmının yazılması şeklinde yönergeler ölçme ve değerlendirmede kullanılabilir. Sosulski değerlendirmelerinde katılım, dramanın konu ve canlandırma ile ilgili soruların cevaplandırıldığı beş kısa kompozisyon, ve öz-değerlendirme ile eş-değerlendirmelerinin ortalamasını aldığını³⁰ paylaşmıştır (Sosulski, 2008,14).

2.3.1 Eğitici Dramada Yaşanabilecek Sorunlar

Eğitici dramanın uygulanmasında karşılaşılabilecek tek zorluk Heathcote'a göre; sınıfın davranışının hedeflenen oyun akışının farklı yönere gitmesi olabilmektedir. Konu öngörülen plan ve programın dışına çıkabilir. Heathcote bununla başa çıkmak için dikkat edilmesi gereken prosedürü şöyle sıralar (Johnson & O'Neill, 1991;92-96):

- Drama konusunun ve olayın olabildiğince net olması
- Dramayı çalışan öğrencilerin hayali ya da gerçek bir durumla çalışırken oyunun aslında 'kocaman bir yalan' olduğunu kabul etmeleri ve kendilerinin oluşturduğu yapay bir durumun içinde oldukları konusunda hem fikir olmaları.
- Temel kuralların kesin olarak tespit edilmesi.

Heathcote'un eğitici drama uygulamasında ilk olarak durum/olay belirlenmeli, grup üyelerinin fikirleri alındıktan sonra lider/öğreten bir başlangıç noktası kararlaştırmalıdır. Bu süreçte eleştiri, analiz teşvik edilmelidir, çünkü değerlendirme bölümünde tekrarlanan inceleme eğitici dramada önemli bir öğrenme stratejisidir. Drama

³⁰“My evaluation of student performance consists of in-class participation, five brief writing assignments explaining questions of acting and dramaturgy, and an average of peer and self evaluations.”

çalışmaları farklılık ve farkındalık oluşturabilmesi için oyun akışı çalışmalarına gereken zaman tanınmalı ve oyun mümkün olduğunca da yavaş ilerlemelidir. İlerleme hızı dramada özümseme ve farkındalık yaşama açısından önemli bir etkidir.

Eğitici dramada öyle değil de böyle olsaydı ne olurdu sorusuyla olay yeniden ele alınabilir, farklı durum değerlendirilir ve heyecan artar. Somers tıpkı bir mühendisin köprü inşa ederken verileri-örneğin; demirin kalınlığını, köprünün enini, boyunu değiştirmesi gibi eğitici dramada da değişkenler olduğunu belirtir.

Baba daha az sempatik olabilir, çalınan para daha çok olur (Somers, 2012). Heathcote'a göre de dramada heyecanı yüksek tutmak için bir etkenin değiştirilebilir olması gerekir. Burada hissettirilen gerilim öğretmen baskısından değil, dramanın içindeki durumdan kaynaklan bir heyecan ve gerilimdir. Kişilerin içinde bulunduğu duygu ve düşüncelerle oluşan dünyaları, sınıfta açıkça gösterilmelidir ki, roller içselleştirilebilsin, sunulan dünyaya ayak basılsın. Hareket ve hareketsizlik, ses ve sessizlik, karanlık ve ışık dramanın en başından itibaren kullanılması gereken unsurlardır, çünkü duygu dünyası drama deneyiminin merkezini oluşturur (Johnson & O'Neill, 1991;92-96).

Dramayı eğitim ve öğretimde kullanmak istiyorsak önceden öğrencilere sınıf ortamında müzakere etmeyi, tartışmayı, görüş alış-verişinde bulunmayı öğretmeliyiz ki, değişim sürecinden yararlanabilsinler. Heathcote'a göre drama aktivitelerinde değişim olduğu görülmelidir. Öğrenenler olanları düşünmek, problemleri aşmak, zor koşullarda çözümü bulmak için uğraşırken, öğretene bu sürecin sonucunu öngörmeli ve her olasılığı göz önünde bulundurmalıdır. Sonuç yeni bir tepki, çıkarım, bakış açısı, bir başlangıç ya da bir farkındalık olabilir. Öğretene bu süreci yönetecektir (Johnson & O'Neill, 1991;115-116).

Dorothy Heathcote eğitici dramada öğrenenlerin felsefeleri, fikirleri, yaklaşımları, değer yargıları için içine girdiği için çok dikkatli olmak gerektiğinin altını çizer ve ilk önce öğrenenleri doğru yanlış diye yargılamadan oldukları gibi kabul etmek gerektiğini

belirtir. İkinci olarak değişime açık olmak gerektiğini vurgular ve üçüncü olarak bu değişimle yeni fikirler oluşabileceği için öğretmenin bu aktiviteyi uygularken amacının ne olduğuna dikkat etmesi gerektiğini belirtir (Johnson & O'Neill, 1991;118).

2.3.2 Drama Sürecini Etkileyen Faktörlerden İstek

İstek öğrenmeyi en çok etkileyen duygulardandır. Eğitici dramının etkin öğretim metotları arasında olması öğrencilerin bu aktivitelerle motive edilmesinden kaynaklanır. Even(2003) yabancı dil öğreniminde eğitici drama derslerine katılanların çok eğlendiğini ve motivasyonun daha da yükselmesine yol açtığını tespit etmiştir (257).

Genellikle istek oluşturan aktiviteler dersin başında yer alır. Eğitici drama sürecinde de ısınma etkinlikleri istek uyandıran ve grupların oluşturulmasını sağlayan aktivitelerdir. (Tselikas, 1999,s.57)

Eğitici drama süreci dinamiktir ve öğrenenler aktiftir. Bu süreçte katılımcılar tüm dikkatlerini kendinde toplar (Adıgüzel, 2006,s.33).

Wicke ise öğrenenleri ve öğretmenin kendini motive etmesi / isteklendirmesi için 10 basit kural sıralar (2009;15-16):

- Öğrenenleri motive edebilmek için öğretmenin kendisi motive olmalıdır ve bunu öğrenciye yansıtmalıdır.
- Motivasyon birlikte oyun oluşturmayı ve hedefi beraberce belirlemeyi gerektirir.
- Önce kişisel hedefler, ikinci adımda ise bu hedeflere ulaşmak için ne gibi çalışmaların yapılması gerektiği üzerinde durulmalıdır.
- Motivasyon sağlandıktan sonra motivasyonu çalışma boyunca aynı düzeyde tutabilmek için sürekli yenilenme çalışmaları yapılmalıdır.
- Motivasyon performansın övülmesine ihtiyaç duyduğu kadar yapıcı eleştiri de gerektirir.
- Ders akışının öğrenenlerle beraber belirlenmesi de öğrencileri motive eder.
- Öğrencileri kendi başarılarını görmeleri motive edicidir, bu nedenle oldukça sık olumlu ve yapıcı geri bildirimler yapılmalıdır.
- Rekabet ortamı yalnızca rekabet sonucu kazanma şansı varsa motive edicidir.
- Herkesin içinde ateşlenmeye hazır isteklendirme kıvılcımı vardır.

- Gruba ait olma hissi motive edicidir (Çev.V.Ö).

Drama sürecini öğretmen ve öğrenenlerin istekli yaklaşımları zenginleştirecektir.

2.3.3 Eğitici Dramada Grup Çalışması

Drama sürecinde en fazla öne çıkan olgu birlikte ve grup olarak çalışmadır. Even'a göre küçük ve büyük gruplarda katılımcıların ortak çalışmalarında başarılı olan ve daha az donanımlı öğrenenler arasındaki fark azalır, empati duygusu ve birlikte çalışma becerileri gelişir (Even, 2003;64).

Tselikas da eğitici dramanın grup çalışmasına dayalı bir metot olduğunu vurgular. Öğrenme grup içersinde ve grup sayesinde birlikte gelişir. Öğreten bu çalışmada daha arka planda kalır, diğer ders şekillerine oranla da daha az konuşur. Etkin bir grup çalışmasında tüm grup üyeleri aktiftir, çünkü özellikle tiyatro teknikleri herkesin iletişim içinde olduğu tekniklerdir. Bu nedenle eğitici drama dersini planlarken, diğer ders yöntemlerinden farklı olarak, sadece konu değil grup düzenlemeleri de göz önünde tutulmalıdır.

Tselikas'ın değindiği diğer konu; bir şeyi grup içinde yapmanın öğrenene güven vermesi. İzleyicilerin önünde tek başına durmak, kendini koruma hissi oluşturur. Oysa grupla birlikte hareket etmek, oynamak ve yaşamak bireyin uyum sağlayıp kendini toplu yaşanan bir olayın ortasında hissetmesini sağlar. Birey küçük bir rolün bile olayın akışı için çok önemli olabileceğini görür, grup içindeki farklılıkları ve benzerlikleri kabul eder ve verilen işin birlikte çözülmesine yoğunlaşmış olur (Tselikas, 1999;42).

Schatz yeni bir dilde konuşmayı sosyal bir davranış olarak kabul eder. O'na göre gerçek anlamda iletişim ve etkileşim aracı olarak bir yabancı dili öğretmek için sınıflarında eğitici drama uygulanmalıdır. Ancak eğitici drama aktiviteleri sırasında grup içinde iletişim için gerekli dokuz temel soru vardır; kim, nerede, ne zaman, kiminle, neden, ne,

nasıl, ne için, ne konuda ³¹Olayın anlaşılması, dramanın uygulanması için öncelikle bu soruların cevabı verilmelidir (Schatz, 2006;198).

2.3.4 Eğitici Dramada Öğretmenin Rolü

Eğitim sistemlerinde en etkin faktör öğretmendir. Hattie'ye göre "Öğretmen tutumu fark yaratır."³²(Çev.V.Ö.)Çünkü öğretmen öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit eder, ancak o sınıfı için en uygun yöntemi belirleyebilir ve uygular.

Eğitici drama metodu ile eğitim vermeye karar veren öğretmen öğrenci odaklı ders işleyecektir. Öğrenenler üretken olacak, öğretene ise yol gösterici olacaktır. Heathcote dramanın esnekliğini kararların öğrenenlerin ellerinde olmasına, öğretmenin konumunu ise bir doğuma yardımcı olan ebenin durumunda olmasına bağlar. Böyle bir öğretmen şu üç özelliği taşımalıdır: Drama çalışmasında tüm çıkarımları, değişimleri, etkileşimleri kabule ve desteklemeye hazır olmalı ve olay akışı içindeki merakını sürekli korumalıdır (Johnson & O'Neill, 1991;101).

Tselikas'a göre eğitici dramada öğretmen diğer derslerden genel anlamda farklı bir duruş sergiler. Artık genellikle sınıfta konuşan kişi öğretmen değildir. O, kolaylaştırıcı, yol göstericidir ve sınıfa çalışmalarında bir ivme kazandırıp kenara çekilir, izleyici olarak etkinlikleri takip eder. Aktivitenin büyük bölümünde sınıf çalışır, öğrenenler grup içinde görev üzerine konuşur, bu ortam da yabancı dil dersi ve yabancı dil öğrenme için çok uygundur, verimlidir. Bunun yanı sıra eğitici dramada isterse öğretmen de bir rol üstlenebilir ve olaylara ve konuşmalara yön verebilir. Öğretmen bu şekilde oyunda yönetici olabilir ancak oyun içinde olması oyuna ortak, arkadaş konumu gerektireceği için her öğretmenin tercih edeceği bir yol değildir. Deneyimsiz öğretmenler için daha kolay kontrol edilebilen donmuş sahneler(Standbilder) eğitici dramada iyi bir başlangıç noktası olabilir (Tselikas, 1999;46- 47).

³¹"W"-Fragen; Wer spricht, wann, wo, warum, wozu, mit wem, worüber, was, wie"

³² „Lehrerhandeln macht den Unterschied.“ (Hattie, 2014a,s.27)

Even eğitici dramada öğretmenin rolünün tamamen değiştiğini, öğretmenin eğitici dramada merkezde olmadığını söyler. Öğretmen oyunu yöneten, oyuna danışmanlık yapan, oynayanları teşvik eden, ve oyunun çeşitli aşamalarında ihtiyaç duyulan bilginin kaynağıdır³³. Drama-dilbilgisi derslerinde öğretene daha az iş düşer, çünkü öğrenenler aktiftir. Onların görevleri vardır, onlar üretir. Öğreten daha etkin ve donanımlı danışman ve sunucu olur, gerektiğinde oyuna bir rol üstlenerek dahil olabilir (Even, 2003;64).

Uşaklı'ya göre etkili öğretmenle etkili bir drama lideri benzer özellikleri taşır; öğretmenlerde görülen içtenlik, dürüstlük, empati kurabilme, sabırlı olma ve sorumluluk sahibi olmak gibi genel vasıflar eğitici drama etkinliklerini uygulayan öğretmen için de yeterli bulur (Uşaklı, 2011;27).

2.3.5 Eğitici Dramada Kullanılan Dil

Eğitici dramada özellikle başlangıç seviyesinde açıklamaların anadilde yapılmasında sakınca yoktur düşüncesi geçerlidir. Maley ve Duff'a göre; grup içi tartışmalar sırasında öğrenenlerin kendi aralarında anadillerini sınırlı kullanmaları hoş karşılanır.³⁴ Önemli olan son ürünün hedef dilde olmasıdır. Öğrenenler yabancı dilde tartışabilecek seviyeye geldikçe yeni dili kullanmaları teşvik edilmelidir (Maley & Duff, 2005;4).

Tselikas eğitici drama hazırlık aşamasında grup içinde yabancı dilin kullanımı zorunlu tutulmayabileceğini vurgular. Görev üzerinde çalışılırken ana dil kullanılabilir, fakat ürün yabancı dil olacaktır. Bu nedenle; grup içinde mutlaka o dilin nasıl kullanılacağı üzerine tartışılır ve birlikte, birbirini destekleyerek birbirinden yabancı dil öğrenilir. Bu süreçte grup olarak hep birlikte öğrenme seyahatinin ve öğrenme macerasının yaşanmasına dikkat etmelidir.³⁵ Eğitici dramada bahsedilen yolculuk tamamen yeni bir

³³ „Die Lehrperson ist Spielleiterin, Beraterin, Impulsgeberin und Informationsquelle.“

³⁴ „For drama work, it may be sensible at first to allow a limited use of the mother tongue in discussion. “

³⁵ „Im Prozess ist darauf zu achten, dass die Gruppe als Gruppe funktionsfähig wird, um die Reise gemeinsam anzutreten und das Abenteuer des Lernens zu teilen.“

toprağa ayak basılmasıdır. Tselikas bu benzetme ile yabancı dil öğrenenlerin gerçekten farklı bir seyahate çıktıklarını vurgulamaktadır (Tselikas, 1999;43).

2.3.6 Yabancı Dilde Seviye

Yabancı dil öğrenen dili kullanmaya başladığı anda sık sık dil yetersizliği ile karşılaşır; bu bir yandan bilgi eksikliğinden diğer yandan da bilinenin hemen hatırlanamamasından kaynaklanır. Gerçek bir iletişim ortamında (yabancı dilin konuşulduğu ülkelerde,..) öğrenen yetersizliklerine rağmen hızlı ve anlaşılır davranmak için kendini baskı altında hisseder. Uzun deneyimler de göstermiştir ki; yabancı ülkede kalma dil öğrenmede etkin bir yoldur. Hedef dilin konuşulduğu ülkede yaşamak kişiyi iletişim kurmaya, kendini ifade etmeye zorlayan durumlarla karşılaştırır. Bu zorunluluk ve ihtiyaç ortamı yabancı dil öğrenmeyi sağlar.

Tselikas hedef dilin konuşulduğu ortamlarda dil öğrenimini şöyle yorumlar: Dil eksikliğinin yaşandığı durumlarda kendini ifade etme ihtiyacı, konuşma niyeti ve duygusallık yoğundur, bu da beyinde dilsel ve durumsal hafızada iz bırakır.³⁶ Bu nedenle yabancı dil dersinde doğal iletişim ortamlarının oluşturulması önemlidir, hatta Tselikas'a göre bu bir eğitimcinin görevidir. Yabancı dilin bir yaşam kesiti halinde sınıf içine taşınmasını eğitici drama sağlayabilir. Yabancı dil öğrenenlerin yaşadığı hata yapma ya da kültüre ve duruma uygun ifade edememe korkusu, hataları ve yetersizlikleri anlayışla karşılayan bir grup ve sınıf ortamı oluşturularak giderilmesi mümkündür (Tselikas, 1999;41-42).

2.3.7 Eğitici Dramada Dilbilgisi Hataları

Sınıflarda ders sırasında yapılan hatalar öğrenme fırsatları olarak görülebilirse öğrenciler kendilerini güvende hisseder ve öğrenmek, doğru olanı bulmak, bilmek ister.

³⁶„In Sprachnotsituationen sind die Sprechabsicht, die Notwendigkeit, sich auszudrücken, und das emotionale Engagement stark, was intensive situative und sprachliche Gedächtnisspuren anlegt. Sprachnotsituationen stellen somit eine Chance dar, und solche Situationen im Fremdsprachenunterricht zu schaffen, ist eine wichtige Aufgabe.“

Hattie(2014a) yanlışların okullarda, öğretmen odasında, sınıfta hoş karşılanması gerektiğini araştırmalarına dayanarak eğitim sisteminin mükemmelleşmesi için altı öneriden biri olarak sunar (281).

Hatalarla başa çıkmanın birçok yolu vardır. Öğretmen hataları aklında tutar ve daha sonra üzerinde konuşur. Aynı konuda birçok hatayla karşılaşırsa oyundan sonra o dilbilgisi kuralları hakkında öğrenenler bilinçlendirilirler ve gereken çalışmalar ve alıştırmalar yapılır (Tselikas, 1999;46; Even, 2003,156).

Eğitici drama öğrenme sürecinde hataları düzeltmek için akışı kesmek anlamsız olur. Hataların üzerinde durulmamalı ve böylece oyunun ve konuşmanın ahengi korunmalıdır. Oyun sırasında dramatik gerçeklik ve diyalogun sürdürülmesi sağlanmalıdır. Burada önemli olan hedef dili kullanmak ve akıcılık kazanmaktır: iki sütun öğrenme prensibi³⁷(Tselikas, 1999,48). Bu prensibe göre; doğru cümle kurmak ne kadar önemliyse doğru tonlayarak ve akıcı vurgulayarak konuşma da iletişimde sorunsuz anlaşma için o kadar önemlidir.

2.3.8 Eğitici Dramanın Yabancı Dil Öğretiminde Hedefleri

Yabancı dil öğretiminde eğitici drama özellikle hedef dilde konuşma becerisini geliştirmek amacıyla uygulanır. Telaffuzun ve cümlede vurgunun dilin anlaşılmasında dilbilgisi kadar önemli olduğu bilinmektedir. Doğru ses bilgisi ise dili duyarak ve konuşarak öğrenilir. Kelimelerde vurgu, uzun ve kısa sesler, cümlede vurgu cümlenin anlamını tamamen değiştirebilecek kadar önem taşımaktadır. Eğitici drama duyma-anlama ve konuşma becerileri kazanımı için elverişli bir metottur.

Elektra Tselika'a göre bütün yeni araştırmalar başından itibaren yabancı dil öğreniminde hedef dilin konuşulduğu ülkelerde dil öğrenenlerin en iyi sonuca ulaştıklarını gösterdiğini belirtir. Bu da konuşmak zorunda olunan, anında doğal tepki vermek gereken, bir rolden diğerine geçmek zorunda olunan durumların sınıf içi

³⁷ “Es geht hier darum zu üben, Sprache zu gebrauchen, Gelenkigkeit zu entwickeln: zwei Säulen-Prinzip des Lernens”

etkinlik olarak kullanılması ile sınıf içine taşınabilir. Eğitici drama öğrenenleri dil konusunda zorlandıkları durumlara çeker, o dilde yaşayarak hareket ederler, dili kullanmak zorunda kalırlar ve böylece konuşmak için cesaret kazanırlar. Dil sadece konuşularak öğrenildiği için bu çok önemlidir. Tselikas; Jennings'e dayanarak yeni doğanın dil öğrenme sürecinde bulunan, önce seslerle oynanması, sonra kelime ve cümlelerin denenmesi ve sonunda başkalarıyla değişik rollerde iletişim kurmak gibi adımların eğitici dramının evrelerinde bulunduğunu savunur(Tselikas, 1999;15-29).

Bununla birlikte drama hazırlık çalışmaları boyunca dilbilgisi, kelime bilgisi ve terimler iletişim becerileriyle bağlantılı olarak sürekli kullanılır, bu süreçte okuma ve yazma çalışmaları da yer alabilir. Oelschlaeger öğrenenlerin kendi kurguladıkları oyunları, kendi yazdıkları diyaloglarını sergiledikleri eğitici drama çalışmalarında yazma becerilerinin de geliştiğini gözlemlemiştir.³⁸ Oelschlaeger'e göre oyunu izleyen öğrenenlere verilebilecek görevlerle anlama becerileri kontrol edilebilir. Örneğin: Bu konuşma nerede geçer?/ Wo findet das Gespräch statt? (Oelschlaeger, 2004;27-28)

Örneğin: Bir valizin sınıfa getirilmesiyle kurgulanan eğitici drama çalışmaları grupların kendi hikayelerini yazmaları ve sahnelemeleri ile tamamlanır. İzleyenlerden valiz ile seyahat eden kişinin mesleğini tahmin etmeleri istenebilir. Bu şekilde izleyicilere görev verilmesi motivasyonu da artırabilir.(Bkz. s: 110)

2.3.9 Zaman

Zaman faktörü eğitici drama uygulamasını öğretmenler için zorlaştıran bir etkidir. Bir konunun/durumun ya da bir hikayenin ya da şiirin kelime- ve içerik açısından ele alınması, işlenmesi, grupların sahneleme çalışmasını tamamlaması sonrası sahnelenmesi ve değerlendirme yapılması, tartışılması en az 90 dakikalık çift ders sürecektir (Ölschlaeger, 2004;29). Horngacher eğitici drama metodunun geniş zaman diliminde

³⁸ „Beispielsweise können Texte auch zuerst selbst verfasst und dann inszeniert werden. So verbindet man die beiden produktiven Fertigkeiten Schreiben und Sprechen.“

çok daha rahat uygulanacağını 45 dakikalık derste başından sonuna tüm çalışmanın yetiştiremeyeceğini ama 90 dakikanın yeterli olacağını belirtir (Horngacher, 2010;34).

Even'a göre eğitici drama-dilbilgisi dersinde konu işlenmesi daha uzun zaman ister, daha az sayıda kural ele alınır; bununla birlikte kalite açısından daha yoğun içerikli çalışılmış olur. Dilbilgisi kuralı uzun süreye yayılarak çalışılır, bu da içeriğin devamlılığını sağlar ve öğrenenlerin konuyu algılamasını kolaylaştırır³⁹ (Even, 2003;233-252).

Liu de eğitici dramının yabancı dil derslerinde kullanımında zaman faktörünün büyük bir sorun olduğunu kabul eder ve Çin, Tayvan, Japonya gibi merkezi eğitim sistemlerinin, sınavların ve test odaklı öğretme yöntemlerinin kullanıldığı ülkelerde eğitici drama gibi yaratıcı metotların etkinliklerine rağmen zaman kaybı olarak görüldüğüne dikkat çeker. Öğretmenler işbirlikli öğrenme yöntemini, grup çalışmasını ve uygulanmasını anlatmak için ek süreye gereksinim duyabilirler. Geleneksel yöntemlere alışan öğrenenlerin grup içinde öğrenme metodunda zorlanabileceğini tespit eden Liu; eğitici drama aktivitelerinden konuya uygun olanlarının; örneğin donmuş resimlerin giriş, ısınma ya da pekiştirme alıştırmaları olarak sınıflarda kullanılmasını önerir (Liu, 2002,64).

Uygulamada zaman faktörü, konu ve sınav yükü bu tekniğin ülkemizde konu anlatımı için kullanılmasını zorlaştırıyorsa da ısınma, pekiştirme ve tekrar alıştırmaları olarak yabancı dil Almanca derslerinde eğitici drama teknikleri yer alabilir. Kısa oyunlar derste kullanılabilir, bazı bölümler ödev olarak verilerek bir sonraki ders devam edilebilir. Eğitici drama metodu bölümlerden oluştuğu için kısa parçalara ayrılabilir (Horngacher, 2010; Ölschlaeger, 2004; Tselikas, 1999,54).

³⁹ “Das längere Verweilen bei Grammatikphänomenen und die sich daraus ergebende inhaltliche Kontinuität wird von Lernenden als sinnvoll empfunden.” (Even, 2003;234)

2.3.10 Çalışma Ortamı Sınıf

Eğitici drama açık- kapalı hemen her alanda, kütüphanede, müzede, parkta, bahçede, sınıfta yapılabilir. Eğitici drama zihinsel, duyuşal ve bedensel olarak hareketi gerektirdiği için kalabalık sınıflar da, dar mekanlar da bu metot için uygundur. Öğretenin drama çalışması için gereken planını oyun ve mekan şartlarına uygun yapılandırması yeterli olacaktır. Eğitici dramada istenilen aktivitenin uygulanabilmesi için derse başlamadan önce çalışma ortamının öğrenenlerle birlikte düzenlenebilir ve böylece sıraların olduğu sınıflarda drama çalışması yapma zorluğunu ortadan kaldırabilir (Adıgüzel Ö. , 2013;89: Horngacher, 2010;36).

Eğitici drama için en uygun ortam masa ve sandalyelerin hareket ettirilip kenara çekilebildiği odalardır. Tselikas; mümkünse sınıf ortamında eğitici drama yapılmasını tavsiye eder, böylece sınıf hareket ve deney odası olarak okul gündelik hayatının içinde yer alacaktır. Uygun bir ortam yoksa bile drama oyunlarından vazgeçilmemesinin altını çizer,⁴⁰ ve sınırlı ortamlarda da uygulanabilen eğitici drama aktivitelerinin tercih edilmesini tavsiye eder.⁴¹ (Tselikas, 1999,54)

Eğitici drama sınıf içinde uygulanabilen bir yöntemdir. Sınıf mevcuduna göre belirlenen gruplar rahat çalışabilecekleri sınıf köşelerini belirlerken, sıraları birleştirebilirler, kenara çekebilirler. Fiziksel zorluklarda ise çözüm öğrenciler tarafından geliştirmeli, şartlar daha uygun hale getirilmelidir. Öğretmen iyi bir gözlemci, etkinliği kolaylaştırıcı ve yapıcı olursa çözüm önerileri çoğalacaktır.

⁴⁰ „ Ist diese Möglichkeit jedoch nicht vorhanden, so muss keineswegs auf Dramapädagogik verzichtet werden.“

⁴¹ „ In der Regel empfiehlt es sich, im Klassenraum zu bleiben und diesen jeweils zu verwandeln. Dies lässt ihn zum Handlungs- und Erfahrungsraum werden und hilft, die Dramapädagogik als „normales“ Verfahren in den Schulalltag zu integrieren.“

2.4 Almanca Derslerinde Eğitici Dramanın Daha Etkin Uygulanması

Almanca öğrenmek için hedef dilin konuşulduğu Almanya ya da Avusturya'ya gitmek gerekmez. Çünkü eğitici drama Almanca dilinde yaşam kesitini sınıfa taşıyabilir. Bu bölümde sınıf içi eğitici drama uygulama yöntemlerine yer verilmiştir. Eğitici drama kavramında olduğu gibi tekniklerde de değişik adlandırmalarla karşılaşılmıştır.

2.4.1 Öyleymiş gibi yapmak ve teatral uzaklık

Bu etkinlik sırasında rol oynayan kişi bir başkası gibi hissetmeye, onun gibi düşünmeye ve onun gibi davranmaya çalışır (Üstündağ, 2012,33).

Tiyatro oyununda oyuncular sanki öyleymiş gibi(als ob) rol yaparlar, izleyiciler de olayların gerçek olmadığını bilirler, ancak sanki o zaman diliminde o ortamdaymış gibi olayları birlikte yaşarlar. Yabancı dil öğreniminde de öğrenenler kendilerini güvenle ifade ettikleri anadillerinden uzaklaşır ve kendilerini farklı bir dilin ve kültürün dünyasında bulurlar. Bu kendine ait olandan yabancıya doğru yönelme öğrenenlerin çoğunluğu için hiç de kolay değildir. Kendini ifade edememe, kimliğini kaybetme korkusu, hata yapma korkusu, dışlanma korkusu teatral uzaklığın verdiği rahatlıkla aşılabılır. Hatta Almanca konuşan biri gibi yaparak bu dilin kullanmanın tadı bile zevkle çıkarılabilir. Çünkü eğitici drama sırasında öğrenenler canlandırdıkları o kişi olmadıklarını bilirler ve Almanca konuşan kişilerle de empati kurarlar. Bu durum onları rahatlatır, yabancı kültürde deneyimler kazanmalarını, yabancı dille çalışmalarını ve yeninin anlamını hissetmelerini sağlar (Tselikas, 1999;32).

Susanne Even(2003) eğitici dramanın yabancı dil derslerinde dilbilgisi kurallarını, Manfred Schewe' nin de belirttiği gibi yaşayarak, elle dokunarak, akılla kavrayarak, gözle görerek ve ayaklarla hareket halinde; kısaca tüm duyularla (Kopf, Herz, Hand und Fuß) öğretme imkanı sunduğunu Leicester Üniversitesi'nde gerçekleştirdiği araştırma ile ortaya koymuştur (225). Dilbilgisi kavramları ve kurallarının da eğitici drama yoluyla daha etkin öğretildiğini tespit eden çalışmalar yabancı dil eğitiminde eğitici dramanın önemini ortaya koymaktadır. Even'in kitabında çıkış noktası eğitici dramayla yabancı dil derslerinde dilbilgisinin etkin işlenebileceği hipotezidir. Kitapta şu tezler savunulmaktadır.

Sınıf ortamı (Lernatmosphäre): Öğrenme ve eğlencenin birarada olması öğrenmeyi teşvik eder. Oyun ve sürprizler eğitici dramayla öğrenmenin merkezindedir. Yanlış yapma korkusu ya oluşmaz ya da azalır.

Katılım (Lernbeteiligung): Öğrenenler farkında olmadan öğrenme sürecine girerler ve öğrenme zahmetsizce daha kolay gerçekleşir. Eğitici drama dersleri konuya odaklanma, kavrama becerisini geliştirir ve girdilerin daha kalıcı olmasını sağlar.

Yaparak öğrenme (Handelndes Lernen): Bedensel hareketlilik ve etkileşim eğitici drama derslerinin önemli ögesi olduğu için dilbilgisinin davranış ve konuşma durumlarıyla anlaşılması desteklenir. Öğrenenler eğitici drama dersinde teorik bilgilerini pratiğe dökmeye kısa süreli bir tutukluk yaşayabilir, fakat çoğu kısa sürede yabancı dilde davranış becerilerini geliştirir.

Birlikte Öğrenme (Soziales Lernen): Katılımcılar arasında iletişimi destekleyen eğitici drama grup önünde konuşma ve kendini ifade etme güvenini geliştirir. Derslerde sessiz kalan öğrenenlerin katılımını sağlamak için öğretmenin ekstra çaba göstermesi gerekmez. Sınıf içersindeki iletişimsel öğrenme süreci öğrenenleri birbiriyle etkileşim içine sokar.

Yaratıcı öğrenme (Kreatives Lernen): Eğitici drama yaratıcılık ve hayal gücünü ortaya çıkararak kişinin kurgusal kimlikte dilsel davranış ortaya koymasını sağlar. Kendisi dışında, başka bir kimlikte rol yapmak öğrenenin kısa sürede eğitsel drama yetisini de geliştirir.

Tüm Duyularla Bütünsel Öğrenme(Ganzheitliches Lernen): Eğitici drama uygulamaları tüm duyularla(mit allen Sinnen) öğretmeyi hedefler. Dil, bilişsel, duygusal ve devinimsel yollarla görerek, duyarak, hissederek, davranış sergileyerek anlaşılır.

Duruş ve Tutum (Lernhaltung): Birçok öğrenen dilbilgisi öğrenme yöntemini kurallara dayalı kuramsal ve sıkıcı olarak değerlendirirken, eğitici dramayla işlenen dilbilgisi dersini ciddi bir ders etkinliği olarak görmeyebilir. Öğrenenler bu farklı öğrenme yaklaşımını benimsemek için bir alışma dönemine ihtiyaç duyabilirler, fakat zamanla ilgileri artar. Öğrenme süreçlerini daha bilinçli algılar ve hataları daha çok öğrenmenin

bir parçası olarak görmeye başlarlar. Dilbilgisinin de anlaşılabilirliğini görür ve yabancı dili öğrenmeye daha olumlu yaklaşırlar.

Özellikle konuşmayı gerektiren rol oynama sırasında diksiyon, telaffuz gibi dil unsurlarının yanında konuşma sırasını bekleme, dinleme, başkasının sözünü kesmeme gibi iletişim becerilerinin ve hatta empati duygusunun da kazanıldığını belirtir. Rol değiştirme etkinliği kişilerin birbirlerinin rolünü denemelerini, farklı rolleri yaşamalarını ve becerilerini zenginleştirmelerini sağlar. Rol yapma etkinliği sırasında öğreten açıklamalar yaparak grupları yönlendirebilir veya gurubun bir parçası olarak etkinliğe doğrudan katılabilir. Grupların herbiri etkinliği kendi tarzında yapabilir ve canlandırır. Böylece sınıf içinde paralel çalışma gerçekleşir, tüm öğrenenler grup olarak drama çalışır, izleyici yoktur. (Önder, 2012,102-103)

2.4.2 Doğaçlama

Doğaçlama/Improvisation serbest drama etkinliği olarak en önemli çalışma tekniklerinden biridir. Daha önce sözel yada davranışsal sahne saptanmadan veya çok az tasarlanarak kendiliğinden/spontan serbest bir biçimde dramanın sahnelenmesidir (Adıgüzel Ö. , 2013,343).

Doğaçlamada önceden tasarlanmış diyaloglar bulunmaz. Durum öğrenenlere açıklanır, karakterler, diyalog, olayın gelişimi öğrenenler tarafından grup içinde karar verilerek belirlenir. Doğaçlamayı hazır verilen yazılı metin olmaksızın zihinde kurgulananı özgün bir şekilde canlandırmak olarak tanımlayan Üstündağ bu çalışmada önceden saptanmamış etkinliklerin sınıfta canlandırıldığını belirtir (Üstündağ, 2012,33). Üstündağ doğaçlamaları üç başlık altında toplar ve doksan beş adet kişilik çatışmaları ile ilgili, kırkbeş adet kişiliklerdeki karşıtlıklarla ilgili ve altmış adet bireysel doğaçlama örneğini Philip Bernardi'nin kitabından yararlanarak aktarır (Üstündağ, 2012,85-129).

Even eğitici drama uygulanırken doğaçlamaya öncelikle rolün yapılandırılması ile başlanması gerektiğini belirtir. Ders kitaplarındaki diyaloglarda roller belirlenmişken, eğitici dramada öğrenen kendi hayal gücünü kullanarak üstlendiği rolü kişileştirir. İşselleştirme soruları/empathy questions gözler kapatılarak zihinde cevaplanır. Öğreten soruları yüksek sesle okur, öğrenenler ise sessizce kendi kendilerine cevaplarlar. (Örneğin: Adın ne? Kaç yaşındasın? Mesleğin ne?) Bu sorular öğrenenlerin kendi

düşünce ve fikirlerine göre rolü geliştirmelerine yardımcı olur (Even, 2011,7). Sonraki görev bu kişilere düşünce kutuları, baloncukları /thought-bubble eklemek olabilir. Böylece bir iç monolog/inner monologue başlamış olur (Even, 2003,161).

2.4.3 Zihinde Canlandırma Duyu, Duygu Çalışması

Öğrenenler gözlerini kapatıp rolüne bürünecekleri kişiyi ve ortamı hayal ederler. Empati soruları ile kişinin rolünü benimsemesi sağlanır (Even, 2011,7). Üstündağ da katılımcılardan gözlerini kapatarak öğretenin ya da eşli çalışmalarda eşinin verdiği yönergeleri zihinlerinde canlandırmalarını ister (Üstündağ,2012,17-22).

Görme duygusu

Görsel zekayı öğrenme sürecine dahil eden bu etkinlik aynı zamanda görmek ve bakmak arasındaki farkı da anlamamızı sağlar. Aynı zamanda hafıza çalışması olarak da kullanılabilir. Yabancı dil dersinde kelime bilgisini de pekiştirebilir. Pencereden dışarıya bir dakika sınıfça bakıldıktan sonra herkes yerine geçer ve gördüğü nesnelere bir kağıda yazar. Bir kişi yazdıklarını okurken diğerleri okunan nesneyi kağıdından siler. Listelerin okunması tamamlandıktan sonra öğrenenler yeniden pencereye gider ve yerine döner. “Pencerenin dışında gördüklerinize eklemek istediğiniz nesne var mı?” sorusu yöneltilir.

İşitme duygusu

Eşler A ve B olarak belirlenir ve birbiriyle sırt sırta oturur. A’lar bir resim çizer ve bu resmi B’lere yüksek sesle anlatır. B’ler anladıkları resmi kağıda çizerler. Aynı işlem B’lerin resim çizip anlatmalarıyla tekrarlanır. Sonunda anlatılan ve çizilen resimler karşılaştırılır. Örneğin: Bir oda tasvir edilir. Arkası dönük oturan kişi duyduğu cümlelere göre anladığı odayı çizer. Yatak dolabın önünde, çalışma masası yatağın yanında, masanın üzerinde ... (Präposition için uygun olabilir.)

Dokunma duygusu

a) Öğrenenlerin gözlerini kapatmaları istenir. Öğretmenin yanında bulunan torbadan çıkaracağı nesne sadece dokunularak ne olduğu bilinmeye çalışılır. Etkinlik sonrasında

bir nesnenin ne olduğunu sadece dokunarak tahmin ederken ne hissedildiği sınıf içinde tartışılır.

b) Çiftler A ve B olarak belirlenir. B'ler A'ların sırtına bir harf veya bir sayı çizer, A'ların da bunu anlayıp bilmeleri istenir. Aynı çalışma A'ların çizmesi ile tekrar edilir. Bu çalışma ile sırtta hissedilen çizimi beyinde canlandırma yoluyla kelime bilgisi pekişebilir.

Müzikle drama

Canlandırılacak konuya, olaya uygun müzik parçası hayal etme, simgesel olarak anlatma gibi becerileri geliştirebilir. Ayrıca Oldenburg Üniversitesi'nde Ralf Nebhuth operayı eğitici drama/Musik-Theater_Paedagogik kullanarak anlaşılır hale getirerek nasıl işlediğini paylaşmıştır⁴² (Roth-Lange, 2007,3).

2.4.4 Pantomim

Sözsüz oyun beden dilini etkili bir biçimde kullanma fırsatı verir. Pantomim, duygu ve düşüncelerin sözcük kullanmadan jest ve mimikler ve hareketlerle ifade edilmesidir. Eğitici dramada pantomim, herhangi bir doğaçlama ve eylemin, beden dili ile ve çoğunlukla spontan olarak canlandırılması şeklinde görülür (Adıgüzel Ö. , 2013,391).

Bir alış veriş poşeti masaya koyulur. Ona şekil vererek bir nesne oluşturulur. Diğerleri nesneyi tahmin eder, bilen poşetle başka bir nesneyi tasvir eder. Örneğin başının üstüne yerleştirir” şapka” ; ayağına giyer “ayakkabı”

⁴²“Die szenische Interpretation von Opern ist die Anwendung einer Reihe von Methoden des szenischen Spiels auf den Lerngegenstand „Oper“

2.4.5 Donuk imgeler⁴³

Katılımcıların konu yada olayla ilgili donuk bir fotoğraf oluşturmasıdır. Olayın içinde bir sahne, duruş, tavır, ilişki anlık bir fotoğraf şeklinde sergilenir. Konunun anlaşılması, görselleştirilmesi, önemli bir sahnenin vurgulanması(gerçek an) ya da başlangıç olarak kullanılabilir. Ancak bu süreçte kimse konuşmaz. Bir kişi, ana karakter/”Hauptspielerin” diğerlerinin duruşunu, pozisyonunu, yüz ifadesini dışarıdan bakarak ayarlar. Resimi oluşturduktan sonra “don”/“freeze” komutu verir ve sınıfa oluşturduğu kareyi açıklar. İzleyiciler bu açıklamalarla ilgili görüşlerini aktarırlar. İkinci adım olarak donuk kalan kişinin düşüncesini yüksek sesle söylemesi istenebilir (Even, 2011,7. Tselikas, 1999,173).

Even’a göre bu aktivite tüm dil seviyeleri için ve özellikle drama ile fazla tecrübesi olmayan öğrenenler için mükemmel bir araçtır, çünkü donuk imgede öğrenenler alışkın oldukları gibi sessiz ve hareketsiz durabilirler ve durmaları da gerekir⁴⁴ (Even, Drama Grammar, 2011,7).

Donuk imgeler, okunan bir kısa hikaye, roman veya herhangi bir olay içinde bir sahne olabilir. Valiz örneğinde valiz elinde giden kişi ve onu uğurlayanlar, ya da karşılayanlar gibi grubun istediği bir olay, kişilerin heykel gibi donmuş ama duygularla dolu duruşları ile anlatılabilir. İzleyenlerin görevi kişileri ve olayı tahmin etmek olabilir. Donuk imgeler sahnelenen oyunun başlangıcı olarak da kullanılabilir.(Bkz. s:109)

2.4.6 Görüşmeler, Sorgular

Eğitici drama için çok soru ve bilinmezleri barındıran hikayeler daha ilgi çekicidir. Tüm bilgileri hazır şekilde sunmak yerine boşluklarla (Leerstellen) merak uyandırılır ve sorular-cevaplar konuya renk katar.

⁴³ “Standbilder”, “Statuen”, “stil images”, “tableau”, “freeze-frame”, ”fotografische Momentaufnahmen”

⁴⁴“Still images are an excellent teaching device for all language levels and particularly for learner groups unfamiliar with drama pedagogy, since students performing still images can and should do at first what most of them are very familiar with - being silent and not moving.”

Sıcak koltuk⁴⁵ : Olayın içinden bir kahraman sıcak koltuğa oturur ve herkes ona olay ve davranışları, sebepleri hakkında soru sormakta serbesttir. Koltukta oturan karakter de kendi bakış açısından mantıklı cevaplar verebilir, ya da bazı sorunları farkedip davranışını düzeltebilir (Tselikas, 1999,171,Even, 2011,8).

Uzman: Öğrenenler konuyla ilgili bir uzmanın rolünü üstlenirler. Bu konuda belki araştırma yapmaları gerekebilir. Bir basın konferansı canlandırılır. Karakterlere daha fazla bilgi almak amacıyla “gazeteciler” ya da bir “otorite” tarafından sorular sorulur. Bu etkinlik sebep sonuç bağlantısı konusunda öğretici olacağı gibi öğrenenlerin belli bir konuda bilgi edinmelerini de teşvik eder.

2.4.7 Rol İçinde Yazma

Katılımcıların canlandırılan roldeki kişinin ağzından rapor, günlük, mektup, duyuru, davetiye yazmaları eğitici drama dersinde yazma becerisini geliştirerek zenginleştirilecektir. Yazma çalışması bireysel ya da grup halinde sınıf içinde gerçekleştirilebilir veya ödev olarak verilebilir.

2.4.8 Dublaj Eşlemesi⁴⁶

Tiyatro ve psikodramada yer alan dublaj çalışması eğitici drama metodunda da görülür. Pantomin ve donmuş kareler etkinliklerinde olduğu gibi bir grup hareket ve mimiklerle canlandırma yapar. Ancak arkada herbirinin eşi vardır. Bir kişi canlandırmayı yaparken eşi de rolü seslendirir. Böylece sorumluluk paylaşılmış olur ve karşılıklı yaratıcı fikirlerle sahne zenginleşir (Hornbacher, 2010,54).

Eşleme : İki katılımcı pantomim şeklinde hareketleri canlandırırken diğer iki kişi kendileri yaşıyormuş gibi seslendirme yapar. Seslendirenler bir fantezi dili kullanabilirler ve diğer iki arkadaşları da bu dili Almanca ya tercüme eder. Böylece

⁴⁵ “Der heiße Stuhl” , “hot seating”

⁴⁶ “doubling”

konuşma sırasındaki tonlama ve vurguların iletişim için önemi anlaşılır. Altı kişilik gruplarla çalışılabilir (Even, 2011,7).

Dublaj(Başka “ben”) : Donmuş kare etkinliğine uygun olan bu çalışmada gizlenen düşünceler ses bulur. Bir figürün hemen arkasına arkadaşı geçer, konuya birlikte karar verirler ve ben dilinde duygularını, korkularını, başka bir ortamda kolayca dışa vurulamayan düşünceleri arkada duran figür seslendirir. Otoriter bir insanın annesinden korkması gibi bir durum canlandırılmış olur. Annenin yüzüne söylenemeyen sözler iç ses olarak dışa vurulur.

Karşıt içses : Bu teknik kişinin içindeki iki karşı görüşün çatışmasını sergiler. Önemli bir karar öncesi iyi melek sağ tarafında durur ve ona öğüt verirken sol tarafında kötü melek önce kendini düşünmesi gerektiğini savunarak onu etkilemeye çalışır.

2.4.9 Bilinç Koridoru⁴⁷

Kurgulanan olayda bir kişinin yada grubun bir karar vermesi gereken dönüm noktasına gelindiğinde çatışmanın sonlanması, problemin çözülmesi için uygulanabilecek bir aktivitedir. Hikayede bir figür zor bir karar verecektir, sınıf ona yardımcı olmak için iki karşılıklı duvar oluşturacak şekilde sıralanır ve bir koridor oluştururlar. Karar vermekte zorlanan karakter bu koridorda yavaş yavaş yürürken her iki taraftan katılımcılar fikirlerini söyler (Horngacher, 2010; Uşaklı, 2011).

Retzlaff (2008) bilinç koridoru tekniğinde karar vermek üzere görevlendirilen kişiyi ortaya alır, diğer katılımcılar ikiye ayrılır, kabul/“pro” ve red/ “contra” olarak sağına ve soluna sıralanır. Sırayla herkes fikrini söylerken ortadaki kişiye kararsız kaldığı konunun veya problemin çözümü için yardım etmiş olurlar (50-51).

⁴⁷ “Gedankenallee” (Horngacher, 2010,57), “running the gauntlet” (Even, Drama Grammar, 2011,8),”Thought-Avenue” (Retzlaff, 2008,50)

2.4.10 Konferans

Tüm katılımcılar karşıt görüşleri, değerleri savunan bir rol üstlenir. Bir konferansta belli bir konu tartışılırken herkes fikrini o rol içinde söyler. Aynı görüşü paylaşan roldeki katılımcılar işbirliği yaparak fikir alış verişi yapabilirler. Sınıf içinde konferans canlandırırken öğretmen yada bir öğrenci moderatör olarak görev alır.

BÖLÜM III. YÖNTEM

' 9.-10. SINIFLARDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EĞİTİCİ DRAMANIN YERİ VE ÖNEMİ' başlığı altında yazılan yüksek lisans çalışmasında araştırma yöntemi tarama ve anket uygulamalı araştırma modeline dayanmaktadır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Ampirik araştırmada veri toplama Marmara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve Goethe Institut İstanbul kütüphanelerinin yanı sıra Yunanistan'dan getirtilen Almanca, İngilizce ve Türkçe kaynak taramaları sonucunda elde edilen veriler, alan yazın bölümünde ve uygulama geliştirilmesi aşamalarında kullanılmıştır.

Araştırma modeli, Zeynep Kara'nın çalışmasında kullandığı "Drama teknikleri eğitime bakış açısı" anketinden yararlanılarak araştırmanın amacına yönelik hazırlanmıştır. Uygulanan anket dört bölümden ve toplam kırk altı sorudan oluşmaktadır ve içinde açık uçlu soruların yanı sıra, evet hayır soruları ve katılım durumunu tespit etmeye yönelik sorular da yer almaktadır. Özellikle açık uçlu sorularda yanıtların gerekçelendirilmesi istenerek, yönlendirmeden kaçınılmış ve daha geniş bilgi edinebilmek hedeflenmiştir.

Elde edilen bulgularla 14-16 yaş grubuna yabancı dil eğitimi veren okullarda görev alan eğitimcileri, eğitici drama metodunu derslerinde kullanıp kullanmadıklarını, ne sıklıkla kullandıklarını ve genç yetişkinlerin bu yöntemle öğrenmelerinin etkilenip etkilenmediği ile ilgili görüşlerini belirlemek hedeflenmiştir.

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini yabancı dil öğretimine yönelik Almanca, İngilizce ve Türkçe bilimsel kitap, araştırma, dergi, internet kaynakları ve makaleler oluşturmaktadır. Araştırmanın uygulama evreni 2013-2014 eğitim-öğretim yılında

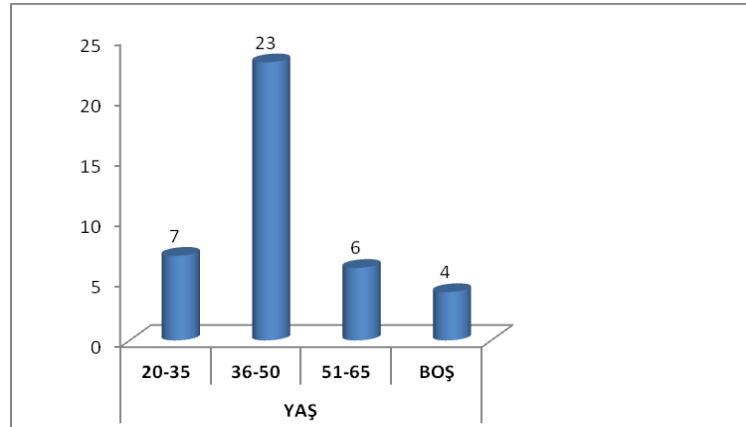
İstanbul ilinde bulunan orta öğretim kurumlarında Almanca eğitimi veren öğretmenlerden oluşmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise İstanbul ilinde İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izin belgesinde ismi geçen 20 orta öğretim kurumunda 14-16 yaş grubu öğrencilere yabancı dil olarak Almanca eğitimi veren 40 öğretmen oluşturmaktadır. (Ek 5)

3.2.1 Katılımcı Profili

Anketin giriş bölümünde katılımcıları daha iyi nitelendirebilmek için bazı kişisel bilgiler alınmıştır. Bu bölümü bazı katılımcılar boş bırakarak yaş, cinsiyet ve görev yaptıkları okul bilgilerini paylaşmamışlardır.

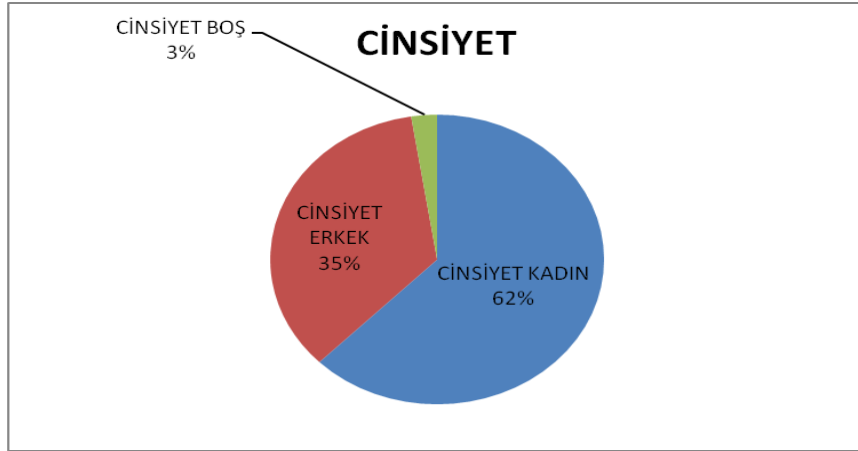
Anketi cevaplandıran Almanca öğretmenlerinin 58%'si 36-50 yaş aralığında, 17%'si 20-35 yaş arası ve 15%'i 51-65 yaş aralığındadır. Ankete katılanların 10%'u yaş bilgisini paylaşmaktan kaçınmıştır.

Grafik 3.1. Yaş Dağılımı

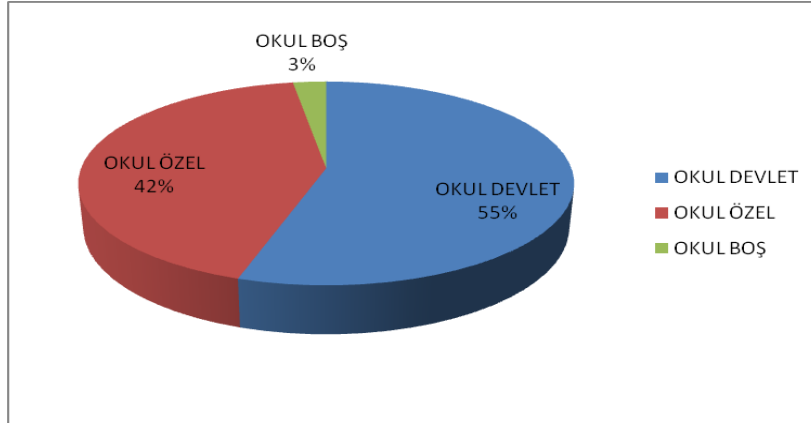
Grafikte görüldüğü gibi anketi cevaplandıran Almanca öğretmenleri 36- 50 yaş arası grupta yoğunlaşmıştır.

Anketi dolduran Almanca öğretmenlerinin %62 si kadın, %35 i erkek öğretmenlerdir.

Grafik 3.2. Cinsiyet

2013- 2014 öğretim döneminde % 55 si devlet lisesinde, %42 si özel lisede öğretmenlik yapmaktadır. Bir öğretmen okul adı ve cinsiyet sorusunu boş bırakmıştır.

Grafik 3. 3. Okul Türü

Ancak bu değerlendirmede devlet- özel, kadın- erkek kriterleri dikkate alınmayacaktır. Kadın ve erkek öğretmenlerin sorulara cevaplarında belirgin bir sapma olmayacağı ve konuya yeni ve farklı bir bakış açısı sağlamayacağı için bu kriterlere göre yorum yapılmamıştır. Ancak dengeli bir dağılım olması sağlanmaya çalışılmıştır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Kapsamlı edebiyat taraması yürütülürken İstanbul İTÜ Taşkışla yerleşkesinde 20-23 Mayıs 2014 'de XIX. IPA Dünya Oyun Konferansı'nda eğitici drama konusunda güncel çalışmalar ve oyunla öğretim konusuyla ilgilenen akademisyenlerle bir araya gelerek görüş alış- verişinde bulunularak araştırmaya ivme kazandırılmıştır.

Zeynep Kara'nın danışmanı Prof. Dr. Nevide AKPINAR'dan elektronik ortamda alınan izinle anketin araştırmanın amacına uygun olan sorularının üzerinde çalışılmış ve anket soruları geliştirilmiştir.

3.4 Veri Toplanması

Eğitim kurumlarının ders yılına başlama, öğrenciler ve öğretmenlerin birbirini tanıma ve sınav süreçleri göz önünde bulundurularak, nicel görüşme orta dereceli okullarda Almanca öğretmenlerine Nisan- Mayıs aylarında uygulanmıştır.

Anket özellikle okullarda bireysel görüşmeler yapılarak Almanca öğretmenleri tarafından özenle doldurulması sağlanmış ve Almanca öğretmenlerinin deneyimleri değerlendirilmiştir. Nicel görüşme ile düşünce, tutum ve davranışlar sayısal olarak güncel Almanca öğretimi yöntemi üzerinde öğretmen görüşleri alınmıştır. Nitel görüşme bölümünde ise eğitici drama ile ilgili daha ayrıntılı bilgi alınmıştır ve araştırma sağlam ve güvenilir zemine oturmuştur (Aziz, 1990,s.73-75).

3.5 Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın betimsel analizi SPSS 16.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programı yardımı ile verilerin işlenmesi ve analizler esas alınarak yapılmıştır. Sorulara verilen yanıtlar yüzdesel olarak çizelgeleştirilerek performans değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırmada kullanılan bu anketler, tarama yöntemi (Survey Method) kullanılarak değerlendirilmiştir. İçerik analizi elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılmasını sağlamıştır (Yıldırım & Şimşek, 1999,s.164).

Araştırmada cevabı aranan soru başlığı için öğretmenlere yöneltilen nicel ve nitel sorular şöyle planlanmıştır:

“Ankete katılan Almanca öğretmenleri “eğitici drama” konusunda yeterli bilgiye sahip midir?”

- Sizce eğitici drama teknikleri yabancı dil öğretiminde önemli bir araç mıdır?
- Lisans dönemi dersleri sırasında drama eğitimi aldınız mı?
- Evet ise, aldığınız drama eğitiminde sadece teorik bilgilerden mi yararlandınız, uygulamaya da yer verildi mi?
- Bir öğretmen olarak eğitici drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve yetilerle donanımlı olduğunuzu düşünüyor musunuz?
- Mezun olduktan sonra eğitici drama ile ilgili hizmet içi eğitim çalışmasına katıldınız mı?
- Almanca öğretiminde eğitici drama teknikleri ile ilgili herhangi bir yayın okudunuz mu?
- Kullandığınız ders kitaplarına ait öğretmen el kitaplarında eğitici drama teknikleri konusuna ilişkin herhangi bir yönlendirmeye rastladınız mı?

“Derslerinde eğitici drama aktivitelerine yer veriyorlar mı? Neden?”

- Derslerinizde drama oyun ve teknikleri kullanıyor musunuz?
- Evet ise; Ne gibi? Hareket ve hareketsizlik, ses ve sessizlik, karanlık ve ışık....

“Eğitici drama metodu Almanca derslerinde nasıl daha etkin yer alabilir?”

- 14-16 yaş öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerinin sizce dersinize katkısı nedir?
- Sizce eğitici drama dersleri, öğrencinin derse katılımını ve ders içeriğini benimsemesini olumlu etkiler mi?

“Almanca öğretiminde karşılaşılan zorluklar nelerdir?”

- 14-16 yaş grubu öğrencilerin Almanca öğretiminde eğitici drama hangi beceri için önemli olabilir?
- Öğrencilerinizin Almancada en çok zorlandığı konu hangisidir?

Araştırmada bazı soru başlıkları için öğretmenlere nicel görüşmede şu ifadelere katılıp katılmadıkları sorulmuştur:

“Eğitici drama tekniklerinin 9. ve 10. sınıf yabancı dil derslerinde kullanılmasının faydaları nelerdir?”

- Drama öğretmen merkezlidir.
- Drama öğrenci merkezlidir.
- Yapararak, yaşayarak öğrenme etkili bir yoldur.
- Yapararak yaşayarak öğrenme sürecine eğitici drama dâhil edilmelidir.
- Drama etkinliklerinde içinde bulunulan kültür dikkate alınarak hazırlık yapılmalıdır.
- Eğitici drama ve oyunları ile öğrenciler derse daha iyi motive edilebilir Dramanın bir oyun süreci olduğu düşünülürse, her türlü etkinliğe yer verilebilir.
- Eğitici drama derslerinde tüm duyuyla öğretilir. Dilin algılanması bilişsel, duygusal ve devinimsel yollarla gerçekleşir.
- Yabancı dil derslerinde drama etkinlikleri ile yeni bir kültürü de tanıtmaya şansı buluyorum.
- Drama öğretmenin etkinliklerde daha etkili olması için bu alanda eğitime tabi tutulmuş olması önemlidir.
- Türkiye de eğitimcilerin kendilerini drama alanında geliştirmelerine yönelik birçok özel kurs ve hizmet içi eğitim programı bulunmaktadır.
- Eğitici drama yeni bilgi vermek için de uygundur.
- Almanca öğretiminde eğitici drama ile öğrenci öğrenmeye daha iyi motive ediliyor.
- Eğitici drama sayesinde öğrenci somut ve soyut arasında ilişki kurabiliyor.

“Yabancı dil olarak Almanca derslerinde eğitici drama nasıl daha etkin uygulanabilir?”

- Eğitici drama etkinliğinin yapılabilmesi için gerekli olan iki temel unsur öğretmen ve öğrencidir.

“Eğitici drama uygulanırken karşılaşılabilecek sorunlar nelerdir?”

Araştırmada bu soru başlığı için öğretmenlere derslerinde dramayı bir metot olarak kullandıklarında öğrencilerinde hangi durumları gözlemledikleri sorulmuştur:

- Drama çalışmaları genellikle grup olarak yapıldığından bireysel başarının gelişmesini engelliyor.
- Öğrenci drama çalışmasına aktif olarak katılmaktan kaçıyor.
- Eğitici drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi gerekmektedir.
- Eğitici drama dersinde konu işlenmesi daha uzun zaman ister.
- Duyusal ve psikomotor gelişimi temel alan eğitici drama derslerinde yeni bilgilere yer verilmesi amaca aykırıdır.
- Eğitici dramanın gerçek yaşamla hiçbir ilgisi yoktur.
- Eğitici dramayı da içine alan aktif öğrenmede fiziksel koşullar önemlidir.
- Eğitici drama çalışmaları genellikle grup çalışması olarak düşünüldüğünden; öğretmenler bilen ve bilmeyeni ayırt etmekte güçlük çeker.

Araştırmada cevap aranan “Eğitici drama tekniklerinin yabancı dil derslerinde daha fazla yer alması için neler yapılabilir?” sorusuna nitel görüşme cevaplarla ve araştırma kaynaklarından elde edilen bilgilerle cevap vermeye çalışılacaktır.

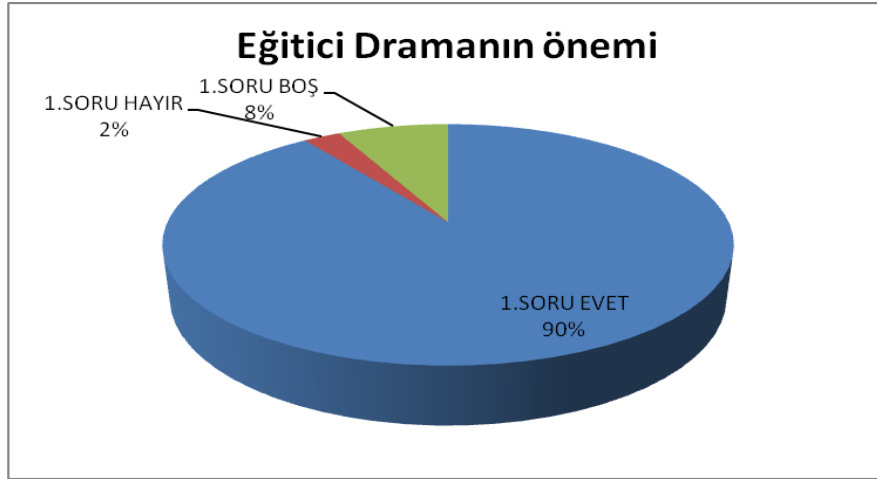
BÖLÜM IV. BULGULAR

4.1 Anket I. Bölüm Sorularının Değerlendirilmesi

Uygulanan anket I.Bölüm'deki açık uçlu soruların cevapları Orta öğretim Almanca öğretmenlerin alan deneyimlerinin yer aldığı önemli verileri ve uygulama örneklerini araştırmaya kazandırmıştır. Eğitici dramanın önemi, derslerde kullanımı, bu konudaki görüşler ve nedenleri konusunda kapsamlı bilgi ve deneyim paylaşımı açık uçlu soruların cevaplandırılması ile sağlanmıştır. Almanca öğretiminde karşılaşılan zorluklar konusunda görüşler alınmıştır.

Soru 1: Sizce eğitici drama teknikleri yabancı dil öğretiminde önemli bir araç mıdır?

Bu soruya 90% Evet cevabı verilmiştir. Almanca öğretmenlerinin yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerine bakışlarının olumlu olduğu anlaşılabilir. Sadece bir öğretmen Hayır cevabı vermiştir. 8% ise bu soruyu boş bırakmıştır.

Grafik 4.1. Eğitici Dramanın Önemi

Evet, cevabını veren öğretmenler(90%) ayrıca” kesinlikle” veya” çok önemli” gibi ifadelerle ve çeşitli sebepler ekleyerek cevaplarını güçlendirmiş ve eğitici dramanın yabancı dil derslerindeki önemini vurgulayıcı bilgiler paylaşmıştır.

Örneğin 62 yaşındaki bir devlet lisesinde öğretmenlik yapan bayan Almanca öğretmeni:”öğrenciyi konuşturmak için çok iyi bir yöntem.” tespitini eklemek gereği duymuştur.

Aynı liseden 31 yaşındaki bir erkek öğretmen: Drama yoluyla öğrenilenler tam olarak anlam kazanıyor”⁴⁸ yorumuyla yabancı dil öğreniminin anlamlı hale geldiğini belirtmiştir.

Bu sorunun cevaplandırılmasında;

- “öğrenmeyi kolaylaştırır”,
- “yaparak yaşayarak öğrenilir”,
- “önemlidir, çünkü Almanca Dilbilgisi (Grammatik) yapısı nedeniyle zor bir dildir. Bu teknikle öğrenme hız kazanmaktadır.” gibi görüşler paylaşılmıştır.

Özel bir liseden 40 yaşındaki bayan öğretmen: “Evet, fakat kısıtlı ders saatleri düşünüldüğünde, yıllık plan nedeniyle sorun olmaktadır.” ifadesiyle müfredatın yoğunluğu ve haftalık ders saatinin yetersizliğine değinmiştir.⁴⁹

Devlet lisesinden 39 yaşındaki bayan öğretmen de eğitici dramayı önemli bir araç olarak gördüğünü ve zaman yeterli olursa derste kullandığını belirtmiştir.⁵⁰

Özel bir liseden 38 yaşındaki bayan öğretmen “özellikle öğrencilerin dili kullanması ve konuşma becerilerinin gelişmesi için önemlidir” açıklamasını yapmıştır.

29 yaşındaki bayan devlet lisesi öğretmeni ise: “Evet” cevabına bireysel öğrenme stilleri için uygun olduğu bilgisini eklemiştir.⁵¹

48“ erscheinen gerade in Rollenspielen als sinnvoll.”

49 “Ja, aber, wenn man an die geringen Unterrichtsstunden denkt, ist es immer ein Problem wegen des Jahresplanes.”

50 ” Ja, es ist ein wichtiges Mittel, finde ich und ich benutze es auch manchmal im Unterricht, wenn die Zeit reicht.”

51 “Ja, individuelle Lernformen möglich”

Bir devlet lisesinden erkek öğretmen öğrencilerin başka rollere bürünerek çekingenlik veya korku gibi engelleri bir kenara bırakabileceklerini vurgulamıştır.⁵²

Devlet lisesinden kırk bir yaşındaki bayan öğretmen “Evet. Eğitimde işlenen konuya paralel oyun gösterisi akılda kalıcı oluyor.”, özel bir liseden 40 yaşındaki Almanca öğretmeni de : “ Evet, diyalog çalışmaları ile birlikte daha kalıcı olmasını sağlıyor.” bilgisini ekleyerek eğitici drama tekniğinin kalıcı öğrenmeyi sağlamak için kullanılabileceğini vurgulamıştır.

Devlet lisesi Almanca öğretmeni bayan: “Evet, çünkü davranışlar bir koreografi şeklinde denenmiş ve canlandırılmış olur.” bilgisiyle deneyimini paylaşmıştır.⁵³ Bir özel lise öğretmeni de “önemli, çünkü öğrenciler konuşma durumlarını çalışabilirler.” yorumuyla aynı fikri savunmuştur.⁵⁴

Özel liseden bayan öğretmen:“Evet”. Anlaşılmayan kelimeleri öğrenciler hareketlerimiz aracılığıyla, kontekst içinde kavrayabilirler.” yorumuyla yabancı dil öğretiminde dramanın kelime çalışmaları açısından önemi üzerinde durmuştur.

Aynı liseden 41 yaşındaki bay öğretmen de“zaman zaman kullanılan, kullanılması gereken tekniktir.” ifadesiyle eğitici dramanın yabancı dil öğretiminde arada sırada kullanılması gereken bir aktivite olduğunu belirtmiştir.

Aynı özel liseden 52 yaşındaki bayan bölüm başkanı sözel olmayan iletişim becerileri ve konuşma becerisinde yaşanan çekingenliklerin giderilmesi konularında eğitici dramanın önemli olduğunu belirtmiştir.⁵⁵

⁵² “Ja. Schüler schlüpfen in andere Rollen und können so Hemmungen ablegen.”

⁵³ “Ja, weil Handlungschoreographien eingeübt und reflektiert werden.”

⁵⁴ “wichtig, da Schüler so Redesituationen üben können.”

⁵⁵ “Ja! Wichtig für nonverbale Kommunikation und Abbau von Sprechhemmungen.”

Diğer bir özel liseden 42 yaşındaki bayan öğretmen: “serbest konuşmayı aktive eder.” ifadesiyle deneyimini paylaşmıştır.

Devlet lisesinden 42 yaşındaki bir başka bayan öğretmen: “Evet. Derse motivasyon ve pekiştirme amacıyla önemli bir araç.” ve bir diğer öğretmen:” Eğitici drama teknikleri yabancı dil olarak Almanca derslerinde motivasyon için önemli bir araçtır.” tespitiyle eğitici dramının öğrenciyi motive etmek için kullanılabileceğini vurgulamıştır.⁵⁶

Devlet lisesinden bir kadın öğretmen “çok önemli değildir.”; bir öğretmen “ Evet, hayır; bazen”⁵⁷ özel liseden 38 yaşında bayan öğretmen “olabilir”, 58 yaşındaki erkek öğretmen “ sanırım evet”⁵⁸ ifadeleriyle zayıf bir evet cevabı vermişlerdir.

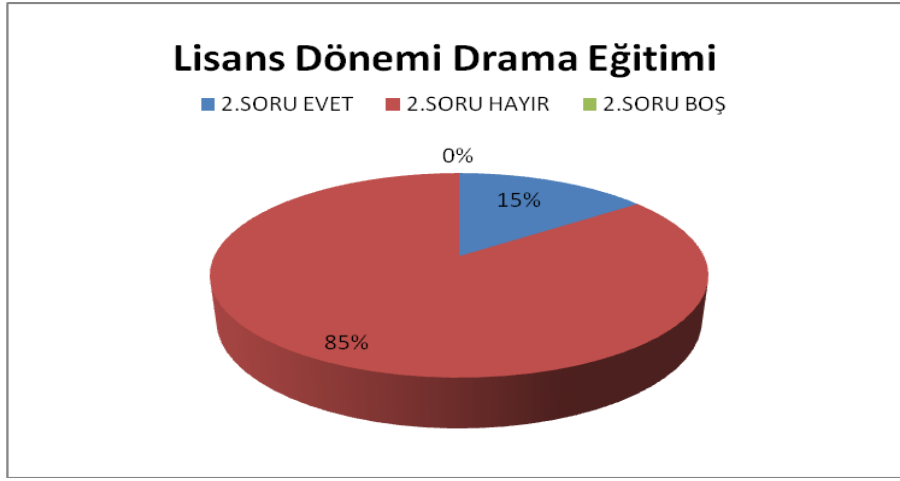
Bir özel liseden bir diğer öğretmen terimi anlayamadığını belirtmiştir. Soruyu yanıtız bırakan 2 öğretmen bir açıklama yapmadığı için onların da terimi anlamaması söz konusu olabilir. Bir öğretmense sadece Hayır cevabını yazmış, ancak bir açıklama eklememiştir.

⁵⁶ .” Sie sind ein wichtiges Mittel zur Motivation im DaF-Unterricht.”

⁵⁷ “ja, nein; manchmal”

⁵⁸ “vermutlich schon”

Soru 2: Lisans dönemi dersleri sırasında drama eğitimi aldınız mı?

Grafik 4.2. Lisans Dönemi Drama Eğitimi

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 85%'i lisans döneminde drama eğitimi almamıştır. Drama eğitimi alan 15% Almanca öğretmeni bu soruya “teorik”, “yetersiz”, “az” yorumunu yapmıştır.

Grafik 4.2.'de görüldüğü gibi Almanca öğretmenlerinin sadece 15%'i üniversitede öğretmenlik eğitiminde eğitici drama dersi gördüğünü belirtmiştir. Ancak sadece Almanya'da üniversite öğrenimini tamamlayan 2 öğretmen bu eğitimi yeterli bulmaktadır. Sıradaki 3. soru lisans dönemi eğitici drama eğitimi konusunda daha yoğun bilgi vermektedir.

Soru 3: Aldığınız drama eğitiminde sadece teorik bilgilerden mi yararlandınız, uygulamaya da yer verildi mi?

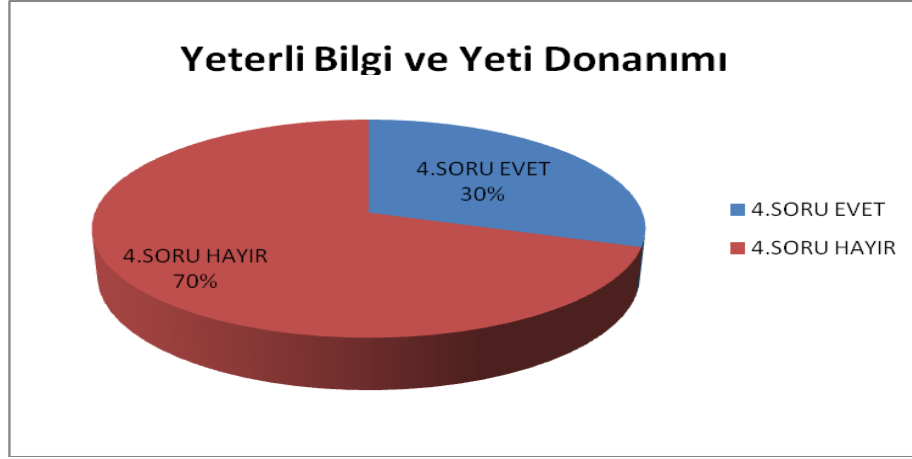
Bu soruyu eğitici drama dersi gördüğünü belirten 6 öğretmen cevaplamıştır. Sadece 2 öğretmen(5%) hem teorik hem de uygulama içeren lisans dersi aldığını belirtmiştir.

Tablo 4.1. Lisans Eğitiminde Eğitici Drama b1s3

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Teorik	2	5,0	5,0	5,0
Hayır	34	85,0	85,0	90,0
Teorik uygulama	2	5,0	5,0	95,0
Yetersiz	2	5,0	5,0	100,0
Total	40	100,0	100,0	

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi eğitici drama eğitimi almayan öğretmenler 85% ile çoğunluktadır. Eğitici drama dersi gördüğünü belirten öğretmenlerin 30% u (2 öğretmen) eğitimin sadece teorik olduğu bilgisi paylaşmış, diğer 30% ise verilen eğitimi yetersiz olarak nitelemiştir. Teorik ve uygulamalı eğitici drama eğitimi alan öğretmenlerin lisans eğitimini Almanya’da gördüğü tespit edilmiştir.

Soru 4: Bir öğretmen olarak eğitici drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve yetilerle donanımlı olduğunuzu düşünüyor musunuz?

Grafik 4.3. Öğretmenlerin Eğitici Drama Teknikleri Konusunda Bilgi ve Donanımı

Grafik 4.3’de görüldüğü gibi Almanca öğretmenlerinin 30%’u öğretmen olarak eğitici drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve yetilerle donanımlı olduğunu düşünüyor. Soruya “Hayır” cevabı veren 70% Almanca öğretmenlerinin ¼’i eğitici drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve yetilerle donanımlı olmamakla birlikte bu alanda eğitim görmek istediğini özellikle cevabına eklemiştir.

Soru 5: Mezun olduktan sonra eğitici drama ile ilgili hizmet içi eğitim çalışmasına katıldınız mı?

Grafik 4.4. Hizmet İçi Eğitim Katılımı

Lisans eğitiminden sonra Almanca öğretmenlerinin %57'si drama konusunda hizmet içi eğitimi almamıştır. Mezun olduktan sonra eğitici drama ile ilgili hizmet içi eğitim çalışmasına katıldığını belirten Almanca öğretmenlerinin %43'ü seminerleri eğitici drama teknikleri açısından “yetersiz” veya ” az “ bulduğunu cevabına eklemiştir.

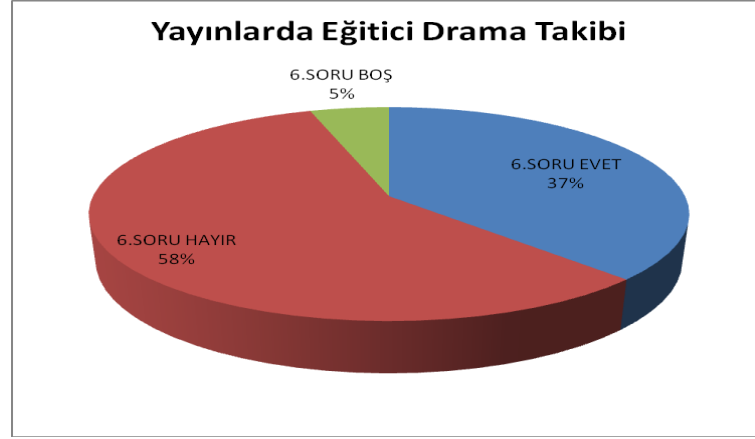
Ankete katılan Almanca öğretmenlerinden devlet lisesinde görev yapan öğretmenlerin %47'si eğitici drama konusunda hizmet içi eğitim aldığını belirtmiştir. Özel lise Almanca öğretmenlerinde hizmet içi eğitim alan öğretmen oranı (%69) daha yüksek tespit edilmiştir.

Tablo 4.2. Okul * b1s5 Çapraz Değerlendirme

		b1s5		Toplam
		Evet	Hayır	
Okul	Devlet	11	12	23
	Özel	11	5	16
	Boş	1	0	1
Total		23	17	40

Bu oran özel okullarda drama ile ilgili seminerlerin daha çok yer aldığını göstermektedir. Ancak gerek devlet gerekse özel lise öğretmenlerinin yarısından fazlasının özellikle bu tür seminerlere ihtiyaç olduğunu belirtmesi önemlidir.

Soru 6: Almanca öğretiminde eğitici drama teknikleri ile ilgili herhangi bir yayın okudunuz mu?

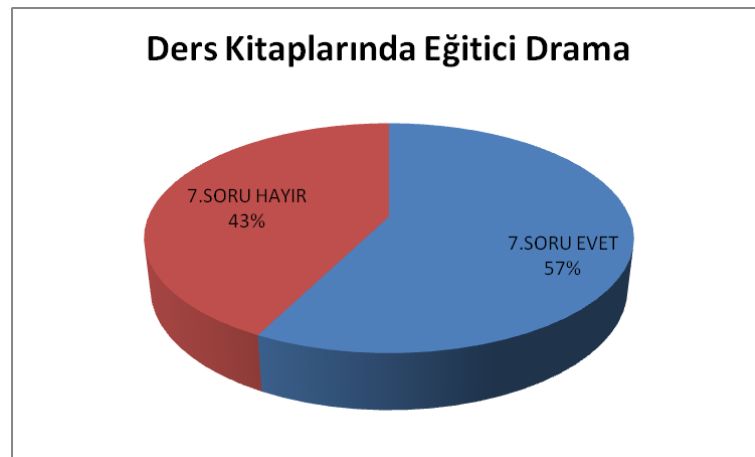

Grafik 4.5. Yaynlarda Eğitici Drama Takibi

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 37% si eğitici drama teknikleri ile ilgili yayın okuduğunu belirtmiştir. Ancak 58% herhangi bir yayın okumamıştır.

Bu da bu konudaki yayınların yetersiz olduğunu veya daha geniş öğretmen kitlesine ulaştırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Soru 7: Kullandığınız ders kitaplarına ait öğretmen el kitaplarında eğitici drama teknikleri konusuna ilişkin herhangi bir yönlendirmeye rastladınız mı?

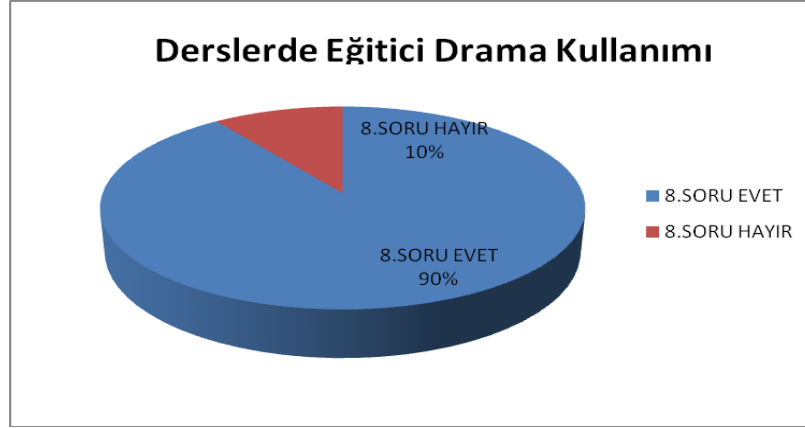

Grafik 4.6. Ders Kitaplarında Eğitici Drama

Soruya “Evet” cevabı veren öğretmenler “diyalog”, “Spiel den Dialog vor!”/ “Diyaloğu canlandır!” veya “Rollenspiel”/ “Rol yapma” aktivitelerinin ders kitaplarında yer aldığı

bilgisini paylaşmıştır. Hazır cümlelerle sunulan diyalogları okumanın eğitici drama teknikleri arasında yer alıp almadığı yoruma açıktır.

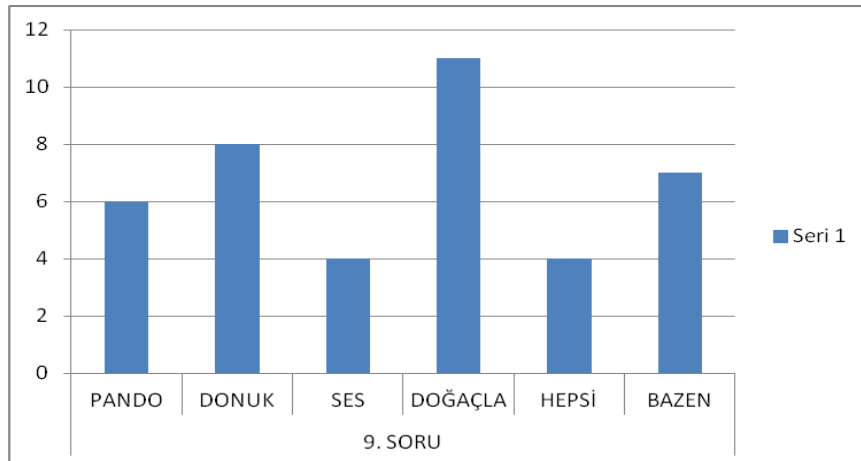
Soru 8: Derslerinizde drama oyun ve teknikleri kullanıyor musunuz?

Grafik 4.7. Derslerde Eğitici Drama Kullanımı

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 90%'ı derslerinde drama oyun ve tekniklerine yer verdiğini paylaşmıştır. Ancak çok az, sık değil gibi açıklamalarla yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

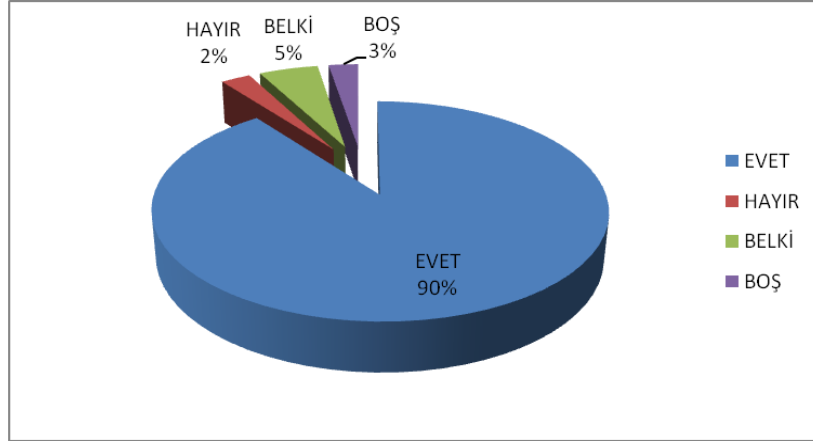
Soru 9: Evet ise; Ne gibi? Hareket ve hareketsizlik, ses ve sessizlik, karanlık

Grafik 4.8. Derslerde kullanılan aktiviteler

Almanca öğretmenlerinin eğitici drama tekniklerinden en çok doğaçlamayı derslerinde kullanmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir. 2. sırada donuk resim, 3. sırada ise pantomim yer almıştır.

Soru 10: 14-16 yaş öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerinin sizce dersinize katkısı nedir?

Grafik 4.9. Yabancı Dil Öğretiminde 14-16 Gençlere Eğitici Dramanın Katkısı

Anketi cevaplayan Almanca öğretmenlerinin 90%'ı 14-16 yaş öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerinin derslerine katkısı olacağını belirtmiştir.

Ayrıca "Çok fazla" yorumu dışında eklenen yorumlar şu şekilde sıralanabilir:

- Öğrenilen dili kullanma,
- konuşma,
- kendine güven, empati,
- kalıcı öğrenme, hızlı öğrenme,
- diksiyon ve pratik,
- motivasyon ve aktiflik; "öğrenmeyi teşvik edici"⁵⁹,
- dersin ilgi çekici olması; "daha canlı, renkli ve eğlenceli ders"⁶⁰,
- dersi monotonluktan çıkarma, eğlenerek öğrenme,

⁵⁹ „lernmotivierend“

⁶⁰ „lebendiger, bunter Unterricht, der Spaß macht.“

- yaparak yaşayarak emek vererek,
- görselleştirme, deneme,
- yetenekleri ortaya koyma,
- her şeyiyle derse katılması,
- iletişim yöntemlerinin kullanılması,
- “beden farkındalığı”⁶¹,
- pekiştirme gibi yorumlar eklenmiştir.
- Bir özel liseden 40 yaşındaki bayan öğretmen bu soruya şu cevapları vermiştir:
- Öğrenmeyi yaşayarak gerçekleştiriyorlar.
- Öğrendiklerini kullanma olanağı sağlıyor.
- Keyif alıyor, eğleniyorlar.
- Kişiliklerinde de gelişime etkisi var, sessiz öğrencilerde özellikle.

Bir başka özel liseden 58 yaşındaki öğretmen “Mutlaka! Dil ve konuşma becerisi sadece anlam ve cümle bilgisine hakim olmak değildir.”⁶² yorumunu eklemiştir.

Soru 11: Sizce eğitici drama dersleri, öğrencinin derse katılımını ve ders içeriğini benimsemesini olumlu etkiler mi?

Bu soruya ankete katılan öğretmenlerin tümü olumlu cevap vermiştir.

Ayrıca yaş ve cinsiyet bilgilerini paylaşmayan bir öğretmen “ Öğrenme zevk verdiği sürece artık öğrenme değil, bilakis zevk almaktır. Bu nedenle motivasyon önemlidir.”⁶³ yorumunu eklemiştir.

Özel bir liseden 58 yaşındaki öğretmen şu yorumu eklemiştir:

⁶¹ „Körperwahrnehmung“

⁶² “Auf jeden Fall! Sprach-und Sprechkompetenz ist nicht nur Beherrschung von Semantik und Syntax.“

⁶³ „Solange Lernen Spaß macht, ist es nicht mehr “Lernen”, sondern Spass haben; daher; Motivation ist wichtig.“

Kesinlikle:

1. Oyunla dil edinimi zevklidir.
2. Gerçeğe yakın rol yapma dil becerisini pekiştirir.
3. Rol yapma kendine güveni kuvvetlendirir.”⁶⁴

Tablo 4.3. b1s8 * b1s11 Çapraz Değerlendirme

		b1s11	
		Evet	Total
b1s8	Evet	35	35
	Hayır	5	5
Total		40	40

Tablo 4,3’deki çapraz değerlendirmede görüldüğü gibi bu bölümdeki 8. soruda derslerinde drama oyun ve tekniklerini kullanmadığını belirten öğretmenler de eğitici drama derslerinin konsantrasyona, öğrenmenin akılda tutulmasına ve kavrama kapasitesine olumlu etki ettiğini belirtmiştir.

Soru 12: 14-16 yaş grubu öğrencilerin Almanca öğretiminde eğitici drama hangi beceri için önemli olabilir?

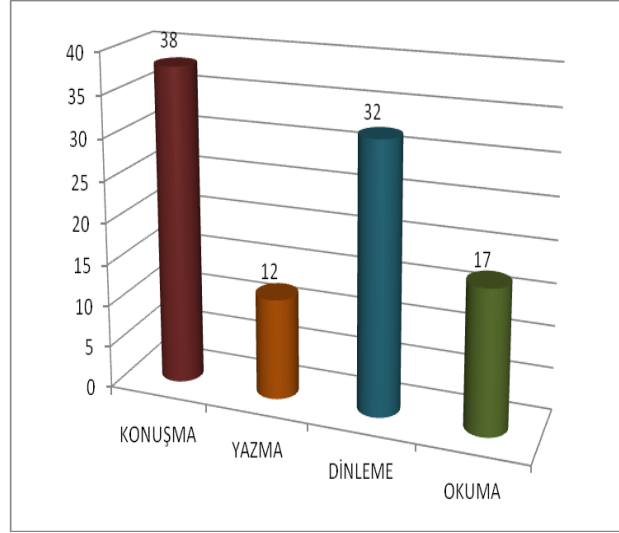
Almanca Öğretmenlerine işaretlemeleri için 4 seçenek sunulmuştur.

1. Konuşma _____ 2. Yazma _____

3. Dinleme/Anlama _____ 4. Okuma/Anlam _____

⁶⁴ “Ganz sicher: 1. Spielerischer Spracherwerb macht Spaß. 2. Realitätsnahes Rollenspiel festigt Sprachkompetenz. 3. Rollenspiele stärken das Selbstbewusstsein.”

Anketi dolduran Almanca öğretmenlerinin 20% si eğitici drama aktivitelerinin tüm beceriler için önemli olduğunu düşünmektedir, 4 seçeneği de işaretlemişlerdir.

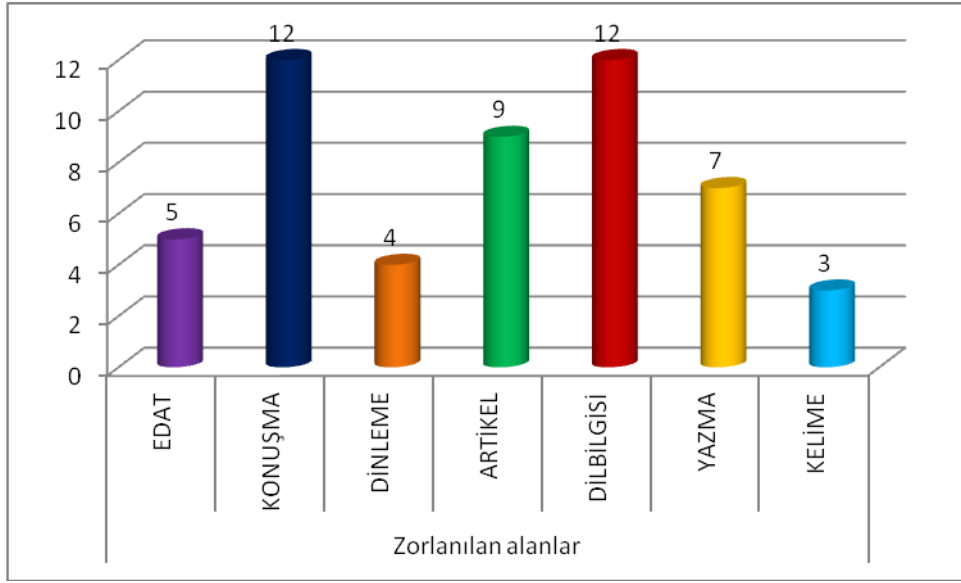

Grafik 4.10. Eğitici Drama İle Almanca Öğretiminde Dil Becerileri

Almanca Öğretmenlerinin 95% i eğitici drama etkinliklerini konuşma becerisi ve 80% i dinleme anlama becerisi için önemli bulmaktadır. Almanca öğretiminde eğitici drama konuşma ve dinlediğini anlama becerilerinin çalışılması için uygun bir yöntem olarak görülmektedir. Katılımcıların 30% u yazma becerisi için de önemli olduğunu, 43% ü okuma anlama becerisi için önemli olduğunu düşünmektedir.

Soru 13: Öğrencilerinizin Almancada en çok zorlandığı konu hangisidir?

Yabancı dil olarak Almanca ülkemizde öğretilirken zorluklarla karşılaşılabilir. Türkçemiz ile farklı dil ailesinden gelmesi Almancanın kurallarının anlaşılmasını güçleştirebilir. Türkiye’de Almanca öğrenen gençlerin hangi konularda yardıma ihtiyacı olduğunu tespit edebilmek için Almanca öğretmenlerimize yönelttiğimiz bu soru yaşanan güçlükler konusunda fikir verebilir. Açık uçlu soruların sonucunda Almanca Öğretmenlerinin cevapları yedi konuda odaklanmıştır: 1. Dilbilgisi, 2. Konuşma, 3. Artikel 4. Yazma, 5. Edatlar, 6. Dinleme / Anlama ve 7. Kelime Bilgisi

Grafik 4.11. Öğrencilerin Almancada Zorlandığı Konular

Grafik 4.11’de görüldüğü gibi; Almanca yabancı dil dersinde en çok zorlanılan konu/beceri “konuşma” ve “dilbilgisi” olarak belirtilmiştir.

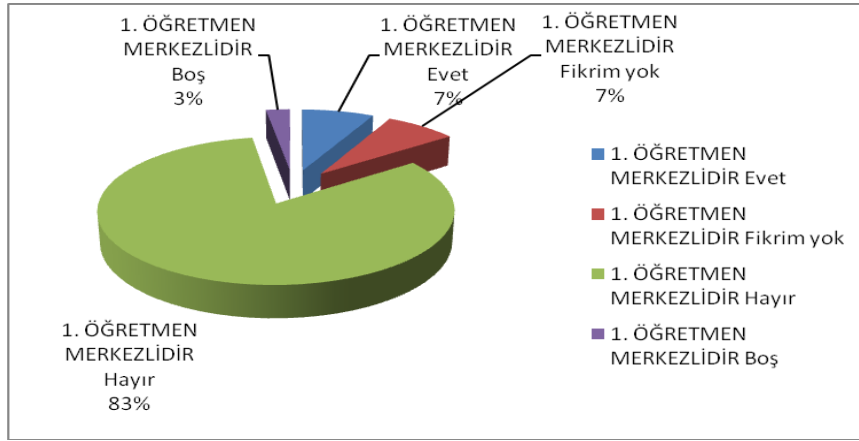
Konuşma becerisi yabancı dil öğreniminde tüm dillerin öğreniminde zorlanılabilen ve yoğun ilgi isteyen bir beceridir. Eğitici drama aktiviteleri özellikle konuşma becerisinin çalışılması için uygundur.

İkinci sırada ise Almancanın Artikel konusu yer almaktadır. Artikel konusu İngilizce bilen öğrenciler tarafından da Almanca öğrenirken zorlanılan bir kuraldır. Almancada Artikel ve Edat (Praeposition) yoğun çalışma gerektiren konulardır. Bu kuralların pekiştirilmesi için etkin çalışmalar öğretimde yer almalıdır.

4.2 Anket II. Bölüm Değerlendirmesi

II. Bölüm’de verilen ifadelere “Katılıyorum”, “Bir fikrim yok” ya da “Katılmıyorum” seçenekleri işaretlenerek cevaplandırılması istenmiştir.

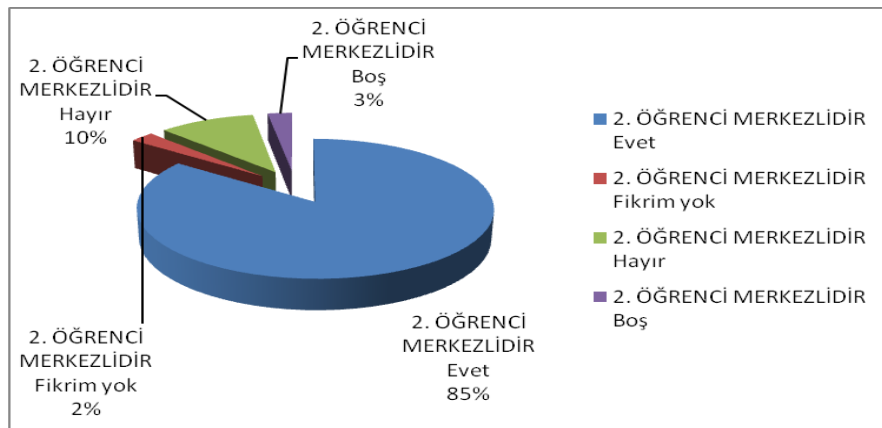
- Drama öğretmen merkezlidir.

Grafik 4.12. Drama öğretmen merkezlidir

Dramanın öğretmen merkezli olduğuna Almanca öğretmenlerinin 83%'ü katılmamıştır.

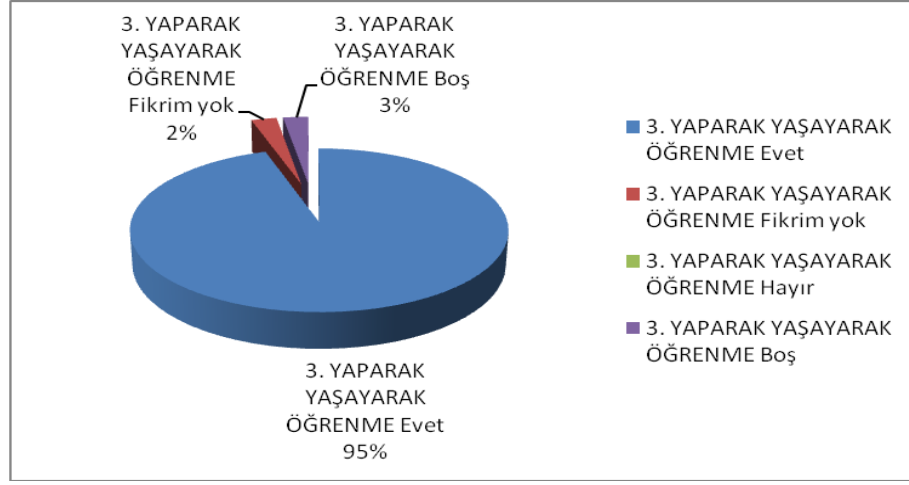
- Drama öğrenci merkezlidir.

Grafik 4.13. Drama öğrenci merkezlidir

Almanca öğretmenlerinin 85%'i dramanın öğrenci merkezli olduğuna inanmaktadır.

- Yaparak, yaşayarak öğrenme etkili bir yoldur.

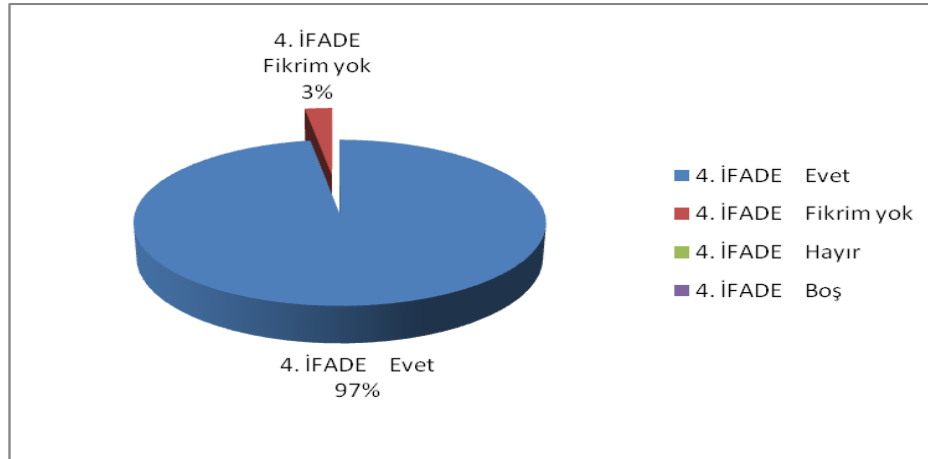

Grafik 4.14. Yaparak, Yaşayarak Öğrenme Etkili Bir Yoldur

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinden yapararak, yaşayarak öğrenmenin etkili bir yol olmadığını düşünen bulunmamaktadır.

Öğretmenlerin 95%'i yapararak, yaşayarak öğrenmenin etkili bir öğrenme yöntemi olduğunu belirtmiştir.

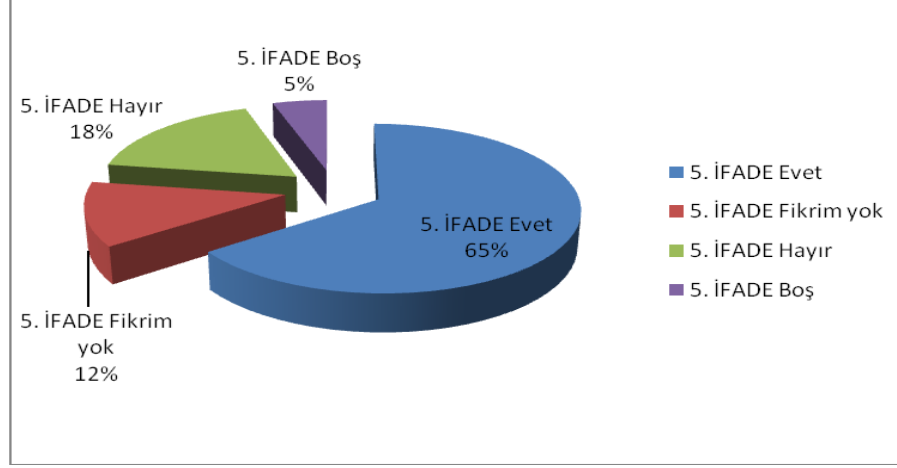
- Yaparak yaşayarak öğrenme sürecine eğitici drama dâhil edilmelidir.

Grafik 4.15. Yaparak Yaşayarak Öğrenme Sürecine Eğitici Drama Dâhil Edilmelidir

İşaretlenen cevaplarda 100% oranında yapararak yaşayarak öğrenme sürecine eğitici dramının dâhil edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

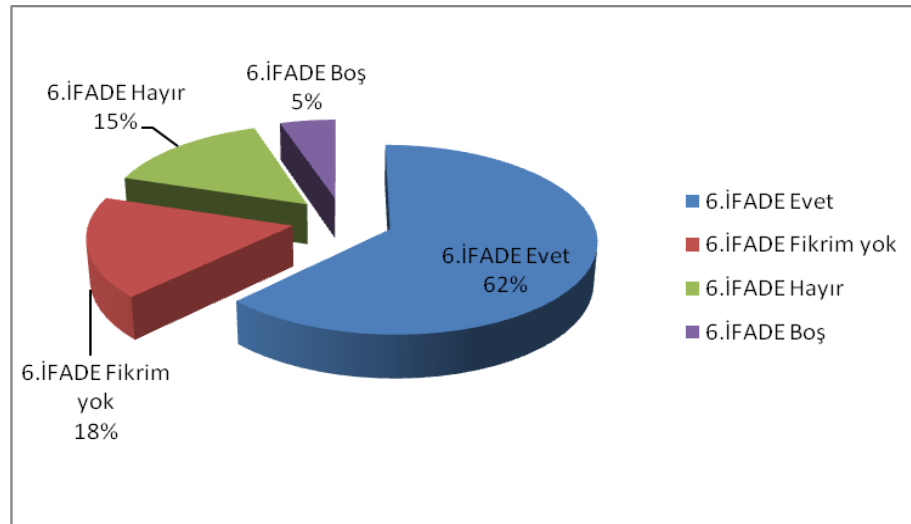
- Drama etkinliklerinde içinde bulunulan kültür dikkate alınarak hazırlık yapılmalıdır.

Grafik 4.16. Drama Etkinliklerinde Kültür Dikkate Alınarak Hazırlık Yapılmalıdır

Katılımcı öğretmenlerin 65%'i drama etkinliklerinde içinde bulunulan kültür dikkate alınarak hazırlık yapılması gerektiğine inanmaktadır. Düşük bir oran, 18% ise bu ifadeye katılmamıştır.

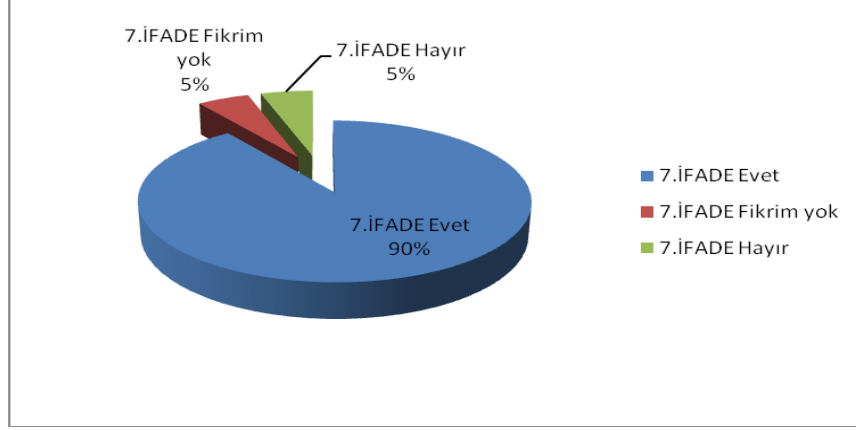
- Dramanın bir oyun süreci olduğu düşünülürse, her türlü etkinliğe yer verilebilir.

Grafik 4.17. Dramada Her Türlü Etkinliğe Yer Verilebilir

Öğretmenlerin 62%'si her türlü etkinliğe yer verilebileceğini belirtmiş, yine düşük bir oran 15% ise bu ifadeye katılmamış ve 18%'i bir fikri olmadığını ifade etmiştir.

- Drama öğretmenin etkinliklerde daha etkili olması için bu alanda eğitime tabi tutulmuş olması önemlidir.

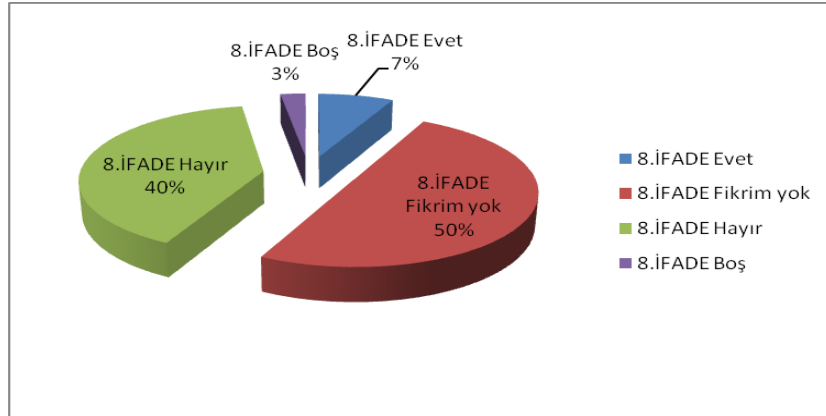

Grafik 4.18. Öğretmenlerin Drama Alanında Eğitimi Gereklidir.

Öğretmenlerin drama alanında eğitim alması gerektiği belirtilmiştir.

Bu ifadeye katılım 90% oranında gerçekleşmiştir. Dikkat çeken çok düşük bir oran ise %5 ile katılmamış ve yine %5 ise bir fikri olmadığını belirtmiştir.

- Türkiye’de eğitimcilerin kendilerini drama alanında geliştirmelerine yönelik birçok özel kurs ve hizmet içi eğitim programı bulunmaktadır.

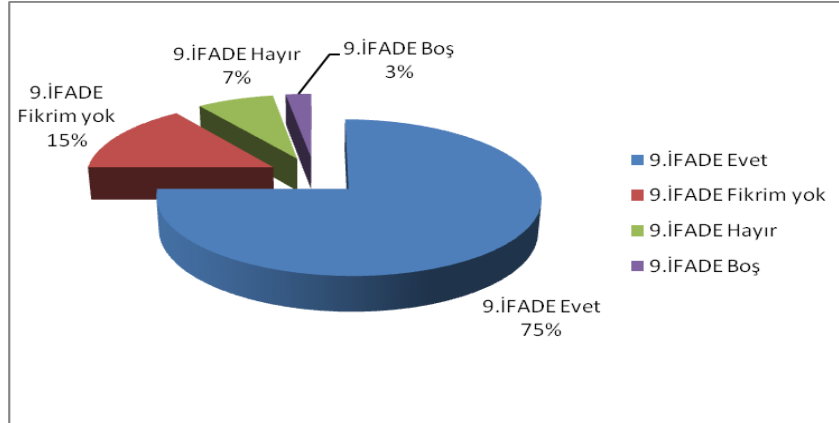

Grafik 4.19. Türkiye’de Eğitici Drama Kursları Bulunmaktadır

Öğretmenlerin sadece 7%’si Türkiye’de eğitici drama kursları bulunduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 40%'ı Türkiye de eğitimcilerin kendilerini drama alanında geliştirmelerine yönelik özel kurs ve hizmet içi eğitim programı bulunmadığını; 50% ise bir fikri olmadığını belirtmiştir. 7% bu ifadeye katılmıştır.

- Eğitici drama yeni bilgi vermek için de uygundur.

Grafik 4.20. Eğitici drama yeni bilgi vermek için de uygundur

Almanca öğretmenlerinin 75%'i eğitici dramının yeni bilgi vermek için de uygun olduğunu düşünmektedir.

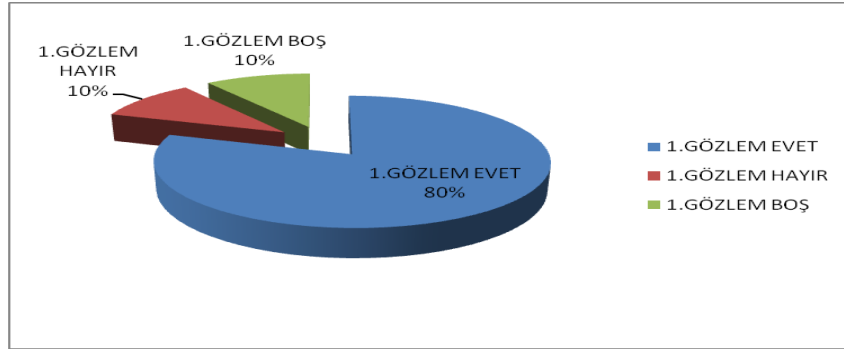
Yine az sayıda 15% oranında katılımcı yorum yapmamış, 7%'si ise Eğitici drama yeni bilgi vermek için de uygundur" ifadesine katılmamıştır.

4.3 Anket III. Bölüm Değerlendirmesi

III. Bölüm' de öğretmenlere "Derslerinde dramayı bir metot olarak kullandıklarında öğrencilerinde hangi durumları gözlemledikleri" sorulmuştur.

- I. Bölümün 8. sorusunda derslerinde eğitici drama kullanmadığını belirten 10%'luk dilim genellikle bu bölümün ilk üç sorusunu boş bırakmış diğer soruları cevaplandırmıştır.

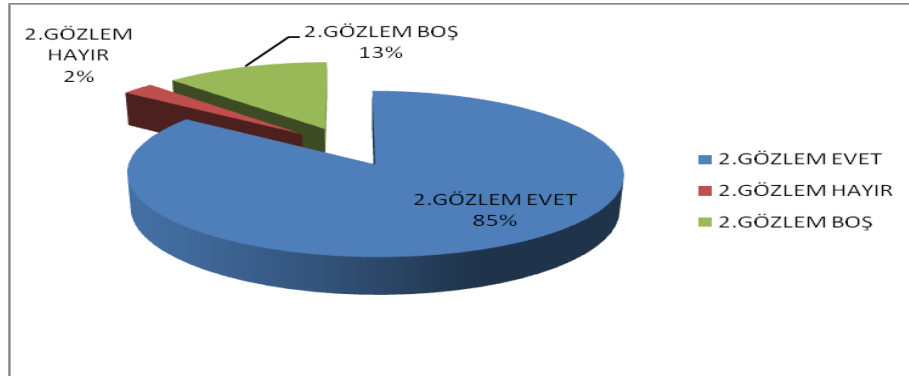
Soru 1: Dramaya aktif olarak katılıyor mu?

Grafik 4.21. Öğrenci Katılımı

Anketi dolduran Almanca öğretmenlerinin 80%'i öğrenenlerin dramaya aktif olarak katıldığı bilgisini paylaşmıştır. Ancak öğretmenlerin 10%'u bu soruya hayır cevabını vermiş, 10% ise boş bırakmıştır.

Soru 2: Grupla ya da sınıfla birlikte çalışıyor mu?

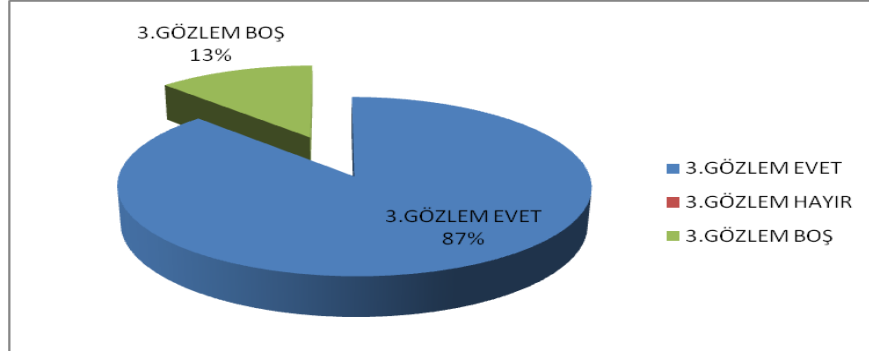

Grafik 4.22. Dramada işbirlikli çalışma

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 85%'i öğrenenlerin grupla ya da sınıfla birlikte çalıştığını belirtmiştir.

Grafik4.19'da görüldüğü gibi bu soruyu da sadece küçük bir oran 13%'ü boş bırakmış, 2% ise öğrenenlerin grupla ya da sınıfla birlikte çalışmadığını belirtmiştir.

Soru 3: Sözel veya sözel olmayan yollarla (vurgu, mimik...) kendini ifade edebiliyor mu?

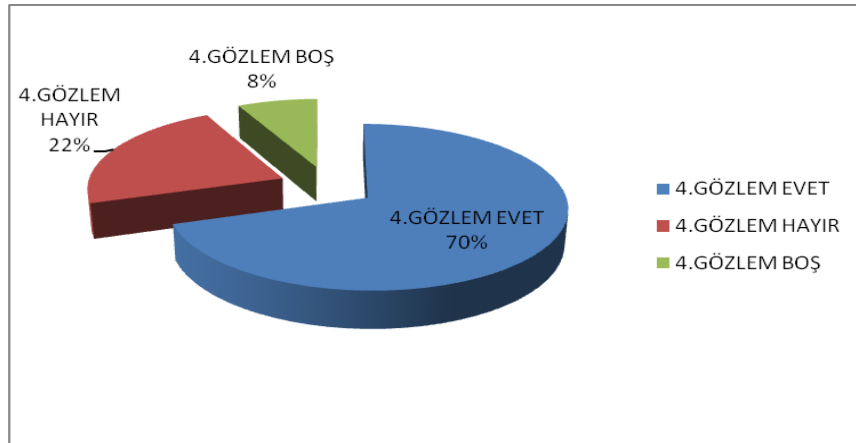

Grafik 4.23. Dramada Kendini İfade Etme Yöntemleri

Bu soruya cevap veren öğretmenlerin 100%'ü öğrencilerinin eğitici drama ile sözel veya sözel olmayan yollarla(vurgu, mimik...) kendini ifade edebildiğini gözlemlemiştir.

Öğretmenlerin 13%'ü bu soruyu boş bırakırken hayır cevabı veren olmamıştır.

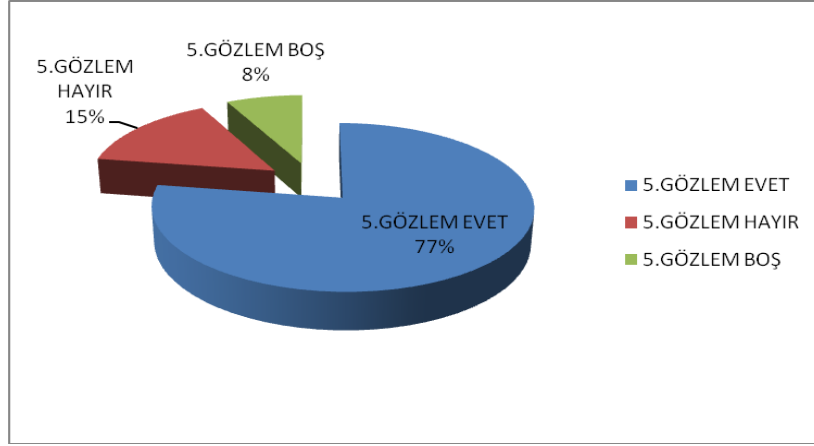
Soru 4: Üretici ve hayal gücüne bağlı roller geliştirebiliyor mu?

Grafik 4.24. Dramada Hayal Gücüne Bağlı Roller Üretme

Bu kapsamda yapılan geri bildirimde göre 70% oranında öğrenenlerin üretici ve hayal gücüne bağlı roller geliştirdiğini gözlemleyen Almanca öğretmenine karşın 22% böyle bir gözlemde bulunmamış, 8% ise boş bırakmıştır.

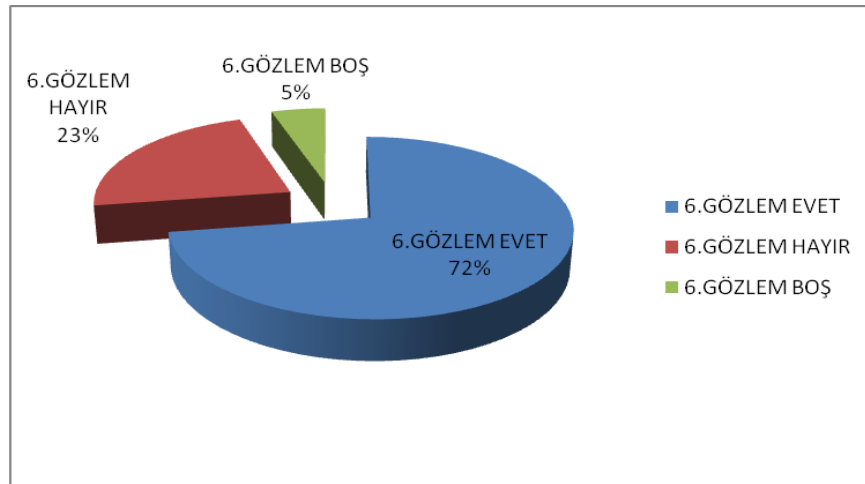
Soru 5: Üreticiliğini drama ortamına aktarabiliyor mu?

Grafik 4.25. Drama Ortamında Üreticilik

Anketi dolduran Almanca öğretmenlerinin 77%'si öğrenenlerin üreticiliğini drama ortamına aktarabildiğini gözlemlerken öğretmenlerin 15%'i böyle bir durum gözlemlemediğini ortaya koymuştur.

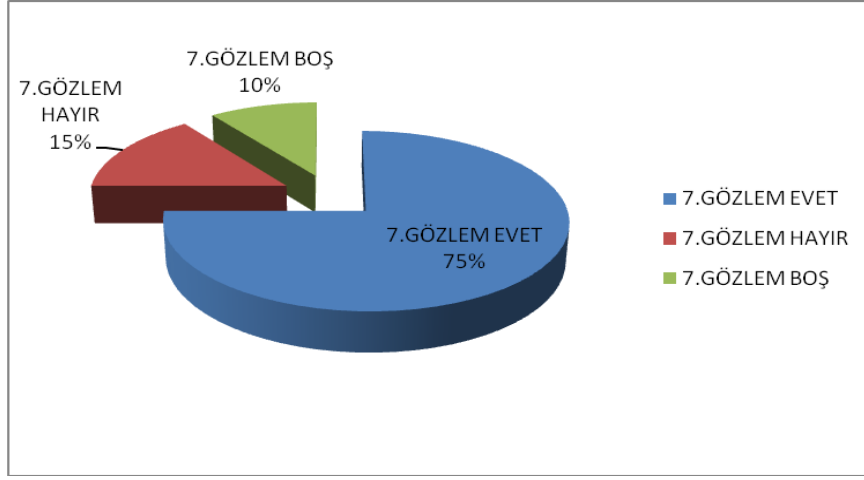
Soru 6: Rollerini, duygularını, düşüncelerini empati kurarak aktarabiliyor mu?

Grafik4.26. Dramada Empati

Almanca öğretmenlerinin 72%'si öğrenenlerin rollerini, duygularını, düşüncelerini empati kurarak aktarabildiğini gözlemiştir. Öğretmenlerin 23%'ü ise böyle bir gözlemde bulunmadığını ifade etmiştir.

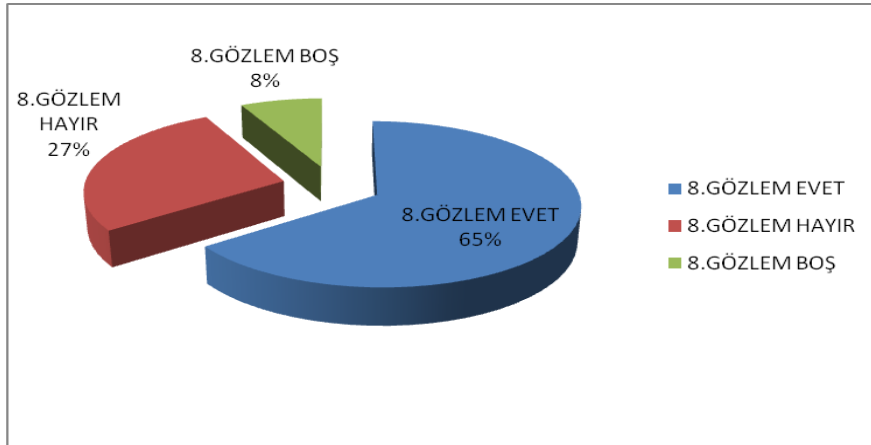
Soru 7: Yabancı dil dersinde öğrenci eğitici drama uygularken yabancı kültürle karşılaşır mı?

Grafik 4.27. Eğitici Drama ile Yabancı Kültür Algılanması

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 75%'i öğrenenlerin yabancı dil dersinde eğitici drama uygularken yabancı kültürle karşılaştığını gözlemlemiştir. Öğretmenlerin 15%'i ise bu soruya hayır cevabını vermiştir.

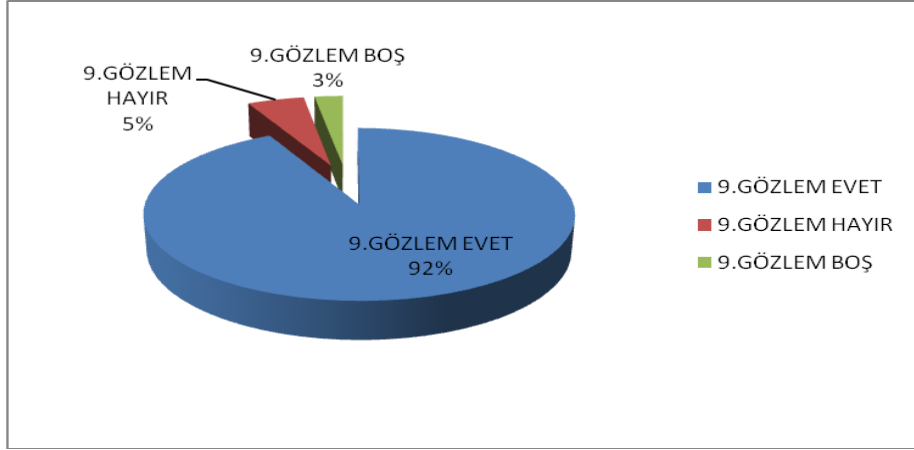
Soru 8: Drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi öğrencinin özgüvenini sarsar mı?

Grafik 4.28. Eğitici Dramada Hataların Düzeltilmesi

Öğretmenlerin 65%'i drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi öğrencinin özgüvenini sarsar görüşündedir. Yine azımsanmayacak bir oran olan 27% ise özgüveni sarsmayacağını düşünmektedir.

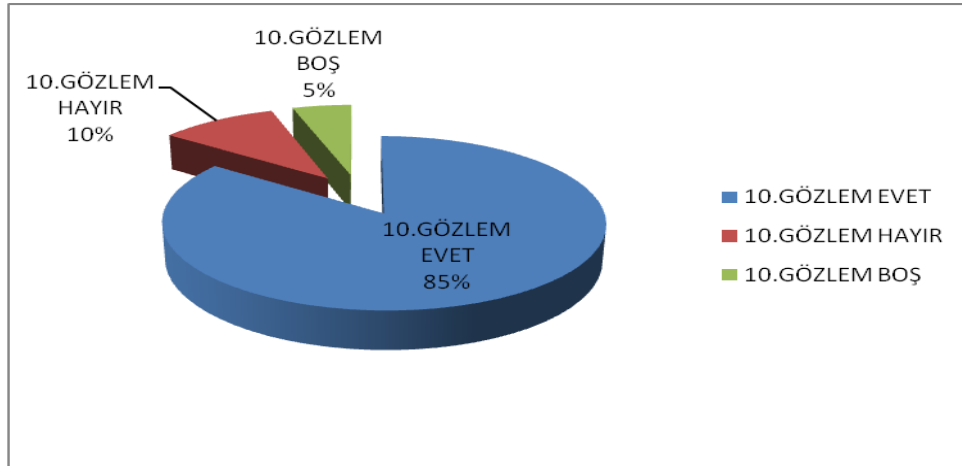
Soru 9: Eğitici drama Almanca ęđretiminde konuların yaşayarak kavranmasını sağlar mı?

Grafik 4.29. Almanca ęđretiminde Konuların Yaşayarak Kavranması

Anketi dolduran Almanca ęđretmenlerinin 92%'si eğitici drama Almanca ęđretiminde ęđrenenlerin konuları yaşayarak kavramasını sağladığını belirtmiştir.

Soru 10: Eğitici drama Almanca ęđretiminde farkına varılmamış ęzelliklerin keŐfedilmesini sağlar mı?

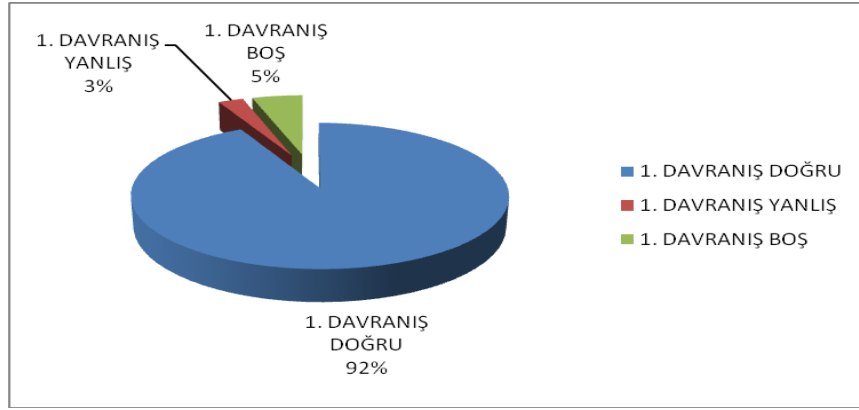
Grafik 4.30. Eğitici dramada Farkına Varılmamış ęzelliklerin Keşfedilmesi

Eğitici dramanın Almanca ęđretiminde farkına varılmamış ęzelliklerin keŐfedilmesini sağladığını dıŐünen 85% ęđretmen bulunmaktadır. Bu soruya 10% gibi dıŐük bir oran ise hayır cevabı vermiştir.

4.4 Anket IV. Bölüm Değerlendirilmesi

IV. Bölüm’de Almanca öğretmenlerinden doğru buldukları davranışı belirtmeleri istenmiştir.

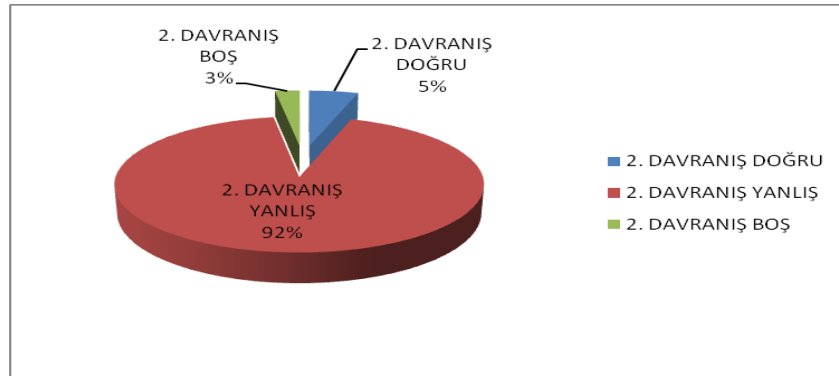
1. Almanca öğretiminde eğitici drama ile öğrenci öğrenmeye daha iyi motive ediliyor.

Grafik 4.31. Eğitici Dramada Motivasyon

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 92%’si öğrenenlerin eğitici drama ile motive edildiğini düşünmektedir. Bu soruya 3% oranında yanlış cevabı verilirken 5% oranında boş bırakılmıştır.

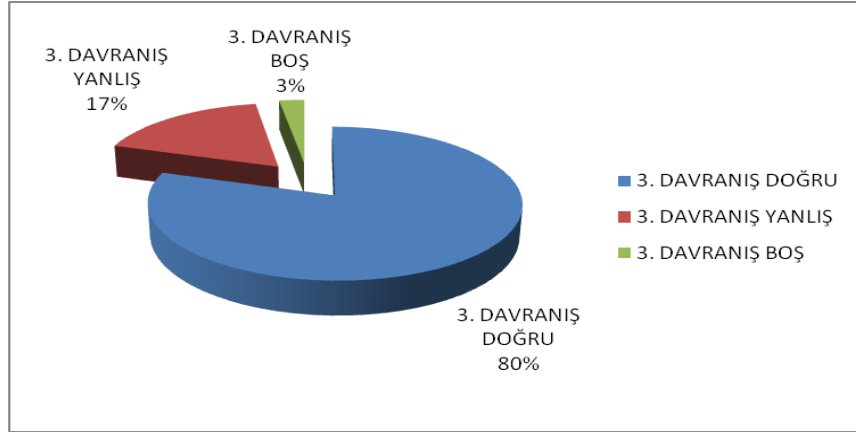
2. Drama çalışmaları genellikle grup olarak yapıldığından bireysel başarının gelişmesini engelliyor.

Grafik 4.32. Grup Çalışması ile Başarının Engellenmesi

Anketi dolduran Almanca öğretmenlerinin 92%'si Drama çalışmalarının bireysel başarının gelişmesini engellediği fikrine katılmamışlardır. 3%'lük bir dilim olumlu cevap verilirken 5% oranında boş bırakılmıştır.

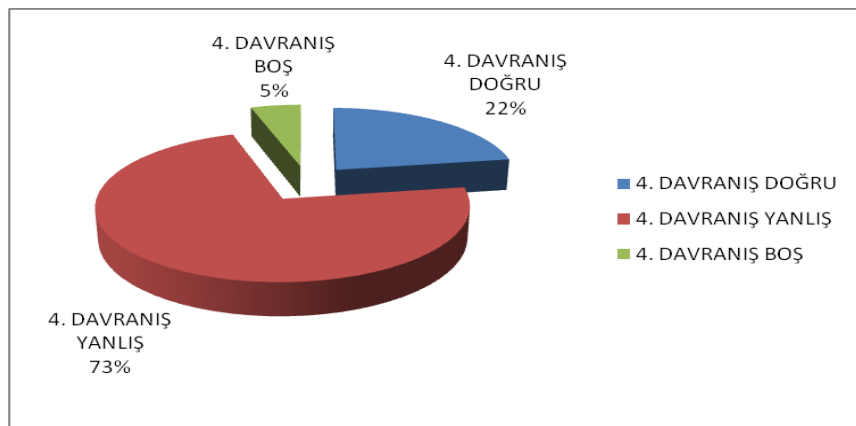
3. Eğitici drama sayesinde öğrenci somut ve soyut arasında ilişki kurabiliyor.

Grafik4.33. Eğitici Drama ile Soyut Somut İlişkisi

Eğitici drama sayesinde öğrenci somut ve soyut arasında ilişki kurabileceğini belirten Almanca öğretmenleri 80% oranındadır. Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 17%'si bu yoruma katılmamıştır.

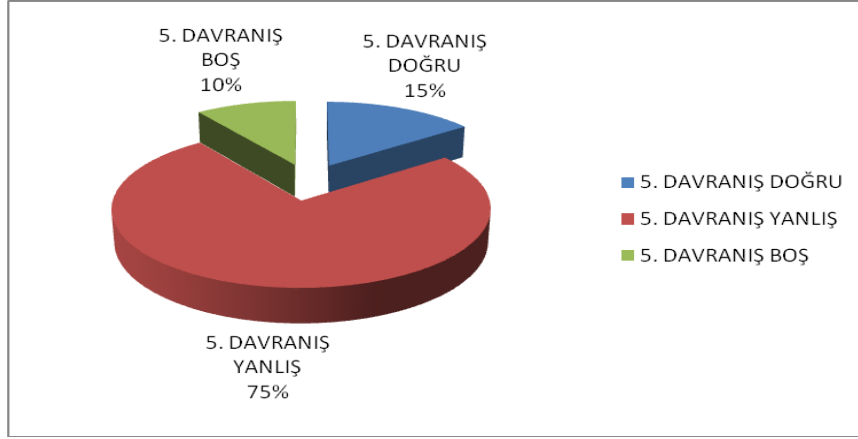
4. Öğrenci drama çalışmasına aktif olarak katılmaktan kaçıyor.

Grafik 4.34. Aktif Katılımdan Kaçınma

Anketi dolduran Almanca öğretmenlerinin 73%'ü öğrencinin drama çalışmasına aktif olarak katıldığını belirtirken 22%'si bu yoruma katılmamıştır.

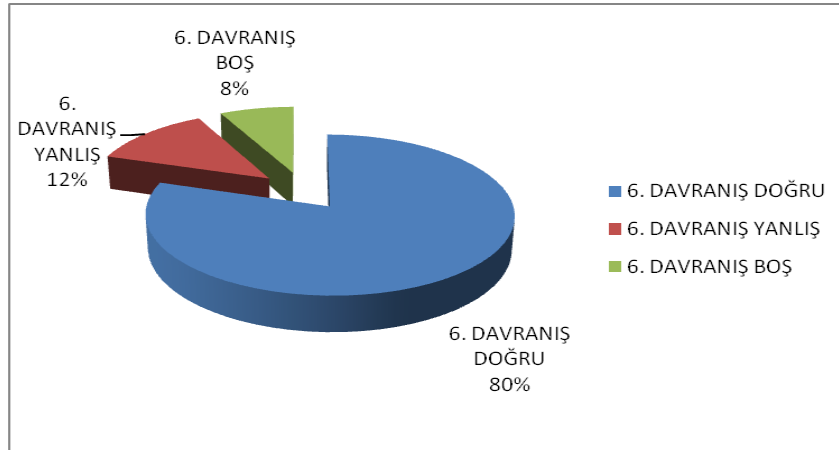
5. Eğitici drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi gerekmektedir.

Grafik 4.35. Eğitici Dramada Hataların Düzeltilmesi

Öğretmenlerin 75%'i eğitici drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi gerektiğini düşünmektedir. Öğretmenlerin 15%'i ise hataların düzeltilmesi gerektiği fikrindedir.

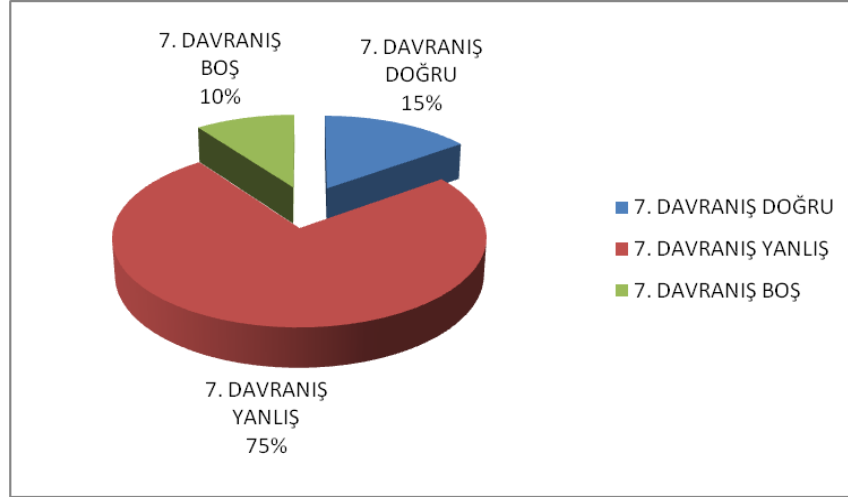
6. Eğitici drama etkinliğinin yapılabilmesi için gerekli olan iki temel unsur öğretmen ve öğrencidir.

Grafik 4.36. Dramada Temel Unsur Öğretmen ve Öğrenci

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 80%'i eğitici drama etkinliğinin yapılabilmesi için öğretmen ve öğrencinin yeterli olduğunu işaretlemiştir. Bu kapsamda önemli bir grup öğretmen ise 12% oranında bu iki unsurun yetmeyeceği düşüncesindedir.

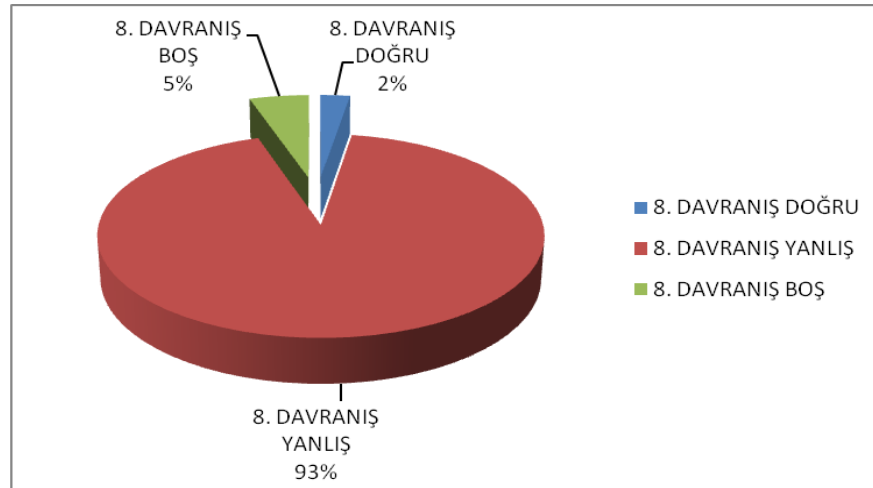
7. Duyusal ve psikomotor gelişimi temel alan eğitici drama derslerinde yeni bilgilere yer verilmesi amaca aykırıdır.

Grafik 4.37. Eğitici Drama Derslerinde Yeni Bilgilere Yer Verilmesi

Bu ifadeyi ankete katılan öğretmenlerin 75%'i yanlış bulmuştur. Ancak 15% oranında doğruyu işaretleyen öğretmen olmuştur.

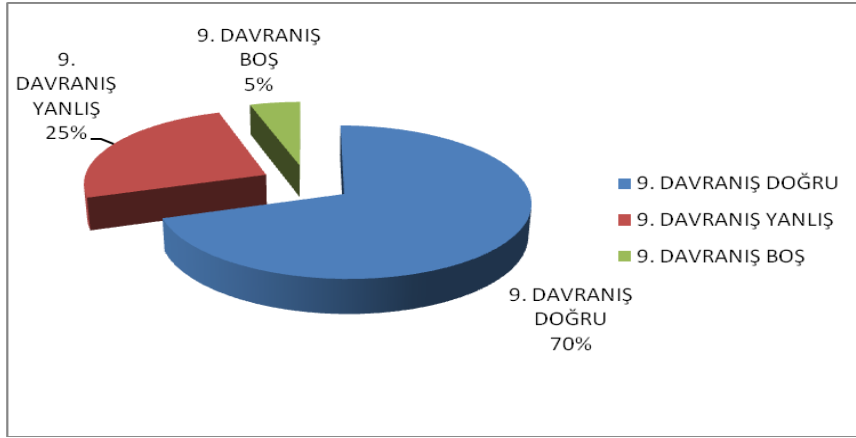
8. Eğitici dramının gerçek yaşamla hiçbir ilgisi yoktur.

Grafik 4.38. Eğitici Dramının Gerçek Yaşamla İlgisizliği

Eğitici dramının gerçek yaşamla ilgisi olmadığına inanan öğretmenlerin oranı 2% olarak görülmektedir. Büyük bir çoğunluk ise 93% eğitici dramayı gerçek yaşamla ilgili bulmaktadır.

9. Eğitici dramayı da içine alan aktif öğrenmede fiziksel koşullar önemlidir.

Grafik 4.39. Eğitici Dramada Fiziksel Koşullar

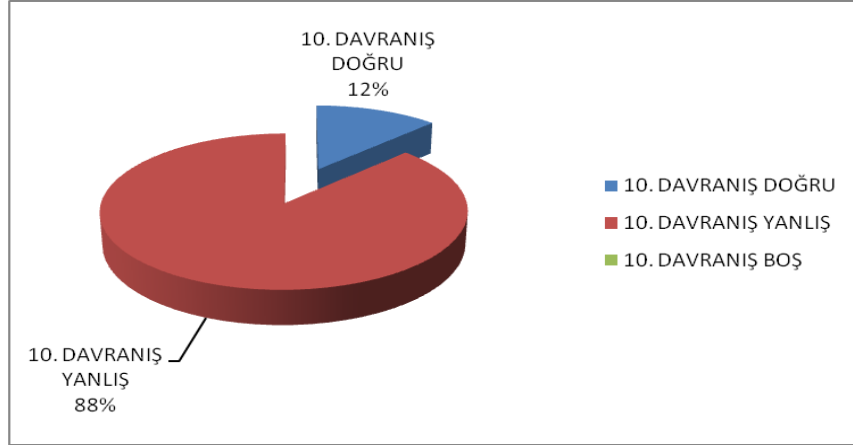
Anketi yazan Almanca öğretmenlerinin 70%'i eğitici drama uygulamasında fiziksel koşulları önemli bulurken 25%'i fiziksel koşulların önemli olmadığını inanmaktadır.

Tablo 4.4. b1s8 * b4s9 Çapraz Değerlendirme

		b4s9			Total
		Doğru	Yanlış	Boş	
b1s8	Evet	24	9	2	35
	Hayır	4	1	0	5
Total		28	10	2	40

Tablo 4.4'de görüldüğü gibi derslerinde drama oyun ve tekniklerini kullandığını belirten 35 öğretmenin 24'ü (68%'i) fiziksel koşulların önemli bulduğuna belirtmiştir. Eğitici dramayı dersinde kullanmayan Almanca öğretmenlerinin 80%'i fiziki koşullarının önemli olduğunu belirtmiştir. Bu da derslerde eğitici drama kullanımının fiziki ortamın uygunluğuyla ilgili olduğunu ve fiziki şartların uygun olmadığını düşünen öğretmenlerin sınıfta dramaya yer vermediğini göstermektedir.

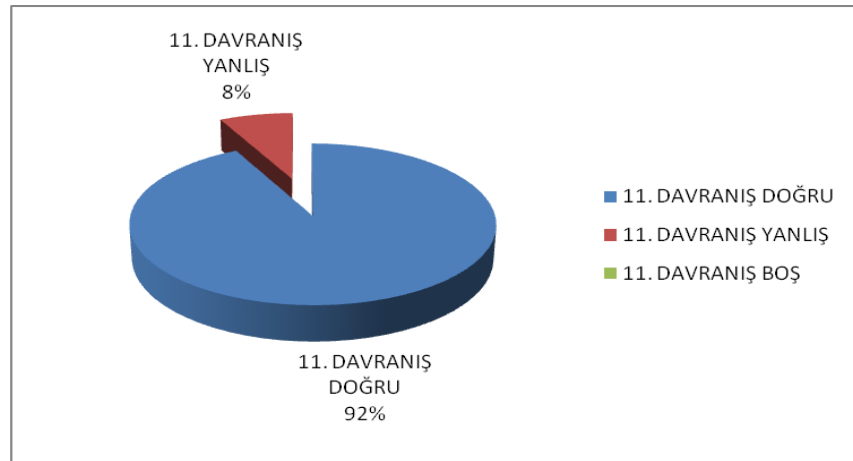
10. Eğitici drama çalışmaları genellikle grup çalışması olarak düşünüldüğünden; öğretmenler bilen ve bilmeyeni ayırt etmekte güçlük çeker.

Grafik 4.40. Eğitici Drama Çalışmalarında Bilen ve Bilmeyeni Ayırt Edilmesi

Anketörlerin 88%'i eğitici drama çalışmalarında bilen ve bilmeyeni ayırt etmekte güçlük çekmediklerini bildirirken öğretmenlerin 12%'si öğretmenin bilen ve bilmeyeni ayırt etmekte güçlük çektiğini belirtmiştir.

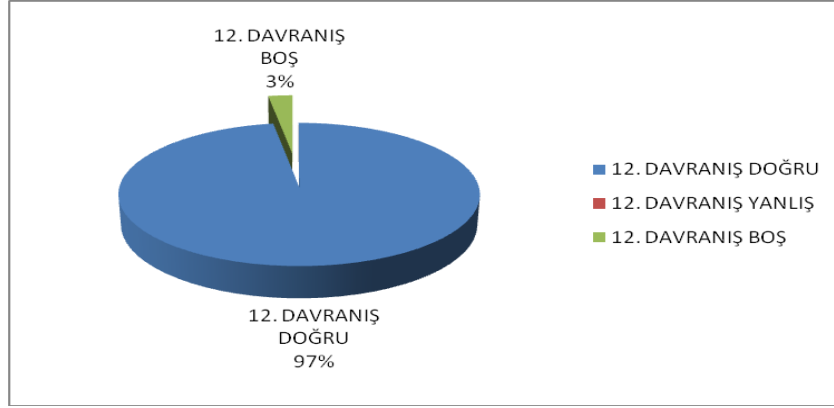
11. Yabancı dil derslerinde drama etkinlikleri ile yeni bir kültürü de tanıtmaya şans buluyorum.

Grafik 4.41. Eğitici Drama Etkinlikleri ile Yeni Bir Kültürün Tanıtımına

Bu ifadeye 92% oranında doğru cevabı alınmıştır. Küçük bir oranda 8% yabancı dil derslerinde drama etkinlikleri ile yeni bir kültürü de tanıtmaya şans bulmadığını belirtmiştir.

12. Eğitici drama ve oyunları ile öğrenciler derse daha iyi motive edilebilir.

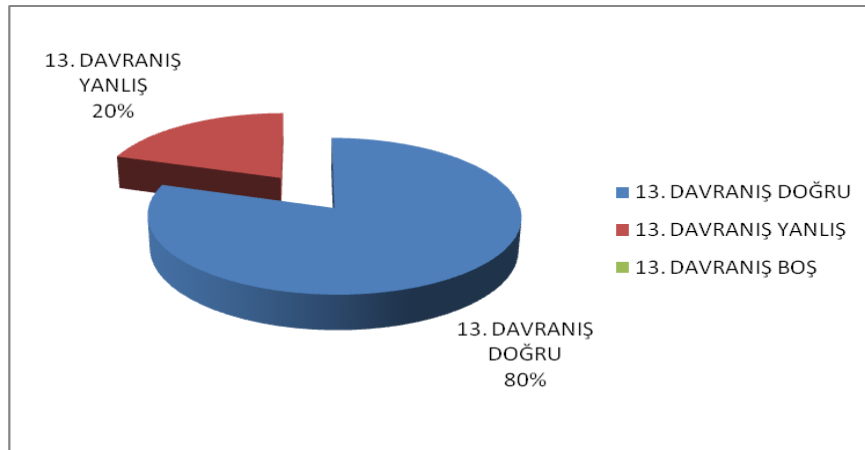

Grafik 4.42. Eğitici Drama İle Motivasyon

Öğretmenlerin 100%'ü öğrencilerin eğitici drama yöntemi ile motive edilebildiğini belirtmiştir.

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 97%'si eğitici drama ve oyunları ile öğrencilerin derse daha iyi motive edilebileceğini düşünmektedir. Bu ifadeyi yanlış bulan hiç olmamıştır.

13. Eğitici drama dersinde konu işlenmesi daha uzun zaman ister.

Grafik 4.43. Eğitici Dramada Zaman Faktörü

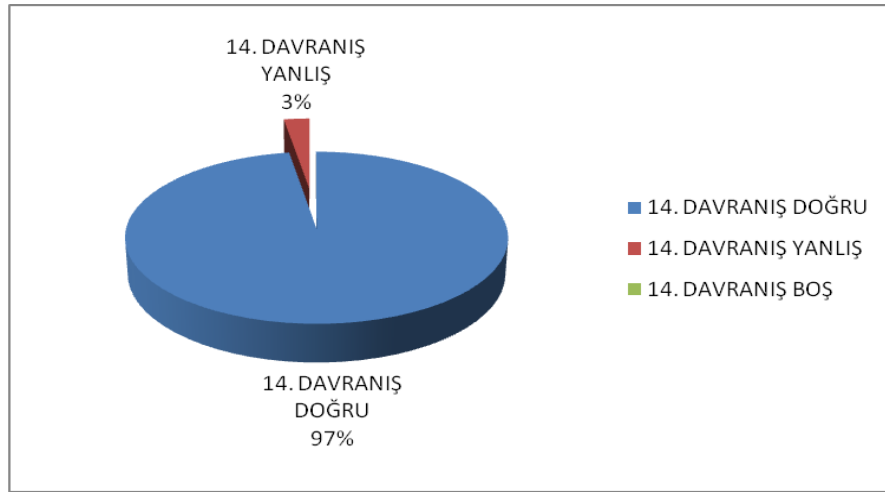
Anketi cevaplayan Almanca öğretmenlerinin 80%'i eğitici drama dersinde konu işlenmesinin daha uzun zaman istediğini belirtmiştir. 20% ise bu ifadeye katılmamıştır.

Tablo 4.5.b1s8 * b4s13 Çapraz Değerlendirme

		b4s13		Total
		Doğru	Yanlış	
b1s8	Evet	28	7	35
	hayır	4	1	5
Total		32	8	40

Tablo 4,5’de eğitici drama yönteminin derste kullanma durumunu b1s8 değerlendirmesi ile verilmiştir. Eğitici drama dersinde konu işlenmesinin daha uzun zaman istemesi konusundaki görüşleri ise b4s13 veri sonuçları ile görülmektedir. Derslerinde eğitici dramayı kullanan 35 öğretmenden 28’i (80%’i); derslerinde drama kullanmayan 5 öğretmenin 4’ü(80%’i) dramanın uzun süre aldığını düşünmektedir. Dersinde drama kullanmayan bir öğretmen ise zaman faktörünü önemsiz bulmuştur.

14. Eğitici drama derslerinde tüm duyularla öğretilir. Dilin algılanması bilişsel, duygusal ve devinimsel yollarla gerçekleşir.

Grafik 4.44. Eğitici Drama Derslerinde Tüm Duyularla Öğretim

Anketörlerin 97%’si eğitici drama derslerinde tüm duyularla öğretim yapıldığını düşünmektedir. Almanca öğretiminde yaparak, yaşayarak, duyularla etkin ve kalıcı öğrenme eğitici drama metoduyla gerçekleştirilebilir.

BÖLÜM V. SONUÇ

İstanbul ili sınırlarında İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınarak uygulanan anketin sonuçları tüm il, bölge veya ülke için genelleyici bağlamda yorumlanamaz. Veriler 2013-2014 öğretim yılında izin alınan okullarda görev yapan ve ulaşılabilen Almanca öğretmenlerinin görüşlerine dayanmaktadır.

5.1 Yargı

Bu araştırmada yabancı dil öğretimine eğitici drama nasıl etki eder, Almanca öğretmenleri yabancı dil öğretiminde eğitici drama kullanımı konusunda ne düşünmektedir, gibi sorulara cevap aranmıştır. Eğitici dramının özellikle 14-16 yaş grubu gençlerle çalışılan Almanca öğretimi için vazgeçilmez bir yöntem olduğu, öğretmen adaylarının yetiştirilmesi sırasında bu yöntemin daha yoğun uygulanmasının gerekliliği sonuçları elde edilmiştir.

Çalışmanın ilk amacı (Bkz.s:4) eğitici drama tekniklerinin 9. ve 10. sınıf yabancı dil derslerinde kullanılmasının faydalarının neler olduğu ile ilgili analizlerin sonucuna göre, eğitici drama metodu Almanca öğretiminde:

- öğrenciyi konuşturmak için çok iyi bir yöntemdir.
- bireysel öğrenme stilleri için uygundur.
- konular yaşanarak kavranır, daha kalıcı öğrenilir,
- anlaşılmayan kelimeler hareketler aracılığıyla, kontekst içinde (bağlamda) kavranabilir,
- öğrenci öğrenmeye daha iyi motive edilir,
- çekingenlik veya korku gibi engelleri bir kenara bırakabilir,
- drama etkinlikleri ile yeni bir kültürü de tanır, kültürlerarası değerlendirmeler yapabilir.
- tüm duyularla dilin algılanması bilişsel, duygusal ve devinimsel yollarla gerçekleşir.

Ayrıca eğitici drama yöntemi ile;

- Derslere aktif katılmayan öğrencilerin ilgisi drama çalışmaları ile sağlanabilir.
- Öğrenci merkezli bir ders işlenir.
- Öğrenci göreve odaklanır. (Handlungsorientierung)
- Eğitici dramada tümevarımsal(induktiv) öğrenme gerçekleşir.
- Öğrenci yabancı dilde deneyim ve yaşantı kazanarak dili çok yönlü algılar.
- Öğrenciler birlikte çalışır, birbirinden öğrenir ve işbirlikli öğrenmeyi yaşarlar.
- Öğrencilerde kendini başkasının yerine koyma; empati ve kendine güven gelişir.
- Öğrencilerde eleştirel düşünmeyi(critical thinking) geliştirir.
- Öğrencilerin hayal gücünü, özgün düşünmeyi, üretmeyi destekler.
- Öğrencilerde sanatsal duyarlılığın artmasını sağlar.

Eğitici dramanın başka olumlu etkileri sıralanabilir. Ancak 14-16 yaş hedef öğrenci kitlesi için bu etkilerin eğitici dramayı vazgeçilmez metodlardan biri olarak karşımıza çıkardığı kabul edilmelidir. Eğitici dramanın etkinliği sınıf içi kullanımı arttıkça ortaya çıkacaktır. Oysa zaman, yer, müfredat gibi gerekçelerle eğitici drama derslerde istenilen oranda kullanılmamaktadır.

Uygulanan anket sorularına verilen cevaplardan Almanca öğretmenlerinin drama tekniklerini yabancı dil öğretiminde etkin bir yöntem olarak kabul ettikleri ve bu konuya ilgi duydukları sonucu çıkarılabilir. Almanca öğretmenlerinin 90%'ı yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerini önemli bulduğunu belirtmiş ve açık uçlu sorulara verdikleri cevaplarla eğitici drama tekniklerinin Almanca öğretimi için önemini açıklayarak desteklemişlerdir. Ayrıca ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 100%'ü eğitici drama derslerinin, öğrencinin derse katılımını ve ders içeriğini benimsemesini olumlu etkilediğini destekleyici açıklamalarla savunmuştur. Ancak öğretmenin drama konusunda eğitime tabi tutulmuş olması gerektiği sonucu çıkmıştır.

Araştırmanın ikinci amacı olan Almanca öğretmenlerinin “eğitici drama” konusunda yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları ile ilgili analizler sonucuna göre Almanca öğretmenleri lisans döneminde eğitici drama eğitimi görmemiştir. Eğitici Drama ile yabancı dil öğretimi konusunda özel kurs ya da hizmet içi eğitim ise yetersizdir. Bu konudaki yayınlar da yetersizdir ve daha geniş öğretmen kitlesine ulaşılması gereklidir.

Almanca öğretmenleri eğitici drama metodu ile yabancı dil öğretimi konusunda eğitim görmek istemektedir.

Araştırmanın üçüncü amacı ile ilgili analiz sonuçlarına göre Almanca öğretmenleri derslerinde eğitici drama aktivitelerine yer veriyorlar. Ancak eğitici drama uygulanırken kısıtlı ders saatleri düşünüldüğünde, yıllık plan nedeniyle zaman sorun olmaktadır. Fiziksel koşullar da eğitici drama çalışmalarını için elverişli olmalıdır.

Araştırmanın dördüncü amacı eğitici drama metodu Almanca derslerinde nasıl daha etkin yer alabileceği ile ilgili analiz sonucuna göre doğaçlama, donuk resim ve pantomim çalışmaları Almanca öğretiminde daha verimli olacaktır.

Çalışmanın beşinci amacı ile ilgili analizler Almanca öğretiminde Dilbilgisi, Konuşma, Artikel, Yazma, Edatlar, Dinleme / Anlama ve Kelime Bilgisi alanlarında zorluklarla karşılaşılmaktadır. Bunlar arasında en çok zorlanılan konu ise “konuşma” ve “Dilbilgisi”dir.

5.2 Tartışma

Anket verilerinden yola çıkarak eğitici dramının yabancı dil dersleri için öneminin tartışılmayacağı, öğretmenlerin daha etkin bir şekilde drama tekniklerini derslerinde kullanmak istedikleri ve eğitici drama teknikleri konusunda bilgi ve deneyim paylaşımına ihtiyaç duydukları söylenebilir.

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin sadece 37% si eğitici drama teknikleri ile ilgili yayın okuduğunu belirtmiş, sadece 57%'si hizmet içi eğitimde drama ile karşılaşmıştır, ancak onlar da bu eğitimi yetersiz bulmaktadırlar. Gerek devlet gerekse özel lise öğretmenlerinin yarısından fazlası özellikle seminerlere/ çalıştaylara ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Sadece 7%'si Türkiye'de eğitimcilerin kendilerini drama alanında geliştirmelerine yönelik özel kurs ve hizmet içi eğitim programı bulunduğunu düşünmektedir. Bu veriler Türkiye'de eğitici drama konusunda daha etkin çalışılması ve daha yoğun bilgi alış-verişinin sağlanması gerektiğini göstermektedir.

Ankete katılan Almanca öğretmenlerinin 90%'ı derslerinde drama oyun ve teknikleri kullandığını belirtmiştir. Bu teknikler arasında doğaçlama, donuk imgeler ve pantomim

öne çıkan aktiviteler olmuştur. Almanca öğretmenleri eğitici drama teknikleri konusunda ders kitaplarında “Rol yapma” aktivitelerinin yer aldığı bilgisini paylaşmıştır. Ancak hazır cümlelerle sunulan diyalogları okumanın eğitici drama teknikleri arasında yer aldığı söylenemez, çünkü eğitici dramada öğrenciler kendileri konuşma metinlerini oluştururlar.

Anketteki “14-16 yaş öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerinin sizce dersinize katkısı nedir?” açık uçlu sorusuna 100% oranında “Evet” cevabı verilmesi ve yapılan yorumlar eğitici dramanın bu yaş grubuyla çalışılmasının önemli faydalarının büyük ölçüde öğretmenlerce bilindiğini göstermiştir. Özellikle eğitici drama derslerinin, öğrencinin derse katılımını ve ders içeriğini benimsemesini olumlu etkilediği belirtilmiştir. Derslerinde drama oyun ve tekniklerini kullanmadığını belirten öğretmenler de eğitici drama derslerinin konsantrasyona, öğrenmenin akılda tutulmasına ve kavrama kapasitesine olumlu etki ettiğini kabul etmektedir. Bu da öğretmenlerin eğitici drama uygulamak konusunda desteğe ihtiyaçları olduğunu göstermektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin 95%'i eğitici drama metodunun öncelikle konuşma becerisinin geliştirilmesinde etkin olduğunu belirtmiştir. Ankette Almanca öğretiminde öğrencilerimizin en çok zorlandığı iki konudan birinin konuşma yetisi olduğu sonucunun çıktığı göz önünde tutulursa eğitici drama aktivitelerinin yabancı dil dersleri için ne kadar önemli olduğu daha net anlaşılmaktadır.

Eğitici drama etkinliğinin yapılabilmesi için öğretmen ve sınıftaki öğrencilerin yeterli olduğunu savunan 80% oranında katılımcı vardır. Bununla birlikte 70% eğitici drama ile öğrenmede fiziksel koşulları önemli bulmaktadır. Ayrıca 80% eğitici drama dersinde konu işlenmesinin daha uzun zaman istediğini düşünmektedir. Çalışmanın ilk bölümünde zaman faktörü ve çalışma ortamı olarak ele alınan bu etkenler (Bkz. s:42) öğrencilerin ilk eğitim yıllarından başlanarak grup çalışmasına alışmaları sağlanarak aşılabılır. Öğrenciler eğer rol yapma tekniklerinin, iş birlikçi çalışma şeklinin ve grup çalışmasının işleyişini derslerde daha sık görürlerse, ve bu yöntemlere alıştırlarsa uygulamada açıklama süreci kısılacak, öğrenciler kendilerinden ne beklendiğini daha çabuk anlayacakları için akış hızı kazanacaktır. Eğitici drama derslerde uygulandıkça

sınıfı bu çalışmalar için uygun hale getirme seçenekleri geliştirilebilir. Çünkü eğitici drama uygulanarak yaşanabilecek zorluklar görülür ve çözümler bulunabilir.

5.3 Öneriler

Anketi cevaplandıran katılımcıların 70%'inin eğitici drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve yetilerle donanımlı olmadıklarını belirtmesi, bu konuda daha fazla eğitim ve bilgi paylaşımına ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Ancak lisans dönemleri boyunca eğitici drama teknikleri konusunda eğitim alan öğretmen sayısı 15% ile sınırlıdır ve onlar da aldıkları eğitimi yetersiz bulmaktadır. Bu nedenle; Almanca öğretmenlerinin ihtiyaç duydukları eğitici drama öğretimi üniversitelerde daha yoğun yer alabilir.

Almanca öğretiminde eğitici dramanın etkinliğini öğretmenler deneyimlerine dayanarak savunmaktadırlar ve bu alanda eğitim alma ihtiyaçlarını dile getirmişlerdir. Bu gereksinim eğitim lisans öğrenimi sırasında ders olarak işlenmeli ve sonrasında hizmet içi eğitimi olarak gelişim seminerleri ile desteklenerek sürdürülmelidir. Ayrıca Almanca öğretmenlerinin belli yaş grubu ve ilgi düzeylerine yönelik çalışmalarını paylaşabilecekleri web sitelerinin oluşturulması öğretmenlere ders işleme alternatifleri sunabilir.

Derslerde eğitici drama kullanımının fiziki ortamın uygunluğuyla ilgili olduğunu ve fiziki şartların da uygun olmadığını düşünen öğretmenlerin sınıfta dramaya yer vermediği tespit edilmiştir. Oysa her şart ve koşulda eğitici drama aktivitelerine derslerde yer verilebilir. Bu konuda öğretmenlerin deneyime ve bilgi paylaşımına ihtiyacı olduğu söylenebilir.

Almanca öğretmenlerinin 47%'si kullandığı ders kitaplarına ait öğretmen el kitaplarında eğitici drama teknikleri konusuna ilişkin herhangi bir yönlendirmeye rastlamadığı bilgisini paylaşmıştır. Oysa Almanca ders kitaplarında öğretmen yardımcı kitaplarına eğitici drama etkinliklerinin derste uygulanışı konusunda destekleyici bilgiye daha fazla yer verilerek bu konudaki ihtiyaç karşılanabilir.

Eğitici drama dersinde konu işlenmesinin daha uzun zaman istediği düşünülmektedir. Geleneksel yöntemlere alışan öğrenenler grup içinde öğrenme metodunda zorlanabilirler. Ancak eğitici drama aktivitelerinden konuya uygun olanlar; örneğin

donmuş resimlerin giriş, ısınma ya da pekiştirme alıştırmaları olarak sınıflarda kullanılması önerilebilir. Zaman sorunu aktivitelerin daha sık kullanılmasıyla aşılabılır, kısa alıştırmalarla başlanarak drama derslerde yer bulabilir. Eğitici drama uygulamasına başlamak yeterli olacaktır. Çünkü öğrencinin yabancı dilde kendi cümlesini kurması, diyalogunu ihtiyaç duyduğu şekilde söylemesi kendine bu konuda güvenmesini sağlayacaktır. Sonrasında öğrencilerden de bu gibi aktivite talepleri gelecektir. Öğrenciler kitaplarda hazır verilen konuşma metinlerini okumak yerine kendi diyaloglarını oluşturmak isteyeceklerdir. Dikkatleri dağıldığında, uzun derslerde yorulduklarında öğrencilerin drama uygulama istekleri gözlemlenecektir. Müfredatı yetiştirme baskısı altındaki öğretmenler eğitici drama etkinliği ile derse giriş yaparak dikkatini toplamış ve motive olmuş öğrencilerle daha verimli ders işleyebilirler. Böylece öğretmenler bu yöntemin etkinliğini daha iyi fark eder ve bu yönteme daha sık baş vururlar. Yeterki, bu yöntemle öğrenciler ve öğretmenler tanışsın, uygulamaların tadını alsın.

Bu amaçla Almanca öğretmenlerinin eğitici dramayı derslerinde rahatlıkla kullanabilecekleri eğitici drama etkinliklerine Altıncı Bölüm'de yer verilmiştir.

BÖLÜM VI. EĞİTİCİ DRAMA AKTİVİTELERİ

Almanca öğretiminde eğitici drama yönteminin daha etkin kullanımı ders uygulama örneklerinin çoğaltılması ile yaygınlaşabilir. Bu amaçla bazı eğitici drama etkinlikleri bir araya getirilmiştir. Yabancı dil olarak Almanca derslerinde uygulanabilecek aktivite, oyun ve doğaçlama örneklerinin öğretmenler tarafından kullanılabilir olması dikkate alınmıştır. Bu etkinlikler sürekli yeni konulara uyarlanarak yeni çalışma örnekleri oluşturulabilir. Bu nedenle bir aktivitenin sınıfta denenmesi, ilerleyen yeni konularda aynı aktivitenin tekrar kullanılmasını kolaylaştırabilir. Aktivitenin işleyişini daha önce öğrenen öğrenciler kısa sürede etkinliği gerçekleştirir ve daha istekli olurlar.

6.1 Kendini Tanıtma A1 ⁶⁵

I. Sınıf bir daire şeklinde ayakta sıralanır. Sınıfta gerekirse sıraların arasında herkes birbirinin yüzünü görecektir. İlk tanışan grup için aktivite sadece ismini söylemek olabilir. Diğerlerinin ismi sırayla tekrarlanırken kişi zamirleri pekişir. Konuların ilerlemesine uygun olarak bu aktivite sıfatla birlikte kullanılabilir, başka cümleler bu aktiviteye kolaylıkla eklenebilir.

II. Daha sonra bu etkinlik kelime bilgisini pekiştirme, yeni kelime öğrenme amaçları için de kullanılabilir. Bu aktivite bir yumuşak top da renklendirilebilir. Hatta eski kağıt ya da gazeteden avuç içinde buruşturularak top yapılabilir. Top seçilen kişiye atılırken bir kelime söylenir. Göz teması gerekir. Topu tutan kişi bu kelimeyi tekrarlar ve kendi kelimesini söylerken başka arkadaşına topu atar. Bu herhangi bir kelime olabileceği gibi öğretmenin belirlediği konu ile ilgili de olabilir. Meyve isimleri, bahçedekiler, ev eşyaları gibi başlık seçilebilir.

⁶⁵ Sich vorstellen

Bu etkinlik A2 seviyesinde ise her katılımcının bir cümle oluşturacak şekilde cümle ögesi eklemesi istenerek uygulanabilir. Böylece bir hikaye oluşur.

I. Die Klasse steht im Kreis. Jeder stellt sich nach einer Reihe vor. Der Lehrende beginnt, die nächste Person stellt die Lehrende vor, dann sagt ihr Name, die nächste wiederholt die vorige Information der Personen und gibt selbst den Namen.

Die Lehrerin: *Ich bin Vildan./ Ich heiße Vildan*

Erste Person: *Sie sind Vildan und ich heiße Ahmet.*

Zweite Person: *Sie sind Vildan, du bist Ahmet und ich bin Ceyda.*

Dritte Person: *Sie sind Vildan, er ist Ahmet, du bist Ceyda und ich bin Fatma...*

Man kann auch ein Adjektiv anfügen. Jeder findet ein Adjektiv mit dem ersten Buchstabe der Name.

Ich bin <i>vergeßliche</i> Vildan.
Sie sind die <i>vergeßliche</i> Vildan und ich bin der <i>alte</i> Ahmet.
Sie sind die <i>vergeßliche</i> Vildan, du bist der <i>alte</i> Ahmet und ich bin die <i>chaotische</i> Ceyda.
Sie sind die <i>vergeßliche</i> Vildan, er ist der <i>alte</i> Ahmet und du bist die <i>chaotische</i> Ceyda und Ich bin die <i>fleißige</i> Fatma.

II. Jeder Teilnehmer sagt ein passendes Wort Verb, Adjektiv, Nomen oder Artikel.

Eine ;

auf;

Frau;

dem;

geht;

Supermarkt

6.2 Kendini Daha iyi Tanıma A2 66

I.Sınıf içinde öğrenciler dolaşırken karşılaştıkları kişi ile el sıkışıp tanışırlar.
II. Öğretmen aktivite sonunda 4-5 kişilik gruplar belirler ve grup içinde birbirlerine sormaları için sorular verir. Öğrenciler grup içinde bu soruların cevaplarını çalışır. (Adın ne? Nerede doğdun? Kaç kardeşin var?..)
III. Sınıf büyük bir daire oluşturur. Bir kişi ortaya gelir.(Şartlar uygun değilse bir kişi tahtaya geçer.) Kendi hakkında üç soru sorar. Örnek: Wie viele Geschwister habe ich? Sınıf tahmin eder.

Bu etkinlik grup çalışması olarak da devam edebilir. Her gruptan bir kişi kendi hakkında bilgileri sınıfla paylaşır. Dinleyicilerin not almasına izin verilebilir. Herkes kendini tanıttikten sonra sıra ile her gruptan bir soru sorulur. Cevabı doğru bilen grup puan kazanır.

I. -sag Hallo und gib deinen Freunden die Hand!
II. -bilde 4er oder 5er Gruppen / in der Gruppen stellt euch Fragen untereinander! z. B. die Schuhgröße, das zuletzt gelesene Buch, den zuletzt gesehenen Film
III. -bilde einen großen Kreis. Ein Teilnehmer kommt in die Mitte und stellt 3 Fragen über sich selbst. z.B: Wo bin ich geboren? Die Anderen versuchen es zu erraten.

-Wie heißt du? oder Was ist dein Name?

-Wo bist du geboren?

-Wie viele Geschwister hast du?

-Was ist dein Sternzeichen?

-Was ist dein Lieblingsessen, Lieblingsfarbe?

-Welches Buch hast du zuletzt gelesen?

-Welchen Film hast du zuletzt angesehen?

-Wo hast du zuletzt Urlaub gemacht?

⁶⁶ Sich besser erkennen.

6.3 Sesini Değiştirme ⁶⁷

Bu aktivitede vurgu değişikliğinin anlam üzerindeki etkisi denemeler ile görülür, zıt sıfatlar ve ifadenin değişkenliği; ses kalitesinin ifade üzerindeki etkisi yaşayarak ğrenilmiş olur. Tüm seviyelerde uygulanabilir.

Sıfatlar tahtaya yazılabilir, yansıtılabilir ya da fotokopi dağıtılır. İşleniş: Öğrenenlere yaş ve duygusal duruma göre sesin farklılık gösterdiği belirtilir. Aktörler de seğmelere hazırlanırken bazı satırları farklı ses tonları ile okudukları söylenebilir ve kağıtlar dağıtılır/ perdeye yansıtılır. Seğmelere hazırlık yapıldığı düşünülerek çalışma yapılır.

Çalışma Kağıdı 1: Zıt sıfatlar

Alt/ old	Jung/ young
Freundlich/ friendly	Unfreundlich/unfriendly
Interesant/interesting	Langweilig/ boring
Intelligent/intelligent	Dumm/stupid
Zuversichtlich/confident	Nervös/nervous
Glücklich/happy	Unglücklich/sad
Ruhig/calm	Verärgert wütend/angry

⁶⁷ A1 Sich die Stimme veraendern (Maley & Duff, 2005:81)

Çalışma Kağıdı 2: Replikler

- Es ist Zeit zu gehen. Wir beeilen uns.
- Wie weit ist es?
- Das war ein schönes Essen.
- Wir haben viel zu tun. /Es gibt viel zu arbeiten.?
- Wie oft kommen Sie/kommst du hierher?
- Hast du/Haben Sie sie schon lange gekannt?
- Ich kann es nicht mehr ertragen
- Die Leute sind manchmal lustig
- Ich kann nichts dafür. / Ich kann nichts tun um zu helfen.
- Warum bist du nicht gekommen?
- Ich kann dich manchmal nicht verstehen.
- Warum soll ich dir jetzt helfen?
- Eigentlich mag ich ihn nie. / Eigentlich habe ich ihn nie geliebt.
- Sie bedeuten/Du bedeutest mir so viel.
- Ich mag Eis.
- Es regnet.
- Mein Name ist...
- Ich wohne in..
- Ich kann das nicht tun.
- Hast du meinen Freund/ meine Freundin gesehen?
- Entschuldigung, wie spät ist es?
- Entschuldigen Sie, können Sie mir helfen?
- Kann ich jetzt nach Hause gehen?
- Warum lachen Sie/lachst du?

Çalışma Kağıdı 3: İkili Doğaçlama / Zu zweit Improvisieren

ERSTER LERNER	ZWEITER LERNER
• Kann ich bitte Herrn Müller sprechen?	• Tut mir leid, der ist schon weg.
• Wie komme ich zur Post?	• Zur Post, da gehen Sie immer geradeaus.
• Ich kann das nicht tun.	• Wir machen das immer so
• Es ist Zeit zu gehen. Wir beeilen uns.	• Schnell, schnell, wir müssen gehen!
• Ich fahre morgen nach Köln. • Ich auch.	• Ich bin müde und gehe schlafen.
• Wie weit ist es?	• Fahren wir jetzt? (rhetorische Frage) • Wir fahren zu meinen Bekannten.
• Möchten Sie noch etwas Salat?	• Ja, bitte./Nein danke.
• Gibt es hier keinen Kopierer?	• Doch
• Stört es Sie, wenn ich hier arbeite?	• Nein!
• Freust du dich?	• Sehr!
• Wann kommst du heute?	• Um acht.
• Und dann habe ich noch Frau Gökçe getroffen.	• Gut, gut.
• Du, ich muss jetzt aber gehen.	• Warum denn?
• Wo ist mein Buch?	• Da, auf dem Tisch.
• Entschuldigung, ist das hier das Zentrum?	• Nein, das ist nicht hier.
• War das heute?	• Nein, gestern.
• Ich fahre morgen nach Samsun	• Ich auch
• Wie lange bleiben Sie?	• Bis nächsten Dienstag
• Ich habe Hunger.	• Ich Durst.
• Du magst kein Fleisch?	• Doch, ich esse schon Fleisch.

Çalışma Kağıdı 4: Sahne sizce nerede geçiyor? Kim, nerede, neden?

SAHNE I	ERSTER LERNER	ZWEITER LERNER
	Hallo!	Oh hi!
	Was machst du?	Nichts!
	Wirklich?	Echt!
	Was machst du hier?	Nicht viel. Nur das.
	Oh. Na ja, dann, wir sehen uns später.	Ja, bis dann.

SAHNE II	ERSTER LERNER	ZWEITER LERNER
	Und, was denkst du?	Ich weiß nicht.
	Was?	Ich hab' gesagt, ich weiß noch nicht.
	Warum nicht?	Ich bin mir noch nicht sicher.
	Komm mach schon, wir haben nicht viel Zeit.	Nur eine Minute.
	Und?	Und was?
	Was möchtest du machen?	Wie wäre es damit?

SAHNE III	ERSTER LERNER	ZWEITER LERNER
	Wie geht's?	Gut.
	Mir auch. Das ist schön.	Ja, das ist.
	Ich meine, das ist wirklich gut, nicht wahr?	Genau.
	Gehst du dahin?	Vielleicht. Und was ist mit dir?
	Bestimmt.	Super.
	Ja find ich auch.	

6.4 Sandık-Öyleymiş Gibi Yapmak

I. İkili gruplar oluşturulur. İki kişi karşılıklı oturur. Her birinin hayali bir sandığı vardır. Biri sandıktan bir nesne alır eline. Örnek: Bu benim en sevdiğim yastığım...

II. Karşısındaki onu destekleyici konuşur. Konuşma birbirini onaylayarak, cevapları doğru kabul ederek gelişir.

Öğretmen sınıfta bir öğrenciyle örnek diyalog canlandırarak aktivitenin nasıl olacağını gösterebilir.

-Schau mal! Was habe ich in der Hand? Das ist eine Tischlampe. Nimm in deine Hand. Siehst du? Ist sie schön? Gefällt dir die Farbe?

-Ach! Das ist aber sehr schön, blau. Blau ist meine Lieblingsfarbe.

6.5 Donuk İmgeler

I. Öğrenciler daire olur. Öğretmen bir nesneyi duruşuyla dairenin ortasında canlandırır. Herkesin istediği nesneyi seçerek kendisine destek olmasını, resmi tamamlayıcı bir parçanın görevini üstlenmesini ister.

Örneğin: Öğretmen trafik lambasını canlandırırsa, bir öğrenci öğretmenin önünde araba kullanır gibi durur. Bir başkası yaya çocuk, biri bisikletli, diğeri dondurma yiyen çocuk gibi hayali roller üstlenerek resmi tamamlarlar. Sonunda donuk bir resim oluşur.

Der Lehrende: Ich bin eine Lampe.

Erster Schüler: Ich bin ein Auto. Ich stehe vor der Lampe.

Zweiter Schüler: Ich bin ein Passagier. Ich warte auf das grüne Licht.

Dritter Schüler: Ich bin ein Fahrradfahrer.

Vierter Schüler: Ich bin ein Kind. Ich esse Eis.

6.6 Doğaçlama rnekleri

Doğaçlama etkinliği herhangi bir hikaye, konu başlığı, şiir ya da resimden yola ıkılarak ğrenenleri ynlendirerek uygulanabilir. Gruplar halinde katılımcılar kendi hikayelerini geliştirip diyalogları da kendileri belirlerler.

Ders kitaplarında geçen uygun konularda kullanılabilcek rol yapma, diyalog yazma gibi eğitici drama çalışmaları sınıf içinde başlanıp devamı gruplara dev olarak da verilebilir.

6.6.1 Bavul

I. Sınıfa bir bavul getirilebilir ya da bir resim ısınma aktivitesi olarak kullanılabilir. Her bavulun bir hikayesi vardır. 4-6 kişilik gruplar kurulur. şu sorulara cevap dşinlr.

Bu bavul kimin?

Adı ne?

Mesleği ne?

Nereden nereye gidiyor?

Neden seyahat ediyor?

II. Donuk İmge(10 dakika):

Tahtaya “Zufriedenheit”, “Sorge”, “Zweifel”, “ Enttuschung” kelimeleri yazılır, anlamları üzerine konuşulur. Gruplara bu kelimeler kapalı olarak dağıtılır. Her grup 10 dakika çalışır ve seçtiği kelimeyi donuk imge yani sessiz heykel şeklinde durarak sınıfa sergiler. Sınıftakiler grubun duruşunun neyi ifade ettiğini bulmaya çalışırlar. (Consortium, 2010,29)

III. Doğaçlama(20 dakika): Her grup bu bavulla yolculuk yapan kişinin mesleğini ve neden seyahat ettiğini açıklayıcı bir senaryoyu belirler. Rollerini paylaşır, diyalogları kararlaştırır/ yazar ve sınıfta canlandırır. İzleyenlerin görevi bu kişinin kimliği hakkında bilgi toplamak ve neden seyahat ettiğini, nereye gittiğini bilmektir.

6.6.2 Bir Kafede⁶⁸

Durum: Arkadaşlarınla Almanya'da tatildesin ve bir Alman kafedesiniz. Daha sonra bazı Almanlarla aynı masayı paylaşıyorsunuz ve onlarla bir konuşma başlıyor. Onlar Türkiye'yi merak ediyor ve Türkiye hakkında sorular soruyorlar. ***Onları Türkiye'de tatil yapmaları için ikna edin!***

Basamak: Öğrenenler Türk ve Alman olarak kişiliklerine karar verirler. Öğreten soruları yüksek sesle okur, öğrenenler ise sessizce kendi kendilerine cevaplarlar. (Örneğin: Wie heisst du?/Adın ne? Wie alt bist du?/Kaç yaşındasın? Was studierst du?/Ne okuyorsun?) Bu sorular öğrenenlerin kendi düşünce ve fikirlerine göre rolü geliştirmelerine yardımcı olur. Türkler bir masada, Almanlar diğer bir masada ayrı ayrı otururlar. Gruplar ders kitapları ve sözlük kullanarak sohbet hazırlanırlar. Bir menü oluşturulabilir. Öğreten ihtiyaç oldukça yardımcı olur.

Basamak: Herkes kimliğine karar verir ve kafeye girerler. Almanlar ve Türkler karışık olarak masalara otururlar. Öğrenciler sohbet ederken öğrenen garson rolünü üstlenebilir.

Umgebung I :In einer Kneipe

Du bist auf Urlaub in Deutschland mit deinen Freunden und ihr seid in einer deutschen Kneipe. Später teilt ihr den Tisch mit einigen Deutschen und fängt ein Gespräch mit ihnen an. Sie sind neugierig auf die Türkei und haben viele Fragen zur Türkei. ***Strengt euch an, um sie zu einem Urlaub in der Türkei zu überreden!***

⁶⁸ . Sheree Borge "The use of drama activities in teaching German in a third-level classroom" Scenario Volume 2007 • Issue 1

6.6.3 Restoranda

Durum: Meslektaşlarıyla/ ailenle Almanya'da konferanstanın/ tatildesin ve öğlen yemeği için bir restorana gidiyorsunuz. Dün masanızı ayırtmışsınız. Başlangıç, ana yemek ve tatlı ayrıca bir içecek siparişinizi veriyorsunuz. Fakat servis çok kötü ve garsona şikâyet ediyorsunuz. Sonunda garsonla hesap konusunda anlaşıyorsunuz, çünkü siz hesabın tümünü ödemek istemiyorsunuz.

Umgebung II: in Restaurant in Deutschland

Situation: Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

ROLLENKARTEN: Gast 1- Tisch 1

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst drei Gänge: eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert.
- Du bestellst auch noch eine Cola, eine Tasse Kaffee zu dem Dessert.
- Du magst dein Dessert nicht. Bitte um ein anderes.
- Du möchtest auf die Toilette gehen- Frage den Kellner nach dem Weg.
- Jeder an deinem Tisch möchte einzeln bezahlen.
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Nimm nicht das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber unauffällig.

Gast 2- Tisch 1

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst zwei Gänge: eine Hauptspeise, und ein Dessert. Du möchtest keine Vorspeise. Deine Hauptspeise ist angebrannt. Verlange eine andere.
- Du bestellst auch noch eine Fanta, eine Tasse Tee zu deinem Dessert.
- Jeder an deinem Tisch möchte einzeln bezahlen.
- Dein Auto hat das Kennzeichen HH-E-4567
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Nimm nicht das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber unauffällig.

Gast 3- Tisch 1

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst drei Gänge: eine Vorspeise, eine Hauptspeise(du möchtest Fisch), und ein Dessert.
- Der Kellner bringt dir einen falschen Hauptgang. Beschwerde dich!
- Du bestellst auch noch ein Glas Mineralwasser, eine Tasse Kaffee zu deinem Dessert.

- Du hast etwas in deinem Auto vergessen. Geh und hole es!
- Jeder an deinem Tisch möchte einzeln bezahlen.
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Nimm nicht das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber unauffällig.

Gast 4- Tisch 1

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst zwei Gänge: eine Vorspeise und eine Hauptspeise.
- Nachdem du deine Vorspeise gegessen hast, wird dir übel. Der Kellner bringt dir deine Hauptspeise und du entscheidest, dass du sie nicht möchtest. Bitte den Kellner sie wieder mitzunehmen.
- Du bestellst auch noch ein Glas Wasser.
- Du bestellst noch ein Glass Wasser.
- Du musst auf die Toilette gehen- Frage den Kellner nach dem Weg.
- Du fühlst dich besser und bestellst ein Dessert und einen Kaffee.
- Jeder an deinem Tisch möchte einzeln bezahlen.
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Meide das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber ohne dabei bemerkt zu werden.

Gast 1- Tisch 2

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst drei Gänge: eine Vorspeise, eine Hauptspeise(Kohlroulade), und ein Dessert.
- Deine Kohlroulade ist zu scharf- du kannst sie nicht essen! Bestelle etwas anderes vor Speisekarte.
- Du bestellst auch noch eine extra Portion Nudeln, eine Cola, eine Tasse Kaffee zu deinem Dessert.
- Dein Auto hat das Kennzeichen CO-C-3689
- Alle an deinem Tisch möchten zusammen bezahlen.
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Meide das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber ohne dabei bemerkt zu werden.

Gast 2- Tisch 2

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst drei Gänge: eine Vorspeise, eine Hauptspeise, (Hacksteak, aber du möchtest Pommes frites anstatt Bratkartoffeln!) und ein Dessert.
- Du bestellst auch noch eine Sprite.
- Du musst auf die Toilette gehen- Frage den Kellner nach dem Weg.
- Als deine Hauptspeise kommt, liegen Bratkartoffeln auf dem Teller und keine Pommes frites.
- Du bestellst eine Tasse Tee zu deinem Dessert.
- Alle an deinem Tisch möchten zusammen bezahlen.
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Meide das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber ohne dabei bemerkt zu werden.

Gast 3- Tisch 2

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst drei Gänge: eine Vorspeise, eine Hauptspeise(Du bestellst Wildlachs) , und ein Dessert.
- Du bestellst auch noch eine Fanta dazu.
- Dein Lachs ist noch halb roh. Lass ihn zurückgehen!
- Du entscheidest dich für einen Salat zu deinem Essen.
- Du bestellst Kaffee zu deinem Dessert.
- Der Kaffee ist kalt. Bitte um einen anderen.
- Alle an deinem Tisch möchten zusammen bezahlen.
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Meide das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber ohne dabei bemerkt zu werden.

Gast 4- Tisch2

Ein Restaurant in Deutschland

Ihr seid auf einer Konferenz/ im Urlaub in Deutschland mit einigen Kollegen/ mit eurer Familie und ihr geht in ein Restaurant zum Mittagessen. Ihr habt den Tisch gestern reserviert. Ihr bestellt eine Vorspeise, eine Hauptspeise, und ein Dessert, außerdem etwas zu trinken. Aber der Service ist sehr schlecht und ihr beschwert euch beim Kellner. Am Ende findet ihr mit dem Kellner einen Kompromiss für die Rechnung, denn ihr möchtet nicht die volle Rechnung bezahlen.

- Du bestellst zwei Gänge: eine Hauptspeise und ein Dessert. Es gefällt dir nicht wie die Vorspeisen aussehen.
- Du bestellst auch noch ein Fanta zu deiner Hauptspeise.
- Du hast etwas in deinem Auto vergessen. Geh und hole es!
- Du bestellst dein Dessert und Kaffee.
- Dein Dessert ist schrecklich. Bestelle etwas anderes von der Speisekarte.
- Alle an deinem Tisch möchten zusammen bezahlen.
- Achtung: Du glaubst, dass der Kellner jemanden an deinem Tisch zu vergiften versucht. Meide das rote Glas! Versuche es mit dem deines Nachbarn zu vertauschen, aber ohne dabei bemerkt zu werden.

Kişiliklerdeki karşıtlık⁶⁹

İki kişilik diyaloglar Tülay Üstündağ'ın tüm derslerde kullanılabilir drama örneklerinin derste işleniş şeklini ayrıntıları ile aktardığı “Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü” adlı kitabından alınmıştır. Yabancı dil dersi için uygun olabilecek doğaçlama çalışmaları seçilerek Almancaya çevrilmiştir. Bu doğaçlama örnekleri iki kişinin olaya farklı bakış açılarını ve çatışmalarını yansıtmaktadır. Diyaloglarda karşıtlıklar doğaçlamaya heyecan ve gerilim katar, motivasyonu artırır. (Üstündağ, 2012,s 88-97)

İki kişilik doğaçlamalar için öğrencilerin tümünü A ve B olarak iki kişilik gruplara ayırılır. A'lara ve B'lere ayrı ayrı rol kartları dağıtılır. Tüm sınıf doğaçlamaya aynı anda başlar, doğaçlaması biten grup arkadaşlarını izler. En son çift doğaçlamayı tamamlayıncaya kadar öğrenenler birbirini izler.

⁶⁹ Gegensätzliche Persönlichkeiten

6.6.4 Baba-Kız

Kız çocuk odanın içinde yürüyor. Baba koltukta oturuyor ve elindeki telefon faturasını inceliyor.

Kız çocuk:

Bugün bir derste 100 üzerinden 100 aldığı için çok mutlu ve olayı babasıyla paylaşmak için sabırsızlanıyor.

Baba:

Elindeki telefon faturasına bakarken çok üzgün, çünkü fatura çok kabarık ve bugün işine son verilmiş.

Erste Karte: A

Improvisation: Ein Mädchen wandert im Zimmer herum. Ihr Vater sitzt in einem Sessel und studiert die Telefonrechnung.

Mädchen: Heute hat sie in einem Unterrichtsfach 100 Punkte bekommen und wartet ungeduldig darauf, diese fröhliche Nachricht mit ihrem Vater zu teilen.

Zweite Karte: B

Improvisation: Ein Mädchen wandert im Zimmer herum. Ihr Vater sitzt in einem Sessel und studiert die Telefonrechnung.

Vater: Er ist traurig über die Telefonrechnung, denn die Rechnung ist sehr hoch und er hat heute seinen Job verloren.

6.6.5 Sınav İtiraz

İngilizce öğretmeni ve öğrenci, öğretmenin odasında geçen ders yapılan sınav üzerinde konuşuyorlar.

Öğretmen:

Sınav kağıtlarını okurken asla yanlışlık yapmadığına inanıyor ve bu konuda kendine hayran.

Öğrenci: Öğretmenin kağıdını okurken bir yanlış yaptığına kesinlikle inanıyor. Kağıdına tekrar bakılmasını ve yeniden değerlendirilmesini istiyor. Böylece notunun yükselmesini bekliyor.

Erste Karte: A

Improvisation: Der Lehrende und der Lernende sprechen im Lehrerzimmer über die letzte Prüfung.

Lehrende: Er/Sie glaubt, dass er/sie auf keinen Fall Fehler beim Evaluation und bei der Bewertung der Prüfungen macht und bewundert sich dafür.

Zweite Karte: B

Improvisation: Der Lehrende und der Lernende sprechen im Lehrerzimmer über die letzte Prüfung.

Lernende: Er/sie ist sicher, dass der Lehrer/In beim Korrigieren Fehler gemacht hat. Er/sie möchte, dass sein/ihr Papier noch einmal gelesen und ausgewertet wird. Er glaubt, dass auf diese Weise seine Note sich sicher erhöhen wird.

6.6.6 Ödev

Bir tarih öğretmeni ve öğrenci, öğretmenin odasında, öğrencinin ödevi hakkında konuşuyorlar.

Öğretmen:

Elindeki çok kaliteli ödevin bu öğrenci tarafından yapılmadığına inanıyor. Öğrencinin bunu açıklaması için onu ikna etmeye çalışıyor.

Öğrenci:

Bu ödev üzerinde çok çalışmış. Öğretmenini bu ödevi kendisinin yaptığına ve çok uğraştığına inandırmak istiyor

Erste Karte: A

Improvisation:

Eine Geschichtelehrer/In und ein Lernende sprechen über die Hausaufgabe des Lernenden im Lehrerzimmer.

Der Lehrende:

Er/sie glaubt, dass die perfekte Hausaufgabe, die er in seiner/ihrer Hand hält, nicht von diesem Lernenden gemacht ist. Er/sie versucht den Lernenden zu überreden, das zuzugeben.

Zweite Karte: B

Improvisation:

Eine Geschichtelehrer/In und ein Lernende sprechen über die Hausaufgabe des Lernenden im Lehrerzimmer.

Lernende:

Er/sie hat für diese Aufgabe sehr viel gearbeitet. Er/sie möchte den Lehrenden überzeugen, dass er diese Hausaufgabe ganz alleine gemacht hat und sich sehr bemüht hat.

6.6.7 Arkadaşının Saç Modeli

Bir genç arkadaşına gittiğinde onun saçlarını kestirdiğini görür.

Birinci genç:

Arkadaşının saçları korkunç görünmektedir. Onu kırmamaya çalışarak bu düşüncesini söyler.

İkinci genç:

Saçlarının yeni biçimini çok beğenmiştir. Arkadaşının düşüncesine de çok önem vermektedir. Onu bu konuda konuşmak için zorlar.

ERSTE KARTE:A

Improvisation: Eine junge Person besucht ihren/ihre Freund/In und bemerkt, dass seine/ihre Haare geschnitten worden sind.

Erste Person:

Die Frisur des Freunden sieht furchtbar aus. Er/sie sagt seine/ihre Meinung ohne sie/ihn zu beleidigen.

ZWEITE KARTE: B

Improvisation: Eine junge Person besucht ihren/ihre Freund/In und bemerkt, dass seine/ihre die Haare geschnitten worden sind.

Zweite Person: Er/sie hat das neue Style sehr geliebt. Die Gedanken des Freunden ist auch sehr wichtig für ihn/sie. Er/sie findet die Frisur toll und legt Wert auf die Meinung seines Freunden. Er möchte unbedingt, dass er ihm sagt, was er von der Frisur hält.

6.6.8 Kütüphanede

Okulun kütüphanesinde çalışmakta olan bir öğrencinin çalışmasını bir arkadaşı keser.

Birinci genç:

Bir öğretmen hakkında korkunç bir dedikodu duymuştur. Arkadaşına söylemek için sabırsızlanır.

İkinci genç:

Bir saat sonra çok önemli bir sınava girecektir. Çalışmasını bir dakika için bile olsa kesmek istemez.

ERSTE KARTE: A

Improvisation: Ein Lernender lernt in der Bibliothek der Schule, ein Freund kommt und unterbricht sein Lernen.

Erste Junge:

Er hat ein entsetzliches Gerücht über einen Lehrer gehört. Er wartet ungeduldig darauf es zu erzählen.

ZWEITE KARTE: B

Improvisation: Ein Lernender lernt in der Bibliothek der Schule, ein Freund kommt und unterbricht sein Lernen.

Zweite Junge: Er/sie hat in einer Stunde eine wichtige Prüfung und möchte das Lernen auch nicht für eine Minute unterbrechen.

6.6.9 Tatil Planı

İki arkadaş birlikte tatil yapmaya karar verirler. Treni ya da uçağı seçme konusunda konuşurlar.

Birinci kişi: Tatile trenle gidip çevreyi de görmekte ısrarlı davranır.

İkinci kişi: Tatile uçakla gidip gidilen yerde daha çok gezmek konusunda ısrarlı davranır.

ERSTE KARTE: A	ZWEITE KARTE: B
<p>Improvisation: Zwei Freunde entscheiden sich zusammen einen Urlaub zu machen. Sie unterhalten sich über den Wahl von einem Zug oder Flugzeug.</p> <p>Erste Person: Er/sie verhält sich hartnäckig über eine Reise mit dem Zug und möchte die Umgebung genießen.</p>	<p>Improvisation: Zwei Freunde entscheiden sich zusammen einen Urlaub zu machen. Sie unterhalten sich über den Wahl von einem Zug oder Flugzeug.</p> <p>Zweite Person: Er/sie Er/sie verhält sich hartnäckig über eine schnelle Reise mit dem Flugzeug und möchte den Urlaubsort genießen.</p>

6.6.10 Sinema

İki arkadaş birlikte sinemaya gitmeye karar verirler. Hangi filmi seçecekleri konusunda konuşurlar.

Birinci kişi: Baştan sona gerilimle dolu bir filme gitmek için ısrar eder.	İkinci kişi: Sonu hüzünle biten duygusal bir filme gitmek için ısrar eder.
---	---

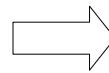
ERSTE KARTE: A Improvisation: Zwei Freunde entscheiden sich zusammen ins Kino zu gehen. Sie unterhalten sich über den Wahl von einem Film. Erste Person beharrt einen spannungsgeladenen Film anzusehen.	ZWEITE KARTE: A Improvisation: Zwei Freunde entscheiden sich zusammen ins Kino zu gehen. Sie unterhalten sich über den Wahl von einem Film. Zweite Person einen emotionalen Film mit einem traurigen Ende anzuschauen.
---	---

6.6.11 Bingo (Perfekt) ⁷⁰

Wer hat was wann gemacht?

Suchen Sie Personen im Kurs und notieren Sie die Namen. Wer hat zuerst fünf Personen?

Senkrecht , diagonal oder waagrecht

Gestern	letzten Freitag	letzten Samstag	letzten Sonntag	letzte Woche
lange frühstücken	bei Freunden essen	Zeitung lesen	Fernsehen	Kuchen essen
Fußball spielen	E-Mails schreiben	Mittagessen kochen	Musik hören	Einkaufen
lange schlafen	Aufräumen	einen Film sehen	keinen Kaffee trinken	Deutsch lernen
Nicht arbeiten	Frühstück machen	Nicht frühstücken	Einen Freunden anrufen	Im Internet surfen
Ein Buch lesen	Keine Mittagspause machen	Hausaufgaben machen	Freunde einladen	Ein Geschenk kaufen

Hast du letzten Freitag E-Mail geschrieben?

Ja, ich habe letzten Freitag E-Mail geschrieben.

Nein, letzten Freitag habe ich keine E-Mails geschrieben.

⁷⁰ (aus "Menschen" von Hueber S:92)

BÖLÜM VII: ALMANCA ÖZET

Die Wichtigkeit und der Zustand der Dramapädagogik im Fremdsprachenunterricht für die 9. und 10. Klasse

TEIL I: EINFÜHRUNG

Ansatz, Methode und Technik bilden den Grundsatz im Bildungsbereich. In den Fremdsprachen wirken viele verschiedene Einflüsse aufs Lehren ein, wie z.B. die Grammatik-Übersetzungsmethode, die Audio-Linguale Methode, der Kommunikative Ansatz und der Interkulturelle Ansatz (Tapan, 1993,3-22). Keine einzige Methode passt sich an die unterschiedlichen Niveaus, Interessen und Ziele der Lernende an, darum sollen die geeignetsten Lehrmethoden für eine bestimmte Zielgruppe ausgewählt und vielseitig im Fremdsprachenunterricht eingesetzt werden. Dramapädagogik hat sich schon seit längerer Zeit durch verschiedene Belege als eine Lehrmethode ausgewiesen (Liu, 2002,54).

Zum Thema “Die Wichtigkeit und der Zustand der Dramapädagogik im Fremdsprachenunterricht für die 9. und 10. Klasse“ ist erst eine ausführliche Sichtung und Zusammenfassung der aktuellen wissenschaftlichen Literatur erfolgt. Zweitens ist eine Umfrage an Deutsch als Fremdsprache Lehrenden in den privaten und staatlichen Gymnasien in İstanbul durchgeführt und ausgewertet worden.

Diese Fallstudie geht von der Hypothese aus, dass Dramapädagogik sich positiv auf das Fremdsprachenlehren auswirkt. Dementsprechend wurde in dieser Arbeit festgestellt, dass der verstärkte Einsatz von Dramapädagogik eine lernintensive und lernfördernde Wirkung auf das Fremdsprachenlernen der 14-16 jährigen haben kann.

1.1. Problemaufriss

Fremdsprachen zu lehren baut in der Türkei auf Lesen und Schreiben auf, und die Bewertung gründet sich auf Leseverstehen. Auf diese Weise werden Fertigkeiten wie Hörverstehen und das Sprechen vernachlässigt. Aber die Kommunikationsmöglichkeiten wie Internet und Handy sind so verbreitet, dass das

Verstehen von Fremden und sich spontan verständlich machen können, immer wichtiger werden. Das grammatikalische Wissen reicht nicht für eine Kommunikation, darum muss Wert auf die Anwendung der Fremdsprache durch Hörverstehen und Sprechen gelegt werden.

Mit dieser Masterarbeit wird der Versuch unternommen, aufzuzeigen, wie das Fremdsprachenlehren durch dramapädagogische Methode handlungsorientiert gestaltet werden kann und Dramapädagogik das tiefgehende und langfristige Lernen und Verstehen erfolgreich beeinflusst.

1.2. Zielsetzung

Sprache ist nicht nur Wort und Satz, sondern beinhaltet auch Mimik, Gestik und kommunikative, interkulturelle Fertigkeiten, sowie linguistische, soziolinguistische und pragmatische Fähigkeiten. Ein Kind lernt nicht nur etwas zu sagen, sondern auch wann, mit wem und wie es zu sprechen hat. Das Rollenspiel ist ein beliebtes Kinderspiel. Ein Mädchen ist die Mutter, ein Junge der Vater oder die Kinder nehmen andere Rollen aus ihrem Umfeld an. Sie handeln, sprechen und tun so als ob, wobei sie durch ihre Rollen, z.B. im Garten hinter dem Haus das Leben und die Sprache einüben. Im Rollenspiel werden neue Wörter, Redemittel, Kommunikationsmöglichkeiten ausprobiert. Das Drama bietet einen effektiven Prozess, um Sprache im Kontext zu üben. Im Fremdsprachenunterricht dürfen die Schüler durch die Dramapädagogik die Fremdsprache mit Herz, Kopf und Fuß erleben.

1.3. Warum Dramapädagogik?

In der Fremdsprache soll der Erfolg erhöht werden, und in der Ausbildung der Schüler das effektive Benutzen und Sprechen der Zielsprache konsequent trainiert werden. Die Fertigkeit Sprechen in Sprachunterricht soll in Form von Drama und Improvisation oft vorkommen. Gute Kommunikation hat viel mit Aussprache und Artikulation zu tun, genauso wie Grammatik. Richtige Lautkenntnisse können durch Ausprobieren, Hören und Sprechen gelernt werden. Intonation in den Wörtern, kurze und lange Vokale, der Rhythmus in einem Satz kann die Bedeutung ändern.

Die Dramapädagogik kann eine holistische Herangehensweise an Lerner sein, bei der sich das Lernen in sozialen und fachlichen Kontexten abspielt. İnci San zeigt die Rekonstruktion in der Dramapädagogik auf, da die Lernenden die Kenntnisse aufgrund neuer Einsichten beurteilen. Nach San ist dieser Dramaprozess ein natürliches, fachübergreifendes Lernen, das im Unterricht eingesetzt werden soll (San, 1990,582).

Spiele werden als ein wesentliches Unterrichtsmittel anerkannt. Die Dramapädagogik wird der Kategorie der Spiele zugeordnet. Sprachlehrspiele sind im Fremdsprachenunterricht effizient, weil die Dramapädagogik als kommunikative Fremdsprachenlehre vorkommt. Even weist auf den Übergang zwischen Dramapädagogik und dem Spiel im Fremdsprachenlehren hin, jedoch unterscheidet sie das Drama als einen Prozess, der den Lernenden einen Freiraum für die eigene Entwicklung gibt, während das Spiel geschlossene, vorgegebene Sprachelemente erfordert⁷¹ (Even, 2003,56-65).

Für Önder ist das Drama ein Spiel, das keinen Gewinner oder Verlierer hat, darum gibt es darin keinen Wettbewerb. Önder legt die Bedingungen der Dramapädagogik fest und behauptet, dass in der Diskussionsphase das Ich-Bewusstsein und auch das Kennenlernen fremder Kulturen bei den Jugendlichen gefördert werden kann (Önder, 2012,6).

DICE („*Drama Improves Lisbon Key Competences in Education*“) Projekt beweist, was Önder behauptet hatte. DICE ist eine internationale und von der EU geförderte kulturübergreifende Forschungsstudie zur Untersuchung des Einflusses von Bildungstheater und -drama auf fünf von acht Schlüsselkompetenzen der Lissabon-Strategie. Die Jugendlichen werden kreativ, imaginativ, rhythmisch-musikalisch und emotional durch vielfältige dramapädagogische Techniken und Szenenarbeit gefördert und gefördert.

⁷¹ „Da Spiel und Drama eng beieinander liegen, sind Überlappungen zwischen den beiden Bereichen vorprogrammiert....Geschlossene versus offene Inszenierungsformen.“

Die Stärke der Dramapädagogik liegt im konkreten Erleben mit allen Sinnen, welches ein sprachliches, kognitives, emotionales und soziales Lernen unterstützt. Da im dramaorientierten Unterricht mehrere Kanäle der Wahrnehmung durch Sehen, Fühlen, Hören, Bewegen oder Nachdenken benutzt werden, wird das Wissen als ganzheitliches Konzept fester gespeichert. Nach Behrens wird in Drama Pestalozzis Maxime vom Lernen mit „Kopf, Herz und Hand“ neurologisch unterstützt. Er meinte: „Informationen bleiben desto besser im Langzeitgedächtnis haften, je mehr Sinnesorgane beim Lernen beteiligt sind“ (Behrens, 2009,53).

Dramapädagogische Methoden eröffnen die Chancen, die Fremdsprache über Hören, Lesen, rhythmisches Sprechen, pantomimisches Darstellen und emotionales Erleben mit den Augen, den Händen, den Füßen und dem Herzen zu erfahren (Horngacher, 2010,22, Liu, 2002,55, Wagner, 2002,15).

Die britische Pädagogin und Theoretikerin Dorothy Heathcote behauptet, dass das Drama nicht nur ein effektives Mittel zum sachlichen Lehren ist, sondern die Aktion ein umfangreiches Gebiet für das Verstehen der Fakten ermöglicht (Johnson & O'Neill, 1991,100).

Dramapädagogische Aktivitäten im Fremdsprachenunterricht führen zum Reduzieren der Hemmungen und Ängsten vor Fehler zu machen und vor komisch Lauten, in dem die Schüler sich in verschiedenen Rollen einsetzen. Sie fördern Motivation und Selbstvertrauen der Lernenden.

Drama ist der einfachste Weg, Ausschnitte aus dem Alltagsleben in die Klasse zu bringen. In Geschichte, Literatur, Geographie, Psychologie, Theologie oder auch in Fremdsprachenlehren kann vom Drama profitiert werden. Das Alltagsleben, die Konflikte, mögliche Auflösungen werden durch Rollenspiele in der Klasse erlebt, bei der die Fremdsprache handlungsorientiert gelernt wird, gleichfalls werden Schüler auf das Leben vorbereitet. Besonders die 14-16 jährige Gruppe kann über alternative Lösungsmöglichkeiten für soziale Konflikte aufarbeiten. Ausserdem fördert die Gruppenarbeit oder Partnerarbeit in der Dramapädagogik die effektive Kommunikation der Klasse (Dubs, 2009,191).

Nutzen und Vorteile der Dramapädagogik für die Jugendlichen sind in der Schule, in der Gesellschaft und auch im häuslichen Umfeld ersichtlich. Aufgrund dieser Ergebnisse kann die Dramapädagogik in die Lehrpläne der Schulfächer aufgenommen werden.

1.4. Durchführung der Dramapädagogik im Fremdsprachenunterricht

Ein Lehrender der glaubt, dass Dramapädagogik effizient für seinen Schüler ist, kann unter allen Bedingungen von Drama-Aktivitäten profitieren. Maley und Duff behaupten „ein Zimmer voll von Menschen“ ist das, was die Lehrer brauchen, um dramapädagogisch zu lehren. Der Lehrende soll steuernd aber nicht leitend sein (Maley & Duff, 2005,4).

Nach Tselikas findet Dramapädagogik in zwei verschiedene Ebenen statt; auf der Ebene der Alltagsrealität und auf der dramatischen Realitätsebene, in der man sich an Erfahrungen erinnert und „Lernen durch Tun“ stattfindet. (Tselikas, 1999;23) Die Aufwärmungsphase am Beginn führt die Lernenden durch körperliche und stimmliche Übungen auf die dramatische Ebene. Auf dieser Ebene wird der Kontext erläutert und Antworten für W-Fragen (Wo, Wer, Was, Wie) gefunden, um „Als ob“ Situationen realitätsnah zu gewährleisten. Die Schüler arbeiten in Gruppen und verteilen die Rollen unter sich. Sie entwickeln die Handlung, indem sie die Charaktere und ihre Beziehungen untereinander konkret darstellen. Die Rollen werden ausgearbeitet. Durch diesen dramatischen Entwicklungsprozess vollzieht sich das Kulturbewusstsein und ein Vergleich beider Kulturen. Eine Brücke vom Vertrauten zum Neuen wird hergestellt. Das Spiel wird aufgeführt, entwickelt und Rückmeldungen werden diskutiert. In der dritten Phase erfolgt die Rückkehr von der ästhetischen Welt ins Alltagsleben. Tselikas vergleicht diesen Abschluss mit der Rückkehr aus einer Abenteuerreise, auf die die Lernenden sich im Laufe des dramapädagogischen Treffens begeben (Tselikas, 1999,25).

Heathcote weist darauf hin, dass die vorgegebenen Dialoge des Rollenspiels in den Lehrbüchern nicht zur Dramapädagogik gehören. Sie schlägt vor, ein Adjektiv vor den

Personennamen anzufügen. Sie meint, dass z.B. ein „müder“, „vergesslicher“ oder „respektvoller“ Kellner den Prozess beleben kann⁷² (Heathcote & Bolton, 2010,159).

Die Lernenden können mit dramapädagogisch geplantem Fremdsprachenunterricht zu mehr selbstgesteuertem Lernen angeleitet werden. Mit dem gezielten Einsatz der dramapädagogischen Aktivitäten gelingt das Mitmachen, Mitfühlen und Wahrnehmen besonders intensiv.

⁷² "...the kind of language may belong to the textbook rather than to life, for improvisation may merely provide an 'image' of a context...One way of livening the process is to add an adjective to the waiter-he is 'tired' or 'forgetful' or 'deferential'.

EKLER

Ek 1: IPA Oyun Kongresi Kabul Yazısı

Info IPA 2014 <info@ipa2014.org>

14 04 2014

Alıcı: vildan.ozgul@gmail.com

Dear Vildan Özgül,

Congratulations! Your paper entitled “9.-10. SINIFLARDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EĞİTİCİ DRAMANIN YERİ VE ÖNEMİ” has been reviewed by our Program Advisory Board and accepted as **POSTER** presentation in 19th IPA World Conference 2014, Istanbul. If you haven't done yet, you can register and make your payment to the conference by selecting "Presenters" option from the link below;

<http://ipa2014.org/ipa/en-US/register>

Thank you,

IPA 2014 Conference Secretariat

Ek 2: Anket İzin Yazısı

gönderen: nevide akpınar dellal <nevakdel@hotmail.com>

alıcı: Vildan Ozgul <vildan.ozgul@gmail.com>

tarih: 9 Şubat 2014 17:20

konu: RE: eğitici drama

gönderen: hotmail.com

nevide akpınar dellal nevakdel@hotmail.com

9 02 2014

Alıcı: bana

Vildan Hanım merhaba,

çalışmanızda Zeynep Kara'nın şu çalışmasındaki anket kullanılmış ya da yararlanılmıştır diyerek, tabii ki kullanabilirsiniz.

Çalışmanızda başarılar diliyorum..

Nevide Akpınar Dellal

Ek 3:Lehrer Fragebogen

Diese Umfrage zu meiner Master Arbeit ' Die Wichtigkeit und der Zustand der Dramapädagogik im Fremdsprachenunterricht für die 9. und 10. Klasse' wird als Quellenangabe erscheinen. In diesem '10 Minuten Fragebogen' werden Aspekte der Arbeit mit Dramapädagogik erfasst. Die Befragung besteht aus vier Teilen: offenen Fragen, Ja-Nein Fragen und Bestätigungsfragen.

Es werden Fragen zu Ihrer persönlichen Erfahrung mit Dramapädagogik gestellt. Hier geht es um Ihre subjektive Wahrnehmung, daher bitten wir Sie, möglichst spontan auf die Fragen zu antworten.

Vielen Dank für Ihre Mithilfe.

Vildan Özgül

Erziehungswissenschaften an der Marmara Universität

-Alter:

-Geschlecht:

-Abschluss:

-Abschlussjahr:

-Arbeitsplatz:

Teil I:

Bitte beantworten Sie die folgenden Fragen und begründen Sie Ihre Meinung.

1. Sind die Techniken der Dramapädagogik ein wichtiges Mittel im Fremdsprachenunterricht?

2. Haben Sie Dramapädagogik an der Universität als Vorlesung erhalten?

3. Wenn ja; war diese Vorlesung nur theoretisch eingesetzt, oder konnten Sie auch praktische Erfahrungen sammeln?

4. Als Lehrer/Lehrerin fühlen Sie sich selbst genügend mit Dramapädagogiktechniken versehen?

5. Haben Sie nach dem Abschluss an inneramtlichen Fortbildungen teilgenommen?

6. Haben Sie irgendeine Veröffentlichung über Dramapädagogik im DaF-Unterricht gelesen?

7. Haben Sie im Unterrichtsvorbereitungsbuch Ihres Lehrwerks irgendwelche Hinweise zur Dramapädagogik erhalten?

8. Setzen Sie Theaterpädagogik/ szenische Improvisation in Ihrem Unterrichtsplan ein?

9. Wenn ja: welche? Aktion- Stillstand, Stille- Geräusche, Dunkelheit-Helligkeit....

10. Wird Dramapädagogik Ihrer Meinung nach einen Beitrag im Fremdsprachenunterricht für die 14-16 jährige Schüler leisten? Welchen?

11. Wird Dramapädagogik Ihrer Meinung nach die Motivation und das Interesse der Schüler beeinflussen?

12. Auf welche Fertigkeiten könnte die Dramapädagogik im Fremdsprachenunterricht für Schüler der Altersgruppe 14 bis 16 eine Wirkung haben?

•

Sprechen_____

Hörverstehen_____

Schreiben_____

Leseverstehen_____

13. In welchem Bereich der deutschen Sprache haben Ihre Schüler die meisten Schwierigkeiten?

Teil II

Welche Aussage bestätigen Sie?

Einstellungen	Trifft zu	Keine Ahnung	Trifft nicht zu
Dramapädagogik ist lehrerzentriert.			
Dramapädagogik ist schülerzentriert.			
Learning by doing ist nützlich im DaF.			
Dramapädagogik /Szenisches Spiel sollte am handlungsorientierten Unterricht teilnehmen.			
Während der Vorbereitung von Theaterpädagogikunterrichten sollte Inlandskultur berücksichtigt werden.			
Falls man dies als Spiel ansieht, kann jede Aktivität im Drama eingesetzt werden.			
Der Lehrer/in sollte eine Fortbildung in Dramapädagogik erhalten, damit er /sie noch wirkungsvoller die Dramapädagogik gestalten kann.			
In der Türkei werden eine Vielzahl von Kursen und Programme angeboten, in denen sich die Lehrkräfte fortbilden können.			
Dramapädagogik ist auch dafür geeignet, neue Informationen zu vermitteln.			

Teil IV

Stellen Sie ein 'X' auf die richtige Antwort auf.

Tätigkeit	Richtig	Falsch
Die Dramapädagogik in DaF Unterricht motiviert die Lernenden.		
Da die Dramapädagogik meistens in Gruppen durchgeführt wird, behindert sie die Entwicklung des persönlichen Erfolgs.		
Dank der die Dramapädagogik kann der Schüler ein Zusammenhang zwischen dem Abstrakten und Konkreten aufstellen.		
Der Lernende vermeidet ein aktives Mitmachen.		
Während der Durchführung der Dramapädagogik sollte der Lehrer eingreifen und eventuelle Fehler ständig verbessern.		
Der Lehrer und die Schüler sind die wesentlichen Bestandteile der Dramapädagogik.		
In Dramaunterrichten, die emotionale und kinetische Fortbildung ins Zentrum stellt, sollten keine neue Information präsentiert werden.		
Dramapädagogik hat keine Beziehung zu der Realität.		
Physikalische Bedingungen sind wichtig für das aktive Lernen, das die Dramapädagogik beinhaltet.		
Da in der Dramapädagogik meistens Gruppenarbeit vorkommt, ist es schwer die guten Schüler von den Schwächeren zu unterscheiden.		
Die Dramapädagogik ermöglicht mir das Vorstellen der Zielkultur.		
Die Dramapädagogik erhöht die Motivation der Schüler beim Fremdsprachenlernen.		
Für die Bearbeitung eines Themas in Dramapädagogik braucht man länger Zeit.		
In einem theaterpädagogisch ausgerichteten DaF-Unterricht werden alle Sinne und der Körper in den Lernprozess mit einbezogen. Die Wahrnehmung der Sprache wird kognitiv, emotional und kinetisch verlaufen.		

Ek 4: Öğretmen Anketi

Bu anket' 9.-10. *SINIFLARDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EĞİTİCİ DRAMANIN YERİ VE ÖNEMİ*' başlığı altında hazırlayacağım yüksek lisans çalışmama kaynaklık edecektir. Anket dört bölümden oluşmaktadır. Ankette açık uçlu soruların yanı sıra, evet hayır soruları ve katılım durumunuzu tespit etmeye yönelik sorular da yer almaktadır. Sorulan sorulara gerçekçi yanıtlar vermeniz, elde edilecek sonuçların güvenilir ve geçerli olması açısından son derece önemlidir. Ankete zaman ayırdığınız ve özveri gösterdiğiniz için şimdiden teşekkür ederim. Ad ve soyadınızı belirtmek zorunda değilsiniz.

Vildan Özgül
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

- Yaşınız:
- Cinsiyetiniz:
- Birinci Yabancı Diliniz
- Mezun olduğunuz üniversite ve bölüm:
- Mezun olduğunuz yıl:
- Çalıştığınız kurum:

I.BÖLÜM:

Aşağıdaki soruları kendi düşünceleriniz çerçevesinde nedenleri ile birlikte yanıtlayınız!

1. Sizce eğitici drama teknikleri yabancı dil öğretiminde önemli bir araç mıdır?
2. Lisans dönemi dersleri sırasında drama eğitimi aldınız mı?
3. Evet ise, aldığınız drama eğitiminde sadece teorik bilgilerden mi yararlandınız, uygulamaya da yer verildi mi?
4. Bir öğretmen olarak eğitici drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve yetilerle donanımlı olduğunuzu düşünüyor musunuz?
5. Mezun olduktan sonra eğitici drama ile ilgili hizmet içi eğitim çalışmasına katıldınız mı?

6. Almanca öğretiminde eğitici drama teknikleri ile ilgili herhangi bir yayın okudunuz mu?
7. Kullandığınız ders kitaplarına ait öğretmen el kitaplarında eğitici drama teknikleri konusuna ilişkin herhangi bir yönlendirmeye rastladınız mı?
8. Derslerinizde drama oyun ve teknikleri kullanıyor musunuz?
9. Evet ise; Ne gibi? Hareket ve hareketsizlik, ses ve sessizlik, karanlık ve ışık....
10. 14-16 yaş öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerinin sizce dersinize katkısı nedir?
11. Sizce eğitici drama dersleri, öğrencinin derse katılımını ve ders içeriğini benimsemesini olumlu etkiler mi?
12. 14-16 yaş grubu öğrencilerin Almanca öğretiminde eğitici drama hangi beceri için önemli olabilir?
Konuşma _____
Yazma _____

Dinleme/ Anlama _____
Okuma/Anlama _____
13. Öğrencilerinizin Almancada en çok zorlandığı konu hangisidir?

II. BÖLÜM:

Lütfen aşağıda verilen ifadelerden hangisine katıldığınızı belirtiniz!

DAVRANISLAR	Katılıyorum	Bir fikrim yok	Katılmıyorum
Drama öğretmen merkezlidir.			
Drama öğrenci merkezlidir.			
Yaparak, yaşayarak öğrenme etkili bir yoldur.			
Yaparak yaşayarak öğrenme sürecine eğitici drama dâhil edilmelidir.			
Drama etkinliklerinde içinde bulunulan kültür dikkate alınarak hazırlık yapılmalıdır.			
Dramanın bir oyun süreci olduğu düşünülürse, her türlü etkinliğe yer verilebilir.			
Drama öğretmenin etkinliklerde daha etkili olması için bu alanda eğitime tabi tutulmuş olması önemlidir.			
Türkiye de eğitimcilerin kendilerini drama alanında geliştirmelerine yönelik birçok özel kurs ve hizmet içi eğitim programı bulunmaktadır.			
Eğitici drama yeni bilgi vermek için de uygundur.			

IV. BÖLÜM

Sizce doğru olanlara “X” işareti koyunuz!

DAVRANIŞ	Doğru	Yanlış
Almanca öğretiminde eğitici drama ile öğrenci öğrenmeye daha iyi motive ediliyor.		
Drama çalışmaları genellikle grup olarak yapıldığından bireysel başarının gelişmesini engelliyor.		
Eğitici drama sayesinde öğrenci somut ve soyut arasında ilişki kurabiliyor.		
Öğrenci drama çalışmasına aktif olarak katılmaktan kaçıyor.		
Eğitici drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi gerekmektedir.		
Eğitici drama etkinliğinin yapılabilmesi için gerekli olan iki temel unsur öğretmen ve öğrencidir.		
Duyusal ve psikomotor gelişimi temel alan eğitici drama derslerinde yeni bilgilere yer verilmesi amaca aykırıdır.		
Eğitici dramanın gerçek yaşamla hiçbir ilgisi yoktur.		
Eğitici dramayı da içine alan aktif öğrenmede fiziksel koşullar önemlidir.		
Eğitici drama çalışmaları genellikle grup çalışması olarak düşünüldüğünden; öğretmenler bilen ve bilmeyeni ayırt etmekte güçlük çeker.		
Yabancı dil derslerinde drama etkinlikleri ile yeni bir kültürü de tanıtmaya şansı buluyorum.		
Eğitici drama ve oyunları ile öğrenciler derse daha iyi motive edilebilir.		
Eğitici drama dersinde konu işlenmesi daha uzun zaman ister.		
Eğitici drama derslerinde tüm duyuyla öğretilir. Dilin algılanması bilişsel, duygusal ve devinimsel yollarla gerçekleşir.		

Ek 5: İzin Yazısı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/44/1022577
Konu: Araştırma (Vildan ÖZGÜL)

10/03/2014

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

İlgi: a)20.02.2014 tarih ve 1400041860 sayılı yazınız.
b)Valilik Makamının 07.03.2014 tarih ve 996097 sayılı oluru.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Vildan ÖZGÜL'ün *"9-10. Sınıflarda Yabancı Dil Öğretiminde Eğitici Dramanın Yeri ve Önemi"* konulu tezine dair araştırma çalışması hakkında ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

M. Nurettin ARAS
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler
3-Okul Listesi

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 9d5d-32e5-3fa4-bb81-02dc kodu ile yapılabilir.

İ Milli Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-1 Ali Cad. No:13 Çağaloğlu
E-Posta: Sgb34@meb.gov.tr

A.BALTA VHKİ
Tel: (0212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/20/996097
Konu: Araştırma (Vildan ÖZGÜL)

07/03/2014

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi:a) Marmara Üniversitesinin 20.02.2014 tarih ve 1400041860 sayılı yazısı
b)MEB. Yen. ve Eğt. Tek. Gn Md. 07.03.2013 tarih ve 316 sayılı 2012/13 nolu genelgesi.
c)Milli Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 06.03.2014 tarihli tutanağı.

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Vildan ÖZGÜL'ün "*9-10. Sınıflarda Yabancı Dil Öğretiminde Eğitici Dramanın Yeri ve Önemi*" konulu tezine dair araştırma çalışmasını ekli listedeki okullarda; öğretmen anketi, uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının; söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, veri toplama araçlarının eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Şerafettin TURAN
Milli Eğitim Müdür V.

OLUR
07/03/2014

Harun KAYA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır
Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 650d-838b-356b-9c41-424b kodu ile yapılabilir.

İ Milli Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-1 Ali Cad. No:13 Cağaloğlu
E-Posta: Sgb34@meb.gov.tr

A.BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

- Yaşınız:
- Cinsiyetiniz:
- Birinci Yabancı Diliniz
- Mezun olduğunuz üniversite ve bölüm:
- Mezun olduğunuz yıl:
- Çalıştığınız kurum:

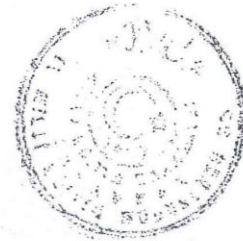
I.BÖLÜM:

Aşağıdaki soruları kendi düşünceleriniz çerçevesinde nedenleri ile birlikte yanıtlayınız!

1. Sizce eğitici drama teknikleri yabancı dil öğretiminde önemli bir araç mıdır?
2. Lisans dönemi dersleri sırasında drama eğitimi aldınız mı?
3. Evet ise, aldığınız drama eğitiminde sadece teorik bilgilerden mi yararlandınız, uygulamaya da yer verildi mi?
4. Bir öğretmen olarak eğitici drama teknikleri konusunda yeterli bilgi ve yetilerle donanımlı olduğunuzu düşünüyor musunuz?
5. Mezun olduktan sonra eğitici drama ile ilgili hizmet içi eğitim çalışmasına katıldınız mı?

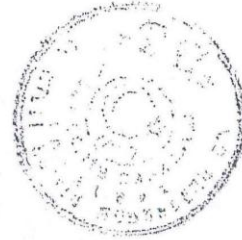
6. Almanca öğretiminde eğitici drama teknikleri ile ilgili herhangi bir yayın okudunuz mu?
7. Kullandığınız ders kitaplarına ait öğretmen el kitaplarında eğitici drama teknikleri konusuna ilişkin herhangi bir yönlendirmeye rastladınız mı?
8. Derslerinizde drama oyun ve teknikleri kullanıyor musunuz?
9. Evet ise; Ne gibi? Hareket ve hareketsizlik, ses ve sessizlik, karanlık ve ışık....
10. 14-16 yaş öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde eğitici drama tekniklerinin sizce dersinize katkısı nedir?
11. Sizce eğitici drama dersleri, öğrencinin derse katılımını ve ders içeriğini benimsemesini olumlu etkiler mi?
12. 14-16 yaş grubu öğrencilerin Almanca öğretiminde eğitici drama hangi beceri için önemli olabilir?
- Konuşma _____ Dinleme/ Anlama _____
Yazma _____ Okuma/Anlama _____
13. Öğrencilerinizin Almancada en çok zorlandığı konu hangisidir?

II. BÖLÜM:

Lütfen aşağıda verilen ifadelerden hangisine katıldığınızı belirtiniz!

DAVRANISLAR	Katılıyorum	Bir fikrim yok	Katılmıyorum
Drama öğretmen merkezlidir.			
Drama öğrenci merkezlidir.			
Yaparak, yaşayarak öğrenme etkili bir yoldur.			
Yaparak yaşayarak öğrenme sürecine eğitici drama dâhil edilmelidir.			
Drama etkinliklerinde içinde bulunulan kültür dikkate alınarak hazırlık yapılmalıdır.			
Dramanın bir oyun süreci olduğu düşünülürse, her türlü etkinliğe yer verilebilir.			
Drama öğretmenin etkinliklerde daha etkili olması için bu alanda eğitime tabi tutulmuş olması önemlidir.			
Türkiye de eğitimcilerin kendilerini drama alanında geliştirmelerine yönelik birçok özel kurs ve hizmet içi eğitim programı bulunmaktadır.			
Eğitici drama yeni bilgi vermek için de uygundur.			

III.BÖLÜM:

Derslerinizde dramayı bir metot olarak kullandığınızda öğrencilerinizin aşağıda verilen durumlardan hangilerini gözlemlediğinizi lütfen belirtiniz!

1-Dramaya aktif olarak katılıyor mu?

a)Evet b)Hayır

2-Grupla ya da sınıfla birlikte çalışıyor mu?

a)Evet b)Hayır

3-Sözel veya sözel olmayan yollarla(vurgu, mimik...) kendini ifade edebiliyor mu?

a)Evet b)Hayır

4-Üretici ve hayal gücüne bağlı roller geliştirebiliyor mu?

a)Evet b)Hayır

5-Üreticiliğini drama ortamına aktarabiliyor mu?

a)Evet b)Hayır

6-Rollerini, duygularını, düşüncelerini empati kurarak aktarabiliyor mu?

a)Evet b)Hayır

7- Yabancı dil dersinde öğrenci eğitici drama uygulamalarıyla yabancı kültürle karşılaşır mı?

a)Evet b)Hayır

8- Drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi öğrencinin özgüvenini sarsar mı?

a)Evet b)Hayır

9- Eğitici drama Almanca öğretiminde konuların yaşayarak kavranmasını sağlar mı?

a)Evet b)Hayır

10- Eğitici drama Almanca öğretiminde farkına varılmamış özelliklerin keşfedilmesi sağlar mı?

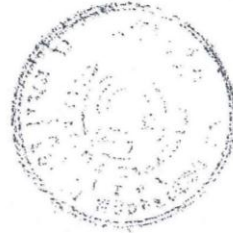
a)Evet b)Hayır

IV. BÖLÜM

Sizce doğru olanlara "X" işareti koyunuz!

DAVRANIŞ	Doğru	Yanlış
Almanca öğretiminde eğitici drama ile öğrenci öğrenmeye daha iyi motive ediliyor.		
Drama çalışmaları genellikle grup olarak yapıldığından bireysel başarının gelişmesini engelliyor.		
Eğitici drama sayesinde öğrenci somut ve soyut arasında ilişki kurabiliyor.		
Öğrenci drama çalışmasına aktif olarak katılmaktan kaçıyor.		
Eğitici drama uygulaması sırasında öğretmenin sık sık hataları düzeltip olaya müdahale etmesi gerekmektedir.		
Eğitici drama etkinliğinin yapılabilmesi için gerekli olan iki temel unsur öğretmen ve öğrencidir.		
Duyusal ve psikomotor gelişimi temel alan eğitici drama derslerinde yeni bilgilere yer verilmesi amaca aykırıdır.		
Eğitici dramanın gerçek yaşamla hiçbir ilgisi yoktur.		
Eğitici dramayı da içine alan aktif öğrenmede fiziksel koşullar önemlidir.		
Eğitici drama çalışmaları genellikle grup çalışması olarak düşünüldüğünden; öğretmenler bilen ve bilmeyeni ayırt etmekte güçlük çeker.		
Yabancı dil derslerinde drama etkinlikleri ile yeni bir kültürü de tanıtmaya şansı buluyorum.		
Eğitici drama ve oyunları ile öğrenciler derse daha iyi motive edilebilir.		
Eğitici drama dersinde konu işlenmesi daha uzun zaman ister.		
Eğitici drama derslerinde tüm duyuyla öğretilir. Dilin algılanması bilişsel, duygusal ve devinimsel yollarla gerçekleşir.		

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne;
Anket yapılacak okulların listesidir.

İstanbul Lisesi

Kabataş Lisesi

Beşiktaş Atatürk Anadolu Lisesi

Galatasaray Lisesi

Beşiktaş Anadolu Lisesi

Vefa Lisesi

Nişantaşı Anadolu Lisesi

Nişantaşı Nuri Akın Anadolu Lisesi

Cağaloğlu Anadolu Lisesi

MEF Lisesi

Alman Lisesi

Alev Lisesi

Avrupa Koleji

Robert Lisesi

Eyüboğlu Lisesi

Darüşafaka Lisesi

Sankt Georg Avusturya Lisesi

Fevziye Mektepleri Işık Lisesi

Şişli Terakki Lisesi

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2013). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. Ankara: Pegem Akademi.
- Adıgüzel, Y. D. (2006). Yaşanılara Dayalı Öğrenme, Yaratıcı Drama ve Süreçsel Drama İlişkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi* , 31-38.
- Akpınar Dellal, N., & Kara, Z. (2010, Temmuz-Ağustos-Eylül). Yabancı dil öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerin “drama teknikleri” konusunda farkındalık düzeyleri. Retrieved Ağustos 15, 2013, from www.ankara.edu.tr: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/27/1606/17289.pdf>
- Aldağ, E. (2010). *Yaratıcı Dramanın Dil öğreniminde Motivasyonu Artırma Üzerindeki Etkisi*. Erzurum: Ankara Üniversitesi.
- Aydeniz, H. (2012). *Yaratıcı Drama Yönteminin Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Ve Fransızca Konuşmaya Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Aziz, P. D. (1990). *Araştırma Yöntemleri-Teknik ve İletişim*. Ankara: İletişim.
- Bakırcıoğlu, R. (2013). *Çocuk ve Ergende Ruh Sağlığı*. Ankara: Anı .
- Balhar, D., Cyffka, D., Quaas, L., & Sassmann, U. (2005). *Pons Kompaktwörterbuch Deutsch als Fremdsprache*. Stuttgart: Ernst Klett.
- Behrens, G. (2009). *Wie kommt die Welt in den Kopf?* Baden-Württemberg: Volkshochschulverband.
- Boal, A. (2006). *The Aesthetics of the Oppressed*. Oxon: Routledge.
- Borge, S. (2007-1). The use of drama activities in teaching German in a third-level classroom. *Scnerio* .
- Butzkamm, W. (2002). *Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts*. Tübingen und Basel: A.Francke Verlag.
- Consortium, D. (2010). Making a World of difference. Retrieved 11 16, 2013, from <http://www.dramanetwork.eu>: <http://www.dramanetwork.eu/file/Education%20Resource%20long.pdf>
- Dubs, R. (2009). *Lehrerverhalten*. Stuttgart: Franz Steiner.
- Even, S. (2011). Drama Grammar:towards a performative postmethod pedagogy. *Language Learning Journal* , 1-15.
- Even, S. (2003). *Drama Grammatik*. München: Iudicium.
- Finlay-Johnson, H. (1912). *The Dramatic Method of Teaching*. Boston: Ginn and Company.
- Finlay-Johnson, (1912). “Why not continue the principles of the kindergarten game in the school for older pupils?” Retrieved 12 15, 2013, from <https://archive.org/stream/dramaticmethod>

- Fleming, M. (2002). Cultural awareness and dramatic art forms. M. Byram, & M. Fleming içinde, *Language learning in Intercultural Perspective* (s. 147-157). Cambridge: Cambridge University.
- Hagl, E. (2006). *Theaterpädagogik im Kontext einer lebendigen Lernkultur*. München: Ludwig Maximilian Universität.
- Hattie, J. (2014a). *Lernen sichtbar machen*. Baltmannsweiler: Schneider Verlag.
- Hattie, J. (2014). *Lernen sichtbar machen für Lehrpersonen*. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren.
- Heathcote, D., & Bolton, G. (2010). *Dorothy Heathcote's Mantle of the Expert approach to education Drama for learning*. Postmounth: Heinemann.
- Heathcote, D., & Bolton, G. (2002). Teaching culture through drama. M. Byram, & M. Fleming içinde, *Language Learning in Intercultural Perspective* (s. 158-177). Cambridge: Cambridge University.
- Henrici, G., Koreik, U., & Riemer, C. (2007). *Perspektiven Deutsch als Fremdsprache Band 21*. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren.
- Hentschel, U. (2014, Ocak 22). *Theaterpaedagogische Ausbildung*. Nisan 15, 2014 tarihinde *Kulturelle Bildung*: <http://www.kubi-online.de/search/node/Theaterpaedagogik> adresinden alındı
- Holzinger, M. (2013). *Johann Wolfgang Goethe:Maximen und Reflexionen*. North Charleston, USA: CreateSpace.
- Horngacher, B. (2010). *Wenn die Sprache zum Körper wird*. Graz: Karl-Franzens-Universität Graz.
- Jensen, M., & Hermer, A. (2002). Learning by playing:learning foreign languages through the senses. M. Byram, & M. Fleming içinde, *Language Learning in Intercultural Perspective* (s. 178-1192). Cambridge: Cambridge University.
- Johnson, L., & O'Neill, C. (1991). *Dorothy Heathcote*. Evanston, Illinois: Northwestern University Press.
- Kara, Z. (2009). *Yabancı dil eğitiminde Eğitici Drama Oyunları ve teknikleri Uygulamaya yönelik bir araştırma*. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.
- Karadağ, E. (2005). *Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri İlişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.
- Kılıç, Ş. (2009). *Yaratıcı Dramanın İngilizce Konuşmaya VeTutumaya Etkisi*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Knoll, J. (2001). *Kurs- und Seminarmethoden*. Weinheim und Basel: Beltz .
- Koch, G. (2011). *Zur Theaterpädagogik in der Bundesrepublik*. Scenario , 75-94.
- Kodaz, A. (2007). *Ortaöğretim 9. Sınıflarda Dil Öğretiminde Drama Yönteminin Etkinliği*. Ankara: Gazi Üniversitesi.

- Krestin, W. (2011). Kontrastive Analyse der Augmentativbildungen Deutsch - Spanisch. Grinn.
- Küppers, A., Schmidt, T., & Walter, M. (2011). Inszenierungen im Fremdsprachenunterricht. Braunschweig: Diesterweg.
- Lauer, M. (2008). The Performing Art in Second Language Acquisition. Scenario , 18-40.
- Liu, J. (2002). Process Drama in Second and Foreign- Language Classrooms. In G. Brauer, Body and Language: Intercultural Learning Through Drama (pp. 51-70). Westport: Greenwood.
- Maley, A., & Duff, A. (2005). Drama Techniques. Cambridge: Cambridge University .
- Moraitis, A. (2011). Dramapädagogik – Dramagrammatik Dramatische Arbeit in allen Fächern. Essen: Universitaet Duisburg.
- Ölschlaeger, B. (2004). Szenisches Spiel im Unterricht. gfl-journal, No. 1 , 24-34.
- Önder, A. (2012). Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Porzig, W. (1993). Das Wunder der Sprache. Tübingen und Basel: Francke.
- Retzlaff, S. (2008). Fitness for the Muscles and the Mind. Scenario , 41-64.
- Roth-Lange, F. (2007). Bundesverband Theaterpädagogik E.V. (BUT). Ocak 24, 2014 tarihinde [butinfo.de: http://www.butinfo.de/sites/default/files/downloads/reader_musiktheaterp_dagogik.pdf](http://www.butinfo.de/sites/default/files/downloads/reader_musiktheaterp_dagogik.pdf) adresinden alındı
- San, İ. (1990). Eğitimde Yaratıcı Drama. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Cilt: 23 Sayı: 2 , 573-582.
- Saygılı, P. D. (2014). Ergenlik Sorunları. İstanbul: Türdav Ajans
- Schatz, H. (2006). Fertigkeit Sprechen. München: Goethe-Institut.
- Schewe, M. (2002). Culture through literature through drama. M. Byram, & M. Fleming içinde, Language Learning in Intercultural Perspective (s. 204-221). Cambridge: Cambridge University.
- Schewe, M. (2007). Drama und Theater in der Fremd- und Zweitsprachlehre. Scenario , 154-169.
- Schewe, M. (2013). Taking Stock and Looking Ahead: Dramapedagogy as a Gateway to a Performative Teaching and Learning Culture. Scenario , 5-27. <http://research.ucc.ie/scenario/2013/01/Schewe/02/en>
- Schmeck, B. (2004). Drama in the Margins? The Common European Framework of Reference and its Implications for Drama Pedagogy in the Foreign Language Classroom. German as a foreign language , 7-23.
- Semerci, P. (2007). Artık Büyüdüm. Alfa.

- Somers, J. (2012). Drama in schools. N. Govas, M. Katsaridou, & D. Mavreas içinde, Theater&Education bonds (s. 110-118). Athens: Hellenic Theater/ Drama&Education Network.
- Sosulski, M. (2008-1). Workshop in German Drama. Scenario , 7-17.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı2011ORTAÖĞRETİM ALMANCA DERSİ (HAZIRLIK, 9, 10, 11 VE 12. SINIF)ÖĞRETİM PROGRAMLARIAnkaraT.C.MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
- Tapan, N. (1993). 20. Yüzyıl Almanca Öğretiminde Kuramsal Temeller ve Uygulanan Yöntemler. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Tselikas, E. I. (1999). Dramapädagogik im Sprachunterricht. Zürich: Orell Füssli.
- Umutlu, A. (2004). “Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerindeki Etkisi ve Dramatizasyon Yöntemi ile Sıfatların Öğretimi. Atatürk Üniversitesi.
- Uşaklı, H. (2011). Drama ve İletişim becerileri. Ankara: Nobel Akademik.
- Ünal, D. Ç. ve Altay, İ. F. (2013). Öğretmenlik uygulaması dersinin yabancı dil öğretmeni adaylarının sözsüz iletişim kullanma düzeylerine etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education], 28(3), 417-429.
- Üstündağ, T. (2012). Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü. Ankara: Pegem Akademi.
- Vester, F. (2009). Denken, Lernen, Vergessen. München: Deutscher Taschenbuch Verlag.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (1999). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Wagner, B. J. (2002). Understanding Drama- Based Education. In G. Brauer, Body and Language: Intercultural Learning Through Drama (pp. 19-34). Westport: Greenwood.
- Waldman, M. (1929). Some Thoughts on the Teaching of the Drama. German Quarterly , 15-23.
- Weber, S., & Achtenhagen, F. (tarih yok). 08 13, 2013 tarihinde http://media.dav-medien.de: http://media.dav-medien.de/sample/400009697_p__v1.pdf adresinden alındı
- Wicke, R. E. (2009). Aktiv und Kreativ Lernen. München: Max Hueber.